

TEHTÄVÄNIEKKA

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT RY:N JÄSENLEHTI
PROCEEDINGS OF THE FINNISH CHESS PROBLEM SOCIETY

N:o 3 / 2016 14.9.2016

Antti G. Ojanen, *Suomen Shakki* 1944

Kahden siirron matti

TEHTÄVÄNIEKKA

JULKAISIJA/ PUBLISHER:

Suomen tehtäväniekat ry.

Päätoimittaja ja toimituksen osoite /

Editor in chief: Jorma Paavilainen, Avenue de l'Aigle 72, B-1150 Bruxelles, Belgique, e-mail: jorma_paavilainen@hotmail.com

Muu toimituskunta / Editorial staff:

Johan Beije, Harry Fougiaxis, Hannu Harkola, Pauli Perkonoja, Kenneth Solja, Janne Syväniemi, Henry Tanner, Kari Valtonen

Taitto / Layout: Harkola, Syväniemi

Painopaikka / Printed in: Picaset Oy, Helsinki 2016

ISSN 2242-3257

Vuositilaus ei-jäsenille 2016: 28 EUR

Subscription fee abroad 2016: 28 EUR

Irtonumerohinta / Single issues: 6 EUR

Osoitteenmuutokset sihteerille! /

Changes of address to the secretary!

Sisällysluettelo

Tapaamisia meillä ja muualla	107
Belgradin kongressi	108
Syyspäivät 2016	114
Belgradin kongressin laadinta- kilpailuista	117
Kongressin päätökset	121
AG Ojanen shakinharrastajana	122
Laadinnan 5. FIDE World Cup	126
Tuomio: ST 2008-2010, a#n	127
Lastentarha-apumateista	133
Älypuhelin hyötykäyttöä	135
Paha pähkinä 70	135
Walther Jørgensen 3.10.1916 – 17.10.1989	136
Unkarilaisteemoja ja -laatijoita II	139
Suuri mestari Maslar	152
Menestyneitä suomalaistehtäviä 6	154
Tuore suomalainen menestystehtävä	156
Omistustehtävä ja vertailua	158
Ensipainokset	160
Summary	167

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT RY

<http://www.sci.fi/~stniekat/st>

Puheenjohtaja / Chairman:

Jorma Paavilainen, Avenue de l'Aigle 72, B-1150 Bruxelles, Belgique, e-mail: jorma_paavilainen@hotmail.com

Sihteeri / Secretary:

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsinki, e-mail: kkkarhunen@luukku.com

Taloudenhoitaja / Treasurer:

Hannu Harkola, Vähän-Kellosalmentie 93, 17500 Padasjoki. Puh./Tel. 045 678 9042, e-mail: hannu.harkola@netti.fi

Pankkitili / Bank account:

Nordea FI34 1443 3000 0418 86

Jäsenmaksu 2016: 25 EUR

Pirkanmaan shakkitehtäväkerho:

Kauko Virtanen, Välimäenkuja 3 D 20, 33430 Vuorentausta.

Puh./Tel. (03) 348 3447

e-mail: kauko.virtanen@pp1.inet.fi

Satakunnan osasto:

Veikko Valo, Koivistonpuistikko 47 B 25, 28130 Pori, e-mail: psy@dlc.fi

Vaasan osasto:

Seppo Praski, Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

Lahden Tehtäväshakki: Hannu Joentaus-ta, Kunnintie 56, 15560 Nastola

---

Lisää kannesta sivulla sivulla 125. / *More about the cover on page 125.*

Aineisto seuraavaan *Tehtäväniekka*-lehteen 14.11.2016 mennessä.

Tapaamisia meillä ja muualla

Utiset jokavuotisesta tehtäväkongressista täyttävät tämän lehden alkusivut. Serbian pääkaupunki Belgradiin kokoontui järjestäjien mukaan 233 shakkitehtävien ystävää 36 maasta. Ohjelma oli monipuolista ja jokainen osallistuja sai aimo annoksen henkisiä eväitä harrastuksensa tueksi. Kilpailuissa joko menestyttiin tai sitten ei, mutta tällaisessa tapahtumassa mikään ei estä tapahtumasta ja hyvästä seurasta nauttimista. Tässä yhteydessä kannattaa muistuttaa hieman pienimuotoisemmasta, mutta silti suositeltavasta tapahtumasta: ST:n syyspäivät, kutsu on sekä tässä lehdessä että yhdistyksen verkkosivuilla.

Kongressin ratkaisukilpailuissa Suomen menestys oli heikompi kuin mitalivuonna 2015. Kuten ratkaisujoukkueemme luottomies Kari Karhunen kirjoittaa edempänä, niin hyvänä vuonna Suomen ratkaisujoukkueen mitali on mahdollinen. Kilpailu on toki nykyisin niin kovaa, että monilla muilla joukkueilla on Suomeen nähden ennalta yliote. Mutta älköön tämä lannistako meitä! Laadinnassa suomalaiset jäivät viime vuonna täysin ilman menestystä, tänä vuonna vain melkein. Belgradin kongressiin liittyen järjestettiin erilliset laadintakilpailut alle 18-vuotiaille laatijoille. Osallistujia oli isäntämaan lisäksi muualtakin, joten uutta sukupolvea lienee ainakin jostakin tulossa.

Edellisessä lehdessä oli ensimmäinen osa Kari Valtosen kirjoituksesta Unkarin ja unkarilaisten panoksesta harrastukseemme. Jatko on sisäsivuilla ja valistaa varmaan jokaista lukijaa. Esimerkiksi nyt on hyvä mahdollisuus perehtyä teemaan nimeltä Zilahi, joka on etenkin apumattilaatioille tuttu. Mistä teema on saanut nimensä ja miten sitä on esitetty?

Myös kansitehtävä liittyi edelliseen lehteen. Vuosi 1916 oli hyvä suomalaiselle

tehtäväshakille, sillä silloin syntyi moni merkittävä niekka. Edellisessä lehdessä esiteltiin Osmo Kailaa ja hänestä tehtyä tehtäväkirjaa. Nyt vuorossa on Antti G. Ojanen, jonka syntymästä tuli kuluneeksi 100 vuotta syyskuun ensimmäisenä päivänä. Hänestä kirjoittaa Harri Hurme, jonka panos Ojasen tehtäväshakkiansioista on myös tänä vuonna julkaistussa juhkakirjassa.

Sisäsivuilla löytyy edelleen Joose Norrin kirjoitus tanskalaisesta Walter Jørgensenistä, katsaus viime aikoina menestyneisiin suomalaistehtäviin, vuosien 2008-2010 monisiirtoisten apumattien tuomio ja hienon apumattilaatija Zdravko Maslarin tuoreen tehtäväkokoelman esittely.

Erään rajapyykin saavuttaa Neal Turnerin valitsema Paha Pähkinä, joka on järjestyksessään jo 70. Muutama keskieuropalainen ratkaisija valmistautui Belgradin MM-kilpailuun ratkomalla nimenomaan Pahoja Pähkinöitä, joten lehteämme luetaan ja hyödynnetään laajalti.

Ensipainososastossa vain muutos on pysyvää, sillä lopputehtäväensipainosten toimittajaksi etsitään jatkajaa Pauli Perkon-
ojan jättäytyessä vuoden loppuun mennessä taustalle. Kiitos hänelle hyvin tehdystä työstä! Toimittajana Pauli oli samanlainen kuin ratkaisijana: nopea ja tehokas. Mahdolliset seuraajat, älkää pelästykö suuria saappaita, vaan ottakaa yhteys päätoimittajaan!

Esimerkillisesti apumattiensipainoksia toimittava Harry Fougiaxis on normaalin palstan lisäksi ottanut suurennuslasin alle kahden siirron apumatin tutkien sen sisältöä, hyviä puolia ja mahdollisia heikkouksia sekä esittäen vertailutehtäviä. Kannattaa perehtyä!

Hyvää tehtäväsyksyä toivottaen
Jorma Paavilainen

Belgradin kongressi

Tehtäväkongressi pidettiin nyt ensi kertaa Serbiassa 30.7.–6.8. Entisen Jugoslavian aikana tapahtuma oli usein lähimaissa, mutta nyt Belgrad toimi tehtäväshakin harrastajien kokoontumispaikkana.

Kutsua oli noudattanut noin 230 osanottajaa 36 maasta. Kaukaisin oli Phil Young Australiasta. Erikoista oli myös viiden kamerunilaisen halu osallistua, mutta loppujen lopuksi matka ei onnistunutkaan. Suomesta osallistui ratkaisijat Harri Hurme, Kari Karhunen, Terho Marlo ja Jorma Paavilainen, ratkaisukilpailun vetämisessä avustanut Neal Turner Leena-vaimoineen, kokousedustaja Hannu Harkola sekä kolmena päivänä Per Olin.

Ohjelma oli suurelta osin sama kuin aikaisemmissa kongresseissa, mutta nyt siihen oli liitetty nuorille tarkoitettuja kilpailuja. Järjestelyt olivat erinomaiset ja niitä oli hoitamassa lukuisia isäntien edustajia.

Tulokset, laadintakilpailujen tuomiot, kuten paljon muutakin, on julkaistu kongressin verkkosivulla wccc2016.matplus.net.

Ratkaisukilpailu

Avoin kilpailu

Maanantaina oli avoin ratkaisukilpailu. Tänä vuonna kilpailu oli kaksiosainen. Kummasakin osassa oli kuusi tehtävää, joiden ratkaisemiseen oli aikaa 90 minuuttia. Osallistujia oli 119, mikä lienee osallistujalukumäärän ennätys.

Tehtävät olivat vaikeampia kuin koskaan aiemmin avoimessa kilpailussa. Kilpailuun oli valittu vaikeita tehtäviä, koska se oli vuoden kestäneen ratkaisemisen maailmancupin viimeinen kilpailu ja vaikutti koko sarjan lopputuloksiin. Mielestäni avoimen kilpailun vaikeustason pitäisi olla matalampi. Ei ole suuri vahinko, jos kilpailussa tulisi useita maksimituloksia. Sen sijaan on aika ikävää,

että keskimääräinen ratkaisija saa 0 pistettä valtaosasta tehtävistä.

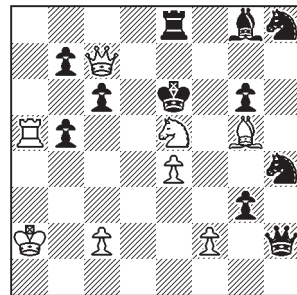
Kilpailun voitti Puolan Kacper Piorun tuloksella 48/60. Kahdenkymmenen parhaan joukkoon pääsi, jos osasi puolet tehtävistä.

Ensimmäisellä kierroksella hankalimpia olivat monisiirtoinen, lopputehtävä, apumatti ja itsematti, joista ratkaisijoiden pistekeskiarvo oli noin 0,5 pistettä per tehtävä. Apumatti oli tyypillinen Christopher Jonesin tehtävä, joka kokeneen ratkaisijan olisi pitänyt osata ratkaista.

Toisella kierroksella oli kilpailun vaikein tehtävä, viiden siirron matti:

Ralf Krätzschmer

Ensipainos Belgrad Open

Ratkaisu on aika suoraviivainen: syötetään torni b5-ruudussa, jonka jälkeen tehdään toisessa siirrossa mattiuhkaus, jota ei voi torjua. Musta voi vain pidentää peliä tekemällä kaksi shakkia: 1.Txb5! uhk. 2.Dd7#, 1.- cxb5 2.De5 uhk. 3.Dd5#, 2.- Ta2+ 3.Kb2 Ta2+ 4.Kxa2. Näyttäisi siltä, että tehtävä on alun perin rakennettu esittämään Lepuschütz

-teemaa. Sen teemanmukainen alku olisi 1.Ta8 ja kun peli jatkuu 1.- Txa8+ 2.Kb2 Te8, niin valkea on voittanut ratkaisevan tempon ja matti seuraa siirroilla 3.Dd7 Kxe5 4.f4+ Kxe4 5.Dd3#. Mutta tuo jatko ei toimikaan, koska musta pelaa 2.- Ta2+ 3.Kxa2 Rf5, joka estää matin.

Kärkisijoitukset ja suomalaiset:

1. Piorun, Kacper (POL) 48/180 min
2. Podinić, Vladimir (SRB) 41,6/180
3. Comay, Ofer (ISR) 39,1/179
4. Zude, Arno (GER) 38,5/180
5. Mišta, Aleksander (POL) 38,1/180
22. Karhunen, Kari (FIN) 28,5/180
29. Paavilainen, Jorma (FIN) 26,6/180
37. Marlo, Terho (FIN) 25,5/180
93. Hurme, Harri (FIN) 15/180
113. Harkola, Hannu (FIN) 7,5/180

MM-kilpailu

Kaksi- ja kolmisiirtoisista Suomen joukkue sai täydet pisteet. Lopputehtäväkierros meni odotettua heikommin. Useat joukkueet saivat yli 20 pistettä mutta Suomen tulos jäi 13 pisteeseen. Kolmannessa lopputehtävässä luulin löytäneeni oikean ratkaisun 1.Rf3+ Dxf3 2.Txf3 f6+ 3.Tg6 Lxg6+ 4.Kxh4!! ja valkea voittaa useimmissa jatkoissa helposti. Pahimmalta puolustukselta näytti 4.-Le4 5.Tf2+ Kg1 6.Kg3 f5, mutta nyt valkea voittaa siirrolla 7.Tf4 ja musta on siirtopakossa. Ideana on se, että valkean torni pääsee tekemään uhkauksia 4. riviä pitkin ja siirtoon f4+ vastataan Txf4 joka voittaa, koska musta kuningas ei pääse karkuun f1 ruudun kautta. Lopputehtävä tietokannasta kuitenkin löytyy mustan ainoa tasapelin pitävä jatko 4.- Lb1. Neljäs ratkaisija Terho sai tältä kierrokselta 11 pistettä ja oli paras suomalainen. Ensimmäisen päivän jälkeen olimme kahdeksannella sijalla.

Toisen päivän ensimmäinen ratkaisukohde oli apumatit. Tehtävät olivat helpompia kuin aiempina vuosina ja joukkue sai täydet pisteet. Viiden siirron apumatissa oli epäyh-

tenäiset ratkaisut, joten monilta jäi toinen ratkaisu löytämättä. Monisiirtoisissa Jorma sai 12,4 pistettä, mikä on hyvä tulos. Kolmas monisiirtoinen näyttää jälkikäteen aivan yksinkertaiselta: Pitää siirtää ensin Te8 ja heti perään Td8 jolloin torni jää kiinnittämään d-sotilasta ja kaunis päämuunnelma toimii.

Itsemattikierroksella oli ratkaistavana helpohkot 2- ja 3-siirtoiset ja vaikea 6-siirtoinen.

6-siirtoinen oli niin vaikea, että osallistujista vain Jorma Paavilainen sai tehtävästä pisteitä. Niinpä hän voittikin itsemattikierrokselta jaetun palkinnon. Tänä vuonna palkittiin joka kierroksen paras ratkaisija.

Puola voitti joukkuekilpailun kuten jo monta vuotta peräkkäin. Toiseksi tuli yllätysjoukkue Liettua ja kolmanneksi isäntämaa Serbia. Henkilökohtaisen mestaruuden vei Kacper Piorun samalla tuloksella kuin toiseksi tullut Piotr Murdzia. Vain minuutin aikaero ratkaisi mestaruuden Piorunille. Kolmanneksi tuli jo 40 kertaa MM-kilpailuihin osallistunut Marjan Kovačević. Huomionarvoista on myös Venäjän 13 vuotiaan Danila Pavlovin tulos. Hän oli avoimessa kilpailussa 11. ja WCSC-kilpailussa ensimmäisen päivän jälkeen aivan kärkisijoilla.

Lopputuloksissa Suomi oli seitsemäs, mikä on samaa tasoa kuin viime vuosina. Tuntuu kuitenkin siltä, että mitalisija olisi mahdollinen, jos saisimme parannettua tuloista jollain osa-alueella.

Esimerkiksi lopputehtäviin kannattaisi panostaa. Kärkijoukkueille tämä on kaksi-siirtoisten tapaan rutiinikierros, jolloin normaalisti saadaan lähes täydet pisteet. Hyvällä lopputehtäväkierroksen tuloksella olisi hopeamitali ollut Suomelle mahdollinen. Klassikoiden ratkaiseminen kirjallisuudesta on varmasti hyödyllistä ja mukavaa, mutta ehkä ei paras harjoittelumuoto MM-kilpailuihin. Sen sijaan pitäisi ratkoa vaihtelevan tasoisia tehtäviä, joita löytyy esimerkiksi ensipainospalstoilta tai tehtävä tietokannoista.

Kari Karhunen

40. RATKAISEMISEN MM-KILPAILU, BELGRAD 2.–3.8.2016

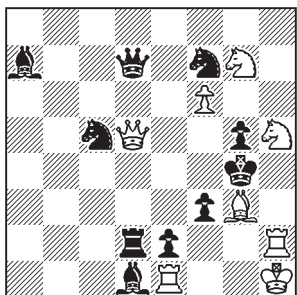
		2#	3#	lt	1. pv	a#	n#	i#	yht	aika
max.		30	30	30	90	30	30	30	180	720
1	PUOLA	30	30	30	90	30	28,8	20	168,8	590
	2 Murdzia, Piotr	15	15	15	45	15	13,8	10	83,8	293
	1 Piorun, Kacper	15	15	15	45	15	13,8	10	83,8	292
	23 Mišta, Aleksander	15	15	2,5	32,5	10	15	10	67,5	340
2	LIETTUA	30	30	24	84	30	23	20	157	684
	5 Limontas, Martynas	15	15	12	42	15	11,7	10	78,7	345
	16 Satkus, Vidmantas	10	15	12	37	15	11,3	10	73,3	336
	71 Satkus, Vilimantas	15	8	3	26	12,5	0	8,5	47	360
3	SERBIA A	30	24,5	28	82,5	30	24,1	19,2	155,8	590
	6 Podinić, Vladimir	15	13	13	41	15	12,4	9,2	77,6	300
	18 Vučković, Bojan	15	11,5	15	41,5	10	11,7	9,2	72,4	313
	21 Mladenović, Miodrag	15	10	8	33	15	10,1	10	68,1	313
4	ISO-BRITANNIA	30	28	20	78	30	27,2	19,2	154,4	651
	7 Nunn, John	15	15	10	40	15	13	9,2	77,2	298
	24 McNab, Colin	15	13	2,5	30,5	15	14,2	7,8	67,5	359
	25 Mestel, Jonathan	15	7	10	32	12,5	12,5	10	67	348
5	SAKSA	30	30	18,5	78,5	27,5	25	20	151	716
	12 Baier, Silvio	15	15	12	42	12,5	11,3	10	75,8	360
	14 Tummes, Boris	15	15	6,5	36,5	15	12,5	10	74	358
	47 Pfannkuche, Michael	15	8	3	26	12,5	12,5	10	61	358
6	ISRAEL	30	30	17	77	25	24,9	18,5	145,4	644
	9 Comay, Ofer	15	15	13	43	12,5	12,5	8,5	76,5	311
	38 Friedland, Omer	15	15	4	34	12,5	12,4	5	63,9	333
	39 Chovnik, Mordechay	15	13	4	32	12,5	9,3	10	63,8	355
7	SUOMI	30	30	13	73	30	20,4	20,5	143,9	685
	15 Paavilainen, Jorma	15	15	6	36	15	12,4	10,5	73,9	336
	33 Karhunen, Kari	10	15	7	32	15	8	10	65	355
	46 Hurme, Harri	15	15	6	36	12,5	4,2	8,5	61,2	354
8	AZERBAIDŽAN	30	28	13	71	27,5	24,1	20	142,6	627
	10 Mammadov, Zaur	15	15	10	40	15	11,7	9,2	75,9	291
	30 Zeynalli, Rašhad	15	12,5	3	30,5	12,5	12,4	10	65,4	354
	43 Almammadov, Araz	15	13	3	31	10,5	11,1	10	62,6	322
9	VENÄJÄ	30	29	18	77	21	21,7	20	139,7	688
	8 Mukosejev, Anatoli	15	14	11	40	15	11,7	10	76,7	336
	57 Pletnev, Dmitri	10	15	4	29	5,5	10	10	54,5	355
	74 Pervakov, Oleg	15	10	7	32	6	7,5	0	45,5	357

		2#	3#	lt	1. pv	a#	n#	i#	yht	aika
	max.	30	30	30	90	30	30	30	180	720
10	SERBIA B	30	28	14	72	25	22,4	20	139,4	640
	3 Kovačević, Marjan	15	15	10	40	15	14,2	10	79,2	291
	52 Radović, Srećko	15	13	3,5	31,5	10	8,2	10	59,7	353
	62 Djurasević, Branislav	15	9	4	28	7,5	7,5	10	53	352
11	SLOVAKIA	30	29	11,5	70,5	27,5	20,1	19,2	137,3	678
	20 Peitl, Tomas	15	15	3	33	15	11,3	9,2	68,5	343
	41 Djatšuk, Vasyl	15	14	4	33	12,5	8,8	9,2	63,5	341
	66 Kolčák, Marek	15	6	7,5	28,5	10	2,5	10	51	352
12	KREIKKA	25	23	25	73	21	24,7	17,8	136,5	669
	22 Mendrinis, Nikos	10	7	13	30	15	13	10	68	346
	54 Sidiropoulos, Nikos	15	13	3,5	31,5	6	11,7	7,8	57	325
	61 Papastavropoulos, Andreas	10	10	12	32	5	8,6	7,8	53,4	355
13	ALANKOMAAT	30	25	9	64	30	21,7	20	135,7	702
	28 Wissmann, Dolf	15	15	3	33	15	10	7,8	65,8	348
	29 Uitenbroek, Hans	15	10	4	29	15	11,7	10	65,7	357
	64 Heuvel, Peter van den	10	4	5	19	15	8	10	52	351
14	BELGIA	30	23	18	71	30	19,3	15	135,3	665
	4 Van Beers, Eddy	15	14	10	39	15	15	10	79	319
	60 Ooms, Andy	15	9	7	31	15	2,5	5	53,5	348
	77 Van Herck, Marcel	15	8	8	31	2,5	4,3	5	42,8	358
15	UKRAINA	30	25	17	72	25	19,1	19,2	135,3	707
	36 Kurilenko, Vladimir	15	12	8	35	12,5	9,9	7,1	64,5	349
	45 Kryžanivskiyi, Vasyl	15	13	3	31	12,5	9,2	9,2	61,9	358
	53 Aridov, Vladimir	15	10	9	34	10	5,5	10	59,5	360
16	RANSKA	30	20	17	67	25,5	22,3	17,8	132,6	680
	32 Villeneuve, Alain	15	15	4	34	10,5	10,5	10	65	350
	44 Caillaud, Michel	15	5	8	28	15	11,8	7,6	62,4	330
	76 Gilbert, Axel	15	0	9	24	8	3,8	7,8	43,6	357
17	VALKO-VENÄJÄ	30	18	16,5	64,5	25	20,4	20	129,9	698
	27 Bulavka, Aleksandr	15	9	8	32	12,5	11,8	10	66,3	340
	40 Sihnevitš, Mikalai	15	9	8,5	32,5	12,5	8,6	10	63,6	358
18	KROATIA	25	25	11,5	61,5	25	23	20	129,5	695
	11 Filipovic, Marko	15	15	7	37	15	13,8	10	75,8	335
	67 Udovicic, Branko	10	10	2	22	8,5	9,2	10	49,7	360
	69 Predrag, Nikola	10	7	4,5	21,5	10	7,5	9,2	48,2	360
19	JAPANI	30	20	15	65	30	16,8	16,3	128,1	699
	13 Wakashima, Tadashi	15	9	14	38	15	11,8	9,2	74	339
	59 Kobayashi, Toshiki	15	11	1	27	15	5	7,1	54,1	360

	2#	3#	lt	1. pv	a#	n#	i#	yht	aika
max.	30	30	30	90	30	30	30	180	720
20 SVEITSI	30	23	5,5	58,5	25	20	18,4	121,9	696
31 Maeder, Thomas	15	13	3	31	15	10	9,2	65,2	342
56 Ott, Roland	15	10	1	26	10	10	9,2	55,2	354
80 Nievergelt, Andreas	15	5	2,5	22,5	8	1,3	9,2	41	360
21 SLOVENIA	30	16	6,5	52,5	23	20,1	19,2	114,8	687
49 Sivic, Klemen	15	11	3,5	29,5	10,5	11,3	9,2	60,5	327
58 Klasinc, Marko	15	5	3	23	12,5	8,8	10	54,3	360
22 ROMANIA	20	17	7	44	15,5	4,5	14	78	700
68 Nicula, Dinu-Ioan	15	9	4	28	10	2	9,2	49,2	360
86 Didiliuc, Dariana Gabriela	5	8	3	16	5,5	2,5	4,8	28,8	340
Vain henkilökohtainen kilpailu:									
17 Zude, Arno (GER)	15	10	11,5	36,5	15	11,1	10	72,6	340
19 Onkoud, Abdelaziz (MAR)	15	15	6	36	12,5	11,3	10	69,8	342
26 Selivanov, Andrei (RUS)	15	15	6	36	10	10,5	10	66,5	352
34 Pavlov, Danila (RUS)	15	14	14	43	6	7,5	8,5	65	360
35 Erenburg, Mark (ISR)	15	9	5	29	12,5	13	10	64,5	347
37 Leontjev, Aleksandr ()	15	15	10	40	5,5	13,8	5	64,3	324
42 Marlo, Terho (FIN)	15	4	11	30	15	10	8,4	63,4	337
48 Schäfer, Ronald (GER)	10	15	6,5	31,5	7,5	11,7	10	60,7	356
50 McDowell, Michael (GBR)	15	9	5	29	12,5	8,6	10	60,1	356
51 Boer, Johan de (NED)	15	9	3	27	15	8	10	60	351
55 Handurin, Anatoli (UKR)	15	10	7	32	10	5,7	9,2	56,9	358
63 Paliulionis, Viktoras (LTU)	15	8	4,5	27,5	8,5	8	8,5	52,5	360
65 Feoktistov, Aleksandr (RUS)	15	10	3	28	10	3,8	10	51,8	352
70 Perović, Živojin (SRB)	15	9	6	30	10	3	5	48	357
72 Lörinc, Juraj (SVK)	15	0	3	18	15	5	8,4	46,4	336
73 Roland, Marcos (BRA)	15	5	3	23	8	7,5	7,1	45,6	353
75 Bylinkina, Anna (RUS)	10	3	2	15	10	10,5	9,2	44,7	360
78 Kopyl, Valeri (UKR)	10	5	3	18	5	9,9	9,2	42,1	360
79 Masimov, Agšin (AZE)	15	9	3	27	5	3,6	5,7	41,3	358
81 Królikowski, Ryszard (POL)	15	8	5	28	3,5	4,3	5	40,8	359
82 Lozajić, Marko (SRB)	5	9	3	17	10	2,5	10	39,5	360
83 Radomirović Miodrag (SRB)	10	8	6,5	24,5	0	5,7	8,5	38,7	356
84 Axt, Hemmo (GER)	5	5,5	1	11,5	10	8,1	8,5	38,1	360
85 Bujanja, Bojan (MNE)	10	6	4,5	20,5	5,5	1,2	3,4	30,6	356
87 Retter, Yosi (ISR)	10	0	0	10	2,5	3,8	4,8	21,1	358
88 Ralik, Oliver (SVK)	0	3	2	5	5	0	5	15	360
89 Ehrlich, Roy (ISR)	0	5	1	6	1	2,5	5	14,5	305

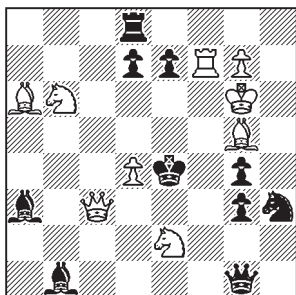
Kilpailutehtävät:

Täydelliset tulokset ja tehtävät ovat järjestäjien nettisivuilla wccc2016.matplus.net.

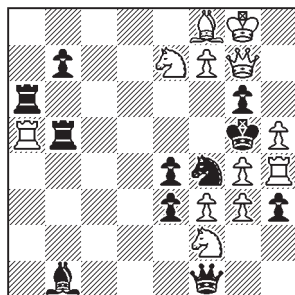
1) 2#

8 + 10

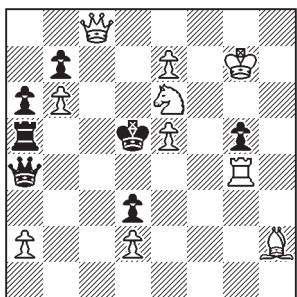
2) 2#

9 + 10

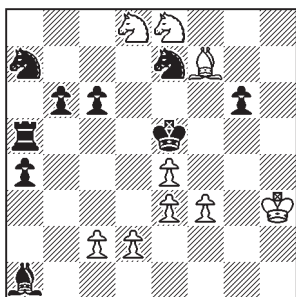
3) 2#

12 + 11

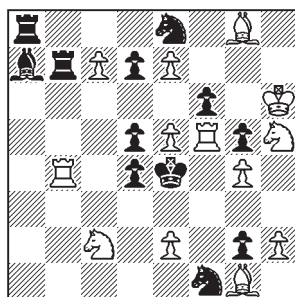
4) 3#

10 + 7

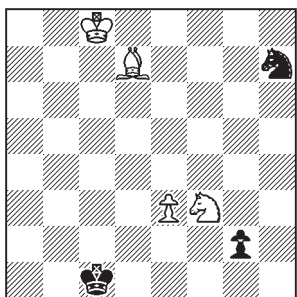
5) 3#

9 + 9

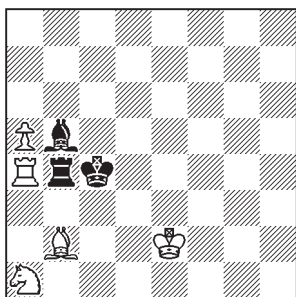
6) 3#

13 + 12

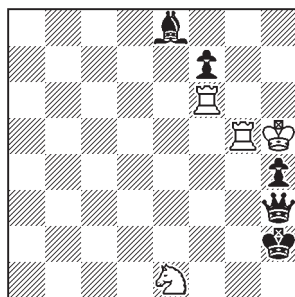
7) +

4 + 3

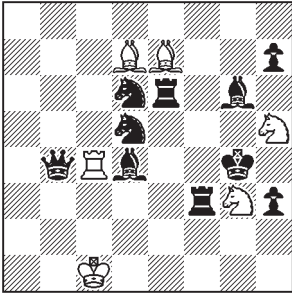
8) +

5 + 3

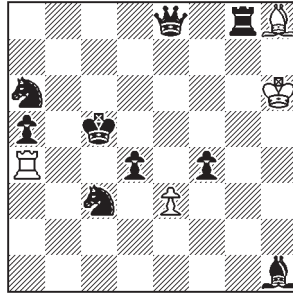

9) +

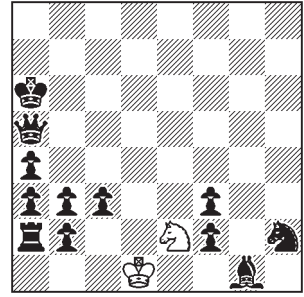
4 + 5

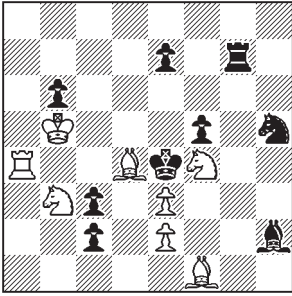
10) a#2 2 ratkaisua 6 + 10

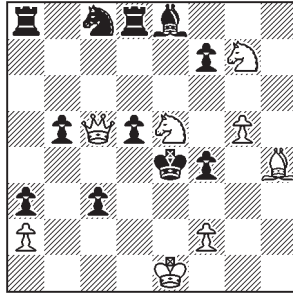
11) a#3 3 ratkaisua 4 + 9

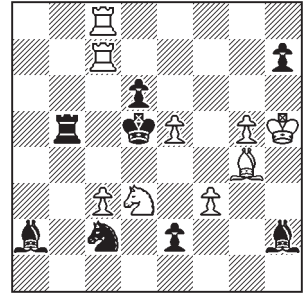
12) a#5 2 ratkaisua 2 + 12

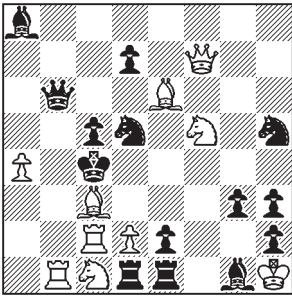
13) 4# 8 + 9

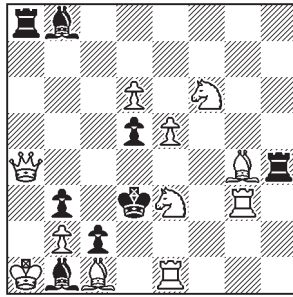
14) 4# 8 + 11

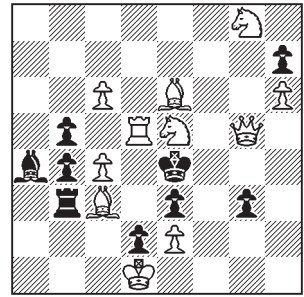
15) 5# 9 + 8

16) i#2 10 + 14

17) i#3 11 + 8

18) i#6 11 + 9

SYYSPÄIVÄT 2016

Jälleen matkataan Kokemäelle Anttilan tilalle, jossa pidetään ST:n syyspäivät pyhäinmiesten päivän aikaan 5.–6.11. Ohjelma alkaa klo 12 ja päättyy sunnuntaina noin klo 16. Se sisältää mm. pikaratkaisua, pikalaadintaa ja esitelmiä. Lukkarisen tehtävien korjauskilpailu tuomitaan yhteisesti ja esitellään tuoreita tehtäväkirjoja.

Täysihoiton hinta on 70 €, lisäksi tulee matkakustannukset, mutta yhteiskuljetuksiin on mahdollisuus. Ilmoittautumiset viimeistään torstaina 27.10. sihteeri Kari Karhuselle (puh. 050 464 1068, kkkarhunen@luukku.com).

Tervetuloa!

WCSC-tehtävien ratkaisut:

1) Andreas Schönholzer, 3. palk. *Freie Presse* 1969

1.Lf2,Lh4? (2.Tg1#) 1.- Lb8!
1.Le5? (2.Tg1#) 1.- Re6!
1.Ld6? (2.Tg1#) 1.- Rd3!
1.Lb8? (2.Tg1#) 1.- Lxb8!
1.Lc7! (5)

2) Kiril Stojanov, *Het Belgisch Schaakbord (L'Echiquier Belge)* 1999

1.Dc7! (5)

3) Martin Anderson, ensipainos WCSC

1.Rxg6! (5)

4) Bernard Fison, *The English Mechanic* 1886

1.Tc4! (sp)

1.- Tb5 2.Dd7+ Kxc4 3.Dd4#
1.- Tc5 2.Rc7+ Kxc4 3.Dg4#, 2.- Kc6
3.De6#, 2.- Txc7 3.Dg8#
1.- Dd7 2.Td4+ Kxe6 3.Dxd7#
1.- Db4 2.Txb4 & 3.Td4,Dd7,Dc4#
1.- Dxc4 2.Dd7+ Ke4 3.Rxg5#
1.- g4 2.Rf4+ Kxe5 3.De6#
@ = 1.0 / 2.0 / 2.5 / 3.0 / 4.0 / 5.0

5) Virgil Nestorescu, *Bulletin Ouvrier des Echecs* 1952

1.Re6! (2.d4+ Lxd4 3.exd4#) (1)
1.- Rb5 2.Rf4 & 3.Rd3# (1)
1.- Rf5 2.f4+ Kxe4 3.Rg5# (1)
1.- Td5 2.Rg5 & 3.f4# (1)
1.- c5 2.Rf8 & 3.Rd7# (1)

6) Robin C. O. Matthews, *Bulletin Ouvrier des Echecs* 1953

1.Lf7! [2.Lxe8 (3.Rxf6#) (1)
2.- Tb6 3.Txd4#]
1.- Lc5 2.Re3 (3.Lxd5#) (1)
2.- Rxe3 3.Rg3#, 2.- Rxc7 3.Rxf6#
1.- Txb4 2.Rxb4 (3.Lxd5#) (1)
2.- Rxc7 3.Rxf6#, 2.- Re3 3.Rg3#
1.- Txc7 2.exf6 (3.Lxd5#) (1)

2.- Rxf6 3.Rxf6#, 2.- Re3 3.Rg3#, 2.- Tc5
3.Txd4#

1.- fxe5 2.Lg6 & 3.Tf~# (1)

7) Steffen Slumstrup Nielsen, *Ensipainos WCSC*

1.Lh3 (i) (½) 1.- g1D 2.Rxg1 (½) 2.- Rg5
3.Lg2 (ii) (½) 3.- Kd2 4.e4 (½) 4.- Ke3 (or
4.- Kd3) 5.e5 (½) 5.- Kd4 (iii) 6.Rf3+ (½)
6.- Rxf3 7.e6 (½) 7.- Rh4 (iv) 8.Le4 (v) (½)
8.- Kxe4 9.e7 (½) 9.- Rf5 10.e8=D+ 1-0 (½)
(i) 1. e4? Rg5 =
(ii) 3.Lf5? Kd2 4.e4 Ke3 5.e5 Rf7 6.e6
Rd6+ =
(iii) 5.- Kf4 6.Rh3+ Rxh3 7.e6 Rg5 8.e7
Rf7 9.Kc7 1-0
(iv) 7.- Re5 8.e7 Rc4 (8.- Rf7 9.Kc7 1-0)
9.Kc7 1-0
(v) 8.Kd7? Rf5 9.Lh3 Rg7,Re3=

8) Martin Minski, *Ensipainos WCSC*

1.Ta2 (i) (1) 1.- Ta4 (ii) 2. Txa4+ (iii) (1)
2.- Kc5+ (or 2.- Kd5+) (iv) 3.Tc4+ (v) (1)
3.- Kxc4 (vi) 4. Kd2 (vii) (1) 4.- Kb4 (viii)
5.Lc3+ (1) (i) 1.Txb4+? Kxb4+ 2.Kd2
Kxa5=
(ii) 1.- La6 2.Kd2 Tb8 3.Lc3 1-0; 1.- Kc5+
2.Ke3 Kd5 3.Rc2 1-0; 1.- Kd5+ 2.Kf3 Ld3
3.Lf6 1-0
(iii) 2.Ta3? Kb4+ 3.Kd2 Txa3 4.Lxa3+
Kxa3 =
(iv) 2.- Lxa4 3.a6 1-0
(v) 3.Kd2? Lxa4=
(vi) 3.- Lxc4+ 4.Kd2/Ke3 Kb5 5.Lc3 1-0
(vii) 4.La3? Kd5+ 5.Kd2 La4 6.a6 Kc6=;
4.Rc2? Kb3+ 5.Kd2 Kxb2 =; 4.Ke3? Kb4 =
(viii) 4.- La4 5.a6 1-0

9) Daniel Keith, *Ensipainos WCSC*

1. Tg4 (i) (1) 1.- De3 2. Rf3+ (ii) (½) 2.-
Dxf3 (iii) 3. Txf3 (½) 3.- f5+ 4. Kxh4 (iv)
(1) 4.- fxc4 5. Tf2+ (1) 5.- Kgl (v) 6.Kg3
1-0. (1)
(i) 1.Rf3+? Dxf3+ 2.Txf3 f6+ 3.Tg6
(3.Kxh4 fxc4+ 4.Kxg5 =) 3.- Lxg6+
4.Kxg6 Kg2 =; 1.Td5? Dc3 2.Td2+ (2.Rf3+

Kg3 3.Tg5+ Kh3 4.Rg1+ Kh2 5.Rf3+ Kh3
 =) 2.- Dxd2 3.Rf3+ Kg2 4.Rxd2 h3 =;
 1.Tg2+? Dxc2 2.Rxc2 Kxc2 3.Kxh4 Ld7 =;
 1.Te5? Dc3 2.Tf2+ Kg1 3.Tg2+ Kf1 4.Txe8
 Dd4 =; 1.Kh6? De3 2.Rf3+ Kh3 3.Rg1+
 Kh2=
 (ii) 2.Txh4+? Kg3 3.Tg4+ Kh3 4.Tf3+ Dxf3
 5.Rxf3 f5+ =; 2.Tg2+? Kh3 3.Tf3+ Dxf3+
 4.Rxf3 Kxc2 =
 (iii) 2.- Kh3 3.Rg5+ Kh2 4.Te4 Dd3 5.Txe8
 1-0; 2.- Kh1 3.Kxh4 Df2+ 4.Tg3 De3
 5.Th3+ Kg2 6.Th2+ Kf1 7.Kg3 Lb5 8.Td6
 1-0
 (iv) 4.Tg6? Lxc6+ 5.Kxh4 Le8 6.Tf2+ Kg1
 7.Kg3 Ld7 8.Tf3 (8.Td2 f4+ =) (8.Tf4 Le6
 =) 8.- Lc8 9.Tc3 f4+ =
 (v) 5.- Kh1 6.Kg3 Kg1 7.Te2 Lb5 8.Tel+ Lf1
 9.Td1 Kh1 10.Txf1#

10) Norman Macleod & Tony Lewis, *British Chess Magazine* 1979

1.Tf4 La4 2.Le5 Ld1# (2½)
 1.Lf5 Tc8 2.Te5 Tg8# (2½)

11) Harald Grubert, *Phénix* 1993

1.Lc6 exf4 2.Kd5 f5 3.Rc5 Txd4#
 1.Ld5 Tb4 2.Lc4 Tb6 3.Rd5 Lxd4#
 1.Db5 Le5 2.Lc6 Lc7 3.Rd5 exd4#
 1 ratk. = 1 p, 2 ratk. = 3 p, 3 ratk. = 5 p

12) Arkadi Hait, *feenschach* 1999

1.Kb5 Rxc3+ 2.Kb4 Kd2 3.blL+ Ke3 4.Ld3
 Kd4 5.Lb5 Rd5# (2½)
 1.f1L Rc1 2.La7 Rxb3 3.blT+ Rc1 4.Tb6
 Rb3 5.Lb5 Rc5# (2½)

13) William A. Whyatt, main. *Probleem-
 blad* 1970

1.Kc6! (2.Lxb6+ Ke5 3.Ld4+ Ke4 4.Rc5#)
 1.- Rxf4 2.Lxc3+ Kxe3 3.Ld4+ Ke4 4.Rd2#
 1.- Lxf4 2.Lxc3+ Kxe3 3.Ld4+ Ke4 4.Lg2#
 1.- Tg6+ 2.Rxc6 (3.Lxb6, Lc5, Lg2#), 2.- f4
 3.Lh3 (4.Lc5, 4.Lxb6) b5 4.Rc5#
 @ = 1.3 / 2.5 / 3.8 / 5.0

14) Godfrey Heathcote, *American Chess*

Bulletin 1943

1.Lg3! [2.Dxc3 (3.f3#) d4 3.Df3+ Kxe5
 4.Lxf4#]
 1.- Ta4 2.Dxc3 (3.f3#) Td4 3.De3+ fxe3
 4.f3#, 2.- d4 3.Df3+ Kxe5 4.Lxf4#
 1.- Kxe5 2.Lxf4+ Kxf4 3.De3+ Kg4 4.Dg3#
 1.- Ld7 2.f3+ Kxe5 3.Db4 (4.Lxf4, Dxf4#)
 fxg3 4.f4#, 3.- d4 4.Dc5#
 1.- c2 2.Dxc2+ Kxe5 3.Lxf4+ Kd4 4.Rf5#,
 3.- Kxf4 4.Df5#
 1.- b4 2.f3+ Kxe5 3.Lf2 & 4.Ld4#
 1.- f5 2.De3+ fxe3 3.f3+ Kd4 4.Re6#
 1.- f6 2.De3+ fxe3 3.f3+ Kd4 4.Re6#
 @ = / 0.7 / 1.2 / 1.8 / 2.5 / 3.0 / 3.6 / 4.2 / 5.0

15) David L. Brown, main., *British Chess Magazine* 1974

1.Te8! (2.Le6#) Rd4 2.Td8 (3.Txd6#)
 2.- Rxf3 3.Lxf3+ Ke6 4.Txd6+ Kf5 5.Tf6#
 2.- Lxe5 3.c4+ Lxc4 4.Tc5+ Txc5 5.Rb4#
 2.- Rf5 3.Lxf5 (4.Txd6#) 3.- Lxe5 4.Le4+
 Ke6 5.Te8#
 2.- Rc6 3.Le6+ Kxe6 4.Txd6+ Kf5 5.Tf6#
 @ = 1.3 / 2.5 / 3.8 / 5.0

16) Waldemar Tura, 3. kum. *Wola
 Gulowska* 1989

1.Dh7 (2.Re3+ Lxe3#)
 1.- Dxe6 2.Lb4+ Rc3#
 1.- dxe6 2.Lg7+ Rc3#
 @ = / 1.7 / 3.4 / 5.0 /

17) Udo Degener, 3. main. *Buletin Prob-
 lemistic* 2002–2003

1.Rd7 (2.Rc4+ Kd4 3.Rd2+ Txa4#)
 1.- Lxd6 2.Rc4+ Kd4 3.Rxd6+ Txa4#
 1.- La2 2.Rxc2+ Kxc2 3.Dxb3+ Lxb3#
 1.- La7 2.Dc4+ dxc4 3.Rf5+ Le3#
 1.- Th3 2.Rf5+ Txc3 3.Da6+ Txa6#
 1.- Txc4 2.Rf5+ Txc3 3.Da6+ Txa6#
 1.- d4 2.Lf5+ Te4 3.Da6+ Txa6#
 @ = / 0.7 / 1.4 / 2.1 / 2.8 / 3.5 / 4.2 / 5.0

18) Sven-Hendrik Lossin, ensipainos WCSC
 1.Rd3 (sp)

1.- g2 2.Rf2+ exf2 3.Dxc2+ Ke3 4.Ld4+

Kf4 5.Le5+ Ke3 6.Td3+ Txd3# @@
 1.- bxc4 2.Td4+ Kxd4 3.Dg7+ Ke4 4.Rf6+
 Kd4 5.Rd5+ Kxc4 6.Dxc3+ Txc3# @
 5.- Ke4 6.Rxc3+ Txc3# @

1.- bxc4 2.Lf5+ Kxd5 3.Lxd7+ Kd6
 4.Lxb4+ Kc7 5.Dd8+ Kxd8 6.La5+ Tb6#
 @@
 @ = 1.0 / 2.0 / 2.5 / 3.0 / 4.0 / 5.0

Belgradin kongressin laadintakilpailuista

Kongressien laadintakilpailut ovat vuosien varrella muuttuneet jonkin verran. Tietotekniikan kehitys on mahdollistanut kilpailujen julistamisen internetissä ennen itse kongressia. Tämä antaa osallistumismahdollisuuden muillekin kuin kongressikävijöille. Toisaalta muutama hyvinkin perinteinen kilpailu on jäänyt historiaan, esimerkiksi brittien organisoima viski-kilpailu ja kreikkalaisen Pavlos Moutecidiksen Metaxa-kilpailu. Belgradissa Moutecidis oli paikalla, mutta kilpailua ei ollut.

Kilpailut voidaan jakaa kolmeen ryhmään: nuorille oli julistettu omat kilpailut, toiseksi olivat järjestäjien viralliset laadintakilpailut ja kolmanneksi osallistujien epäviralliset. Jälkimmäisissä oli totutut nestemäiset palkinnot. Yhden kilpailun tuomio luvattiin vasta seuraavaan kongressiin.

Tänä vuonna suuri osa kilpailuista julistettiin jo todella aikaisin, ensimmäiset kaikille avoimet kilpailut jo kesäkuun alkupuolella. Sen jälkeen kilpailujulistuksia tipahteli epäsäännöllisen säännöllisesti, kunnes kongressi jo olikin noin viikon päässä. Yhteensä näitä epävirallisia, osallistujien ideoimia kilpailuja oli kymmenisen kappaletta.

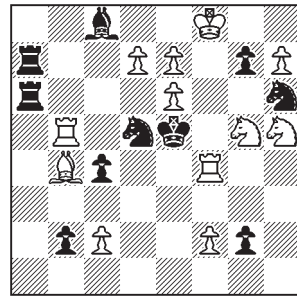
Kongressin aikana järjestäjillä on perinteisiä velvollisuuksia myös laadintakilpailujen suhteen. Sunnuntai-iltana on pikalaadintakilpailu, jossa on kolme tuntia laadinta-aikaa ja kaksi ryhmää. Sen lisäksi on ns. viiden päivän kilpailu, siinäkin kaksi eri ryhmää.

Seuraavassa pieni valikoima kilpailuista, joiden täydelliset tuomiot löytyvät kongressisivuilta.

Alle 18-vuotiaiden laatijoiden kilpailussa oli kolme ryhmää, joista yhdessä vaadittiin kaksisiirtoisia, joissa esiintyy musta ja valkea ratsukorotus. Kolmannelle sijalle arviointiin nuoren venäläislahjakuuden suoritus:

Danila Pavlov

3. sija, 2. kum. Youth Chess Composing Challenge/A 2016

2#

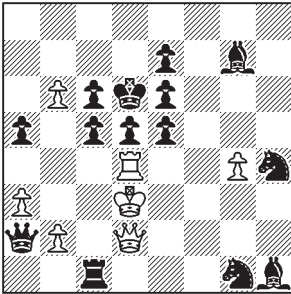
12+10

1.d8R? - 2.Rf3#(C), 1.- g1R! 1.- Ta3 (a)
 2.Rc6# (A)
 1.e8R? - 2.Lc3#, 1.- b1R! 1.- Ta3(a)
 2.Ld6#(B), 1.- Rf5 2.Te4#
 1.h8R! - 2.Rg6#, 1.- Txe6 2.Rf3#(C)

Nuoria osallistujia oli 11 neljästä maasta, ehkä on käymässä niin että laadinta ei loppu maailmankaikkeudesta lähivuosikymmeninä. Taso tehtävissä oli tuomareiden mukaan hyvä. Apumattivoittajasta tuomari mainitsee ja kehuu ratkaisujen erilaisuudet: ensimmäisessä uhrataan valkea torni ja toisessa lyödään reippaasti sotilaalla.

Ilja Serafimović

1. palk. Youth Chess Composing Challenge,
ryhmä B, WCSC 2016

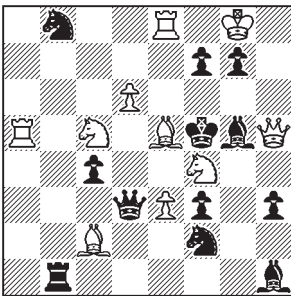
h#2   2.1...   7+14
b) vTd4=vsd4

a) 1.Da1 Te4 2.dxe4+ Ke3# 1.Rg2 Tc4
2.dxc4+ Ke4# b) 1.a4 dxc5+ 2.Kxc5 Db4#
1.Lf6 dxe5+ 2.Kxe5 Dh2#.

Viiden päivän kilpailun kaksisiirtoisteema edellytti pakoruudun antamista mK:lle sekä houkutuksessa että ratkaisussa, toisessa viistoon ja toisessa suoraan kuninkaaseen nähden. Voiton vei kolmi- ja monisiirtoislaajana tunnettu ukrainalainen suurmeisteri:

Mihail Marandjuk

1. palk. 5 pv TT WCCC 2016

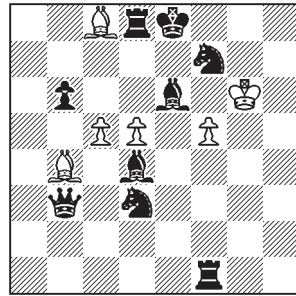
2#   10+12

1.Lf6? ~ 2.Dxg5# 1.- Tg1 2.Rd7# 1.- gxf6
2.Rb3# 1.- Kxf6 2.Dxf7#, 1.- Re4!
1.Re4! ~ 2.Rg3# 1.- Tg1 2.Ld4# 1.- Kxe4
2.Lf6# 1.- Rxe4 2.Dxh3# 1.- Dxe4 2.Lb2#

Kolmen tunnin pikalaadintakilpailussa toinen teema oli kahden siirron apumateille, joiden ratkaisussa valkean ensimmäinen siirto tapahtuu samalle ruudulle. Kolmanneksi sijoittunut marokkolaislaajija esitti varmuuden vuoksi siirtoja samalle ruudulle myös mustan ensimmäisessä ja valkean mattisiirrossa:

Abdelaziz Onkoud

3. palk. pikalaadintakilpailu WCCC 2016

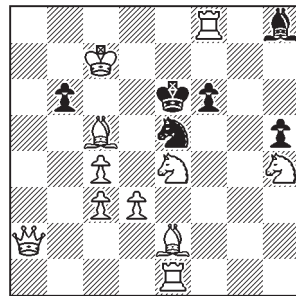
a#2   3.1.1.1   6+9

1.Rxc5 Lxe6 2.Rd7 Lxf7#, 1.Lxc5 fxe6
2.Lf2 exf7#, 1.bxc5 dxe6 2.c4 exf7#

Pikalaadinnan kaksisiirtoisissa mattitehtävissä piti olla peitetty valkea puolipatteri. Voiton vei kongressin menestynein laajija, nuori israelilainen Evgeni Bourd.

Evgeni Bourd

1. palk. pikalaadintakilpailu WCCC 2016

2#   11+6

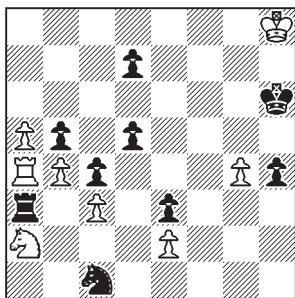
1.Ld6? (sp.) Rc6/g6(~) 2.c5# 1.- Rxc4
 2.Dxc4#, 1.- b5 2.Rc5# 1.- f5 2.Rg5#, 1.-
 Lg7!
 1.Rd6? (2.Te8#) 1.- Rc6/g6 2.Lg4#, 1.- Rxc4
 2.Lf3#, 1.- Ke7 2.Te8#, 1.- f5!
 1.Lxh5! (2.Te8#), 1.- Rc6/g6 2.Rg5#, 1.-
 Rxc4 2.Rxf6#

Abdelaziz Onkoudin teemoittamassa kilpailussa apumateille oli paljon sekä laadinta-aikaa että tehtäviä, edellistä lähes kaksi kuukautta ja jälkimmäisiä 63. Teemana oli: ”Yhdessä vaiheessa valkea tekee kaikki siirtonsa nappulalla tyyppiä A ja musta kaikki siirtonsa nappulalla tyyppiä B. Toisessa vaiheessa valkea tekee kaikki siirtonsa yhdellä nappulalla tyyppiä B ja musta kaikki siirtonsa nappulalla tyyppiä A.”

Tuomarin mukaan taso oli erinomainen. Alkupään sijoitetut esittivät teeman kolmin kertaisena, näytteenä kaksinkertainen esitys mallimatein.

Fadil Abdurahmanović & Gennad Tšumakov

1.–3. palk. Azemmour TT 2016

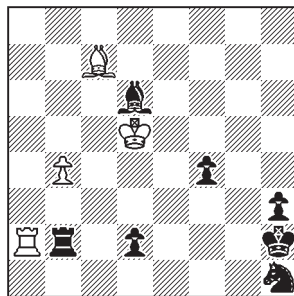

1. Rxa2 Txa3 2.Rxc3 Ta1 3.Re4 Tf1 4.Rg5 Tf6#, 1.Txa4 Rxc1 2.Txa5 Rd3 3.Ta6 Re5 4.Tg6 Rf7#.

Kongressin ainoan suomalaismenestyksen laadinnassa toi tästä ryhmästä Hannu Harkola tyylipuhtaalla toteutuksella.

Hannu Harkola

4. maininta Azemmour TT 2016

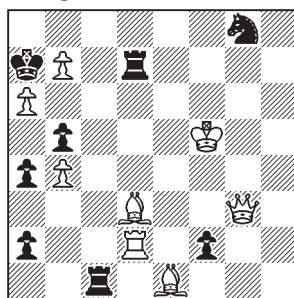
1.Lxb4 Ta4 2.Lç5 Txf4 3.Lg1 Tf2#, 1.Txb4 La5 2.Tb1 Lxd2 3.Tg1 Lxf4#

Tuomari kuvaa sisältöä seuraavasti: Sotilas b4 lyödään nappuloilla Tb2/Ld6 ja ruutu g1 tukitaan. Molemminpuolinen paterinmuodostus nappuloilla Ta2/Lc7. Matti kaksoishakilla, meredith-muoto.

Arves-lopputehtävähdistyksen järjestämässä kilpailussa vaadittiin lopputehtäviä, joissa esiintyy pussimatti korotetulla ratsulla. Voitto meni isäntämaan Darko Hlebecille:

Darko Hlebec

1. palk. Arves TT 2016

voitto (+) musta alkaa 8+8

1.- Td5+ 2.Kg4 [2.Kg6? Tc6+ 3.Kf7 Rh6+ 4.Ke7 Rg8+ 5.Kf7 Rh6+=] 2.- Rf6+ 3.Kf3 fxe1R+! 4.Ke2! [4.Ke3? Te5+ 5.Dxe5 Rg4+-] 4.- Rd7 5.De3+! [5.Dg1+? Kxa6 6.Lxb5+

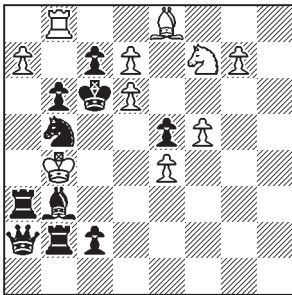
Txb5 7.Td6+ (7.Txa2 Te5+-) 7.- Kxb7
 8.Txd7+ Kc8 9.Dd4 Te5+! 10.Dxe5 Kxd7=]
 5.- Kxa6 6.Lxb5+! Txb5 7.Txa2 [7.Td6+?
 Te6 8.Txc6+ Kxb7 9.Dc1 Te5+ 10.Kf1 Tf5+
 11.Kxe1 a1D 12.Tc7+ Kb6 13.Dxa1 Kxc7=]
 7.- Te2+ 8.Txc2 Rxc2 9.De6+ Rb6 10.Dc8!
 [10.b8D? Rd4+-] 10.- Rxb4 11.b8R+! [11.
 De8? Kxb7!-=; 11.b8D+? Rxc8=] 11.- Ka5
 [11.- Ka7 12.Dc7+ Ka8 13.Rc6 Rxc6
 14.Dxc6+--] 12.Da6+!! Rxa6 13.Rc6#

Yllättävä pussimatti värikkään pelin päätteeksi!

Ukrainalainen itsemattikilpailu oli kolmisiirtoisille itsemateille, joissa alkusiirto antaa mustalle kuninkaalle pakoruudun, jolle mK siirtyy ainakin kahdesti. Voittajan nimi ei ole yllätys, päinvastoin.

Andrei Selivanov

1. palk. Ukrainian Folk Crafts TT

i#3 10+10

1.Rh6! (2.d8L+ Kxd6 3.Rf7+! Lxf7#) 1.-
 Rxd6 2.d8D+ Rxe8 3.Dd5+! Lxd5#, 1.- Kxd6
 2.d8T+ Ke7 3.Rg8+! Lxg8# 1.- cxd6 2.d8R+
 Kc7 3.Re6+! Lxe6#

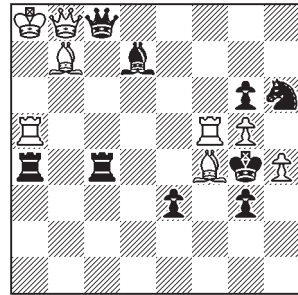
Valkea täyskorotus ja korottuneen nappulan uhraus kahdessa muunnelmassa.

Sabra-kilpailu oli kahden siirron apumateille. Alkuasemassa tai jossakin ratkaisun vaiheessa linjalla mustan kuningasta kohti on oltava kaksi eriväristä nappulaa, jotka eivät loppuasemassa ole tällä linjalla. Matti tehdään teemalinjalta em. nappuloiden takaa.

Tämänkin kilpailun voittajatehtävä on näkemisen arvoinen ja itäisen maan laatijan työtä:

Valeri Gurov

1. palk. Sabra TT 2016

a#2 2.1.1.1 8+9

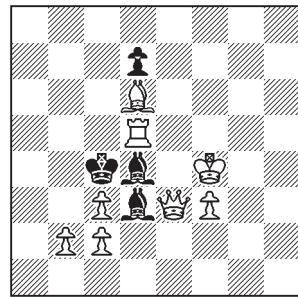
1.Tc7 Tb5 2.Kxf4 Txa4#, 1.Lb5 Lc7 2.Kxf5 Dxc8#

Tuomari Menachem Witztumin lausunto kertoo oleellisen: ”A rich and elegant problem using many lines and mutual interferences on c7 and b5. A masterpiece!”

14. Tzuica-kilpailussa vaadittiin apuitsemateja, joissa on vähintään kaksi vähintään nelisiirtoista nappulan kiertoa. Korkeatasoinen 32 tehtävän kilpailu; näytteenä 3. palkinto, jossa kiitettävän vähän lyöntejä.

Petko Petkov

3. palk. Tzuica TT 2016

ai#4 2.1... 8+4

1.Ta5! Lc5! (1.-Le2?) 2.Ke5 Lb4 3.f4 Lxc3+

4.Dd4+ Lxd4#
1.Tb5! Le2! (1.-Lc5?) 2.Ke4 Ld1 3.Lf4 Lxc2+
4.Dd3+ Lxd3#

Jorma Paavilainen ja Per Olin

Kongressin päätökset

Maailman tehtävähakkiliiton (WFCC) 59. kokouksessa oli edustettuna 30 maata. Puheenjohtajana toimi totuttuun tehokkaaseen tapaan kreikkalainen Harry Fougias. Asialistalla ei ollut mitään mullistavaa ja keskustelut olivat maltillisia. Tärkeimpiä päätöksiä:

FIDE-Albumin 2010–12 ilmestymistä odotetaan ensi vuoden kongressiin mennessä.

Laatijoiden albumipisteet tullaan julkaisemaan WFCC:n verkkosivuilla (PDF-tiedostona).

World Solving Cup jatkuu. Jaksolla 2016–17 sen johtaja on Vidmantas Satkus.

Naiset, nuoret and seniorit, joiden vahvuusluku on 2100 / 2200 / 2300, voivat osallistua WCSC- ja ECSC-kilpailuun ”villillä kortilla”.

Uusia arvonimiä:

- Laadinnan suurmestari: Juri Bazlov (RUS), Zoran Gavrilovski (MKD)
- Laadinnan kansainvälinen mestari: Vlaidu Crişan (ROU), Borislav Gadjanski (SRB), Mikola Kolesnik (UKR), Givi Mosiashvili (GEO), Arno Tüngler (GER)
- Laadinnan kansainvälinen mestari (vainajille a.o. maan pyynnöstä): Paul Farago (HUN/ROU), Josef Halumbirek (AUT), Ladislav Knotek (CZE), K.A.K. Larsen (DEN), Josef Moravec (CZE), Ladislav Prokeš (CZE), František Richter (CZE), Johannes J. Rietveld (NED), Vitold Jakimčšik (RUS)
- Laadinnan FIDE-mestari: Silvio Baier (GER), Ofer Comay (ISR), Éric Huber (ROU), Vasyľ Kryžanivskyi (UKR)
- Ratkaisemisen suurmestari: Alexander

Mišta (POL)

- Ratkaisemisen kansainvälinen mestari: Silvio Baier (GER)
- Ratkaisemisen FIDE-mestari: Volodimir Aridov (UKR)
- Kansainvälinen tehtävätuomari: Alain Biénabe (FRA, 3# ja a#), Marco Bonavoglia (ITA, retro), Mario Guido García (ARG, lopputeht.), Valeri Kopyl (UKR, laajennus i#), Givi Mosiashvili (GEO, 2#), Eugene Rosner (USA, 2#), Kenan Velihanov (AZE, a#)
- Kansainvälinen ratkaisutuomari: Vasyľ **Dyachuk** (SVK)
- Tehtävähakin kunniamestari: John Roycroft (GBR)

13. ISC- ratkaisukilpailu pidetään 29.1.2017. Johtajina toimivat Axel Steinbrink ja Luc Palmans.

Ratkaisemisen 13. EM-kilpailun paikka on Riika, Latvia 12.-14.5.2017

60. kongressin (WCCC) ja ratkaisemisen 41. MM-kilpailun (WCSC) järjestävät saksalaiset Dresdenissä 5.-12.8.2017.

Hannu Harkola

Juri Akobia MT

Kolme ryhmää:

A) Pattilopputehtävät, tuomari David Gurgenidze

B) Mattilopputehtävät, tuomari David Gurgenidze

C) Asemalliseen tasapeliin päättyvät lopputehtävät, tuomari Mario G. García

Tehtävät viimeistään 1.2.2017 luottamusmiehelle Mario G. García: marioggarcia@gmail.com.

Korkeintaan kolme tehtävää yhdeltä laatijalta yhteen ryhmään. Kirjapalkinnot, alustava tuomio lähetetään kaikille osallistujille ja julkaistaan myös verkkosivulla <http://www.problemistasajedrez.com.ar/>.

AG Ojanen shakinharrastajana

Artikkelin alkuperäinen versio on julkaistu Antti G. Ojasen 100-vuotisteoksessa "A G Ojanen, paljasjalkainen Haminan poika".

Antti Gottfrid Ojanen (1.9.1916–26.6.1988) oli haminalainen pankinjohtaja ja kunnallispoliitikko, joka oli yksi merkittävimpiä shakkimiehiämme. AG oli ensinnäkin shakkimestari, arvo joka saavutettiin ennen vanhaan voittamalla tietty turnaus, joita järjestettiin vain pari kolme vuodessa. Nykyään shakissa on hiottu vahvuuslukupöytä, jolla melko tarkkaan voidaan ilmaista pelaajan taso shakissa. AG:n aktiiviaikana tällaisesta ei nähty untakaan, mutta koska turnaustulokset on historiasta saatavilla, niin vahvuusluvut voidaan laskea taannehtivasti. Suomessa Erkki Latvio on kerännyt tuloksia ja laskenut myös AG Ojasen kehityksen shakinpelaajana. AG saavutti vahvuuslukupöytänsä 2233 ns. selopisteissä kesäkuussa v. 1950 säilyttäen nykyään shakkimestarilta vaadittavan tason 2200 selopistettä aika hyvin koko aktiiviuransa ajan. Kaikkiaan AG pelasi vuoteen 1962 mennessä 200 kilpailupeliä, joista sai 121,5 pistettä eli 60,8 prosenttisen tuloksen, mainio saavutus

AG harrasti myös kirjepeliä. Tässä hänen parhaat saavutukset: v. 1950–51 hän voitti kirjeshakin ensimmäisen virallisen Suomen mestaruusturnauksen tuloksella 5,5/6. AG sai näin kirjeshakkimestarin arvon. Kun AG Ojanen oli Haminan vahva mies politiikassa, niin hän kunnostautui myös ”shakkipolitiikassa”. Ensinnäkin hän perusti oman shakkilehden sodan aikana 1943, jonka nimeksi tuli *Ruutulauta*. AG oli lehden päätoimittaja ja kustantaja.

Tehtäväshakin organisaatioon AG kuului vuodet 1943–45 ollen Suomen Tehtäväniekat ry:n (ST) johtokunnan jäsen. Haminan

shakkikerhon vetäjänä AG oli avainasemassa paikallisesti.

Antti Ojasen shakkiuran kuvauksessa pääsemme vihdoin sen merkittävälle osaluokalle, tehtäväshakkiin. AG:n leikekirjan valinnat kertovat, että tämä ehkä eniten älykkyyttä vaativa shakinhaara kiehtoi häntä selvästikin eniten, ehkä juuri tästä syystä, AG:llä oli keskittynyttä hengen voimaa vaikka muille jakaa.

Tehtäväshakissa on subjektiivisia kaudensarvoja. Sanotaan että matematiikka voi olla kaunista. Musiikin kauneus on itsestään selvä asia. Tehtäväshakin kauneus on sen harrastajalle pyhä. Tehtävät ovat periaatteessa ratkaistavia pulmia, mutta vaikeus ei kuulu neljään peruseriinteen. Ne ovat: korrektisuus, originaalisuus, taloudellisuus, tehtävän sisällön yhtenäisyys ja sopusuhaisuus.

Ojasen ensimmäinen julkaistu tehtävä ei ole varmuudella tiedossa. Näin täytyy sanoa siksi että vanhin tehtävä saksalaisessa PDB-tietokannassa häneltä on niin hyvä, että olisi erikoista, etteikö AG olisi harjoitellut ennen tätä. Kyseinen itsemattitehtävä sai toisen kunniamaininnan *Suomen Shakin* kilpailussa 1935. Mainittakoon, että nämä vanhatkaan luomukset eivät ole tyystin unohtuneet, se oli yhtenä kohteena v. 2015 shakkitehtävien pikaratkaisemisen Suomen mestaruuskilpailussa. AG aloitti myös kansainvälisen uran shakkitehtävien laatijana varhain, hän julkaisi kolmisiirtoisminiatyyrin v. 1936 *Wiener Schach Zeitung* -lehdessä. Ensimmäinen kansainvälinen palkintomenestys oli kolmen siirron itsematilla tanskalaisessa *Skakbladet*-lehdessä 1940. Tämä tehtävä on siitä mielenkiintoinen, että siinä esiintyy ensi kertaa valkean kuningattaren uhraus mustan tornille neljässä vierekkäisessä ruudussa kolmannessa siirrosta. Sitä ennen

mustan kuningas ajetaan shakkaamalla sel-laiseen ruutuun, että tämä kolmannen siirron tempu tapahtuu shakaten, siis musta on pakotettu tekemään vastentahtoisesti valkeasta matti. AG Ojanen palasi tähän asetelmaan eri muodoissa moneen kertaan. Esimerkiksi *Helsingin Sanomissa* 1964 julkaistu AG:n tehtävä esittää täsmälleen saman kaavan, mutta muuten asetelma on erilainen. Tähän tehtävään liittyy erikoinen tarina. Kansainvälisen tehtäväshakkiyhteisön toimesta oli julistettu ns. Ystävyysottelu maajoukkueiden välille. Siinä eri ryhmiin oli määrätty teemat, joita laadittavien tehtävien tulee esittää. Laadinta-aikaa oli runsas vuosi vuodesta 1962 lähtien. Kussakin maassa laatijat lähettivät oman maan valintakomitealle ehdotuksensa ja kolme parasta kussakin ryhmässä pääsi edustamaan maata varsinaiseen kilpailuun. Itsemattiryhmässä teemana oli valkean kuningattaren uhras. AG tarjosi tätä tehtäväänsä, mutta komitea, jota johti Osmo Kaila, ei sitä valinnut edustamaan Suomea, yhtenä syynä AG:n oma mainittu aikaisempi tehtävä. Kun sitten tuomio aikanaan v. 1963 saapui, niin järkytys Suomessa ja erityisesti Haminassa oli melkoinen, kilpailun voittajaksi oli sijoitettu lähes identtinen puola-laistehtävä kuin tämä AG:n luomus! AG:n versio siis julkaistiin *Helsingin Sanomissa* jälkikäteen.

1.f8T! siirtopakko

1.- T×a7 2.Th8+ K×g7 3.Da1+ T×a1#

1.- Tb8 2.Rf7+ Kh7 3.Db1+ T×b1#

1.- Tc8 2.Tf6+ K×g5 3.Dc1+ T×c1#

1.- T×d8 2.Rf5+ K×h5 3.f4+ T×d1#

Tämä AG:n kannalta harmillinen tapahtuma ei kuitenkaan estänyt Suomea voittamasta koko suurta kansainvälistä laadintakilpailua. Myöhemmin tämä ystävyysottelu muutti nimensä, lyhenne on nyt WCCT, ollen selvästi tärkein shakkitehtävien laadintakilpailu. Parhailaan on meneillään kymmenes WCCT-kilpailu.

AG osallistui moniin WCCT-kilpailuihin jatkossa päästen Suomen edustajaksi. Eräässä myöhemmässä kilpailussa AG oli laatinut jälleen kolmen siirron itsematin. Maajohtajana ollut Kaila ilmoitti kaikki tarjokkaat muille suomalaisille laatijoille ja niin tämän kirjoittajakin sai tiedokseen AG:n laatiman tehtävän. Keksin siihen pienen parannuksen ja se tiedotettiin Kailan kautta AG:lle. Hämmästykseni oli melkoinen kun AG kielsi tämän parannetun muodon ja vaati oman muotonsa lähettämistä. Tämä ei ollut maan etu, mutta näin AG vältti tehtävänsä muuttumisen yhteistehtäväksi. Tosin parannus oli sen verran pieni, etten missään nimessä vaatinut nimeäni mukaan, mutta en ollut suoraan yhteydessä Ojaseen, hän ei tiennyt kannastani ja niin tämä pääsi tapahtumaan. AG:lla on muuten yllättävän vähän yhteistehtäviä. Olen nähnyt vain kolme yhdessä haminalaisen Helmut Laaksosen kanssa laadittua tehtävää. Tytär Ulla Ojanen kertoi, että nimenomaan Helmut Laaksosen oli lähes ainoa shakkituttu, joka kävi heillä kotona.

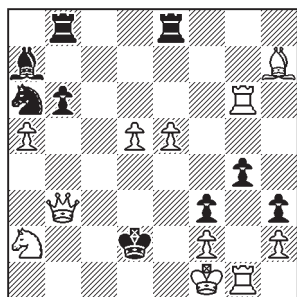
Itsemattista: Joku voi kysyä, että mitä jär-keä tällaisessa ”tahallaan” häviämisessä on? Tehtäväshakki on abstraktia taidetta, kun idean oivaltaa niin myös itsemattitehtävät ovat kauniita. AG laati ihan kaikenlaisia tehtäviä, mutta hän erikoistui nimenomaan itsemattitehtäviin, niiden logiikka oli hänen sy-

däntään lähellä. Myöhemmin AG:lle myönnettiin kansainvälisen tehtävätuomarin arvo nimenomaan itsemattien alueelle, tunnustus hänen pätevydestään. AG kirjoitti myös ns. satutehtävistä laajan artikkelisarjan *Suomen Shakkiin*. Hän myös julkaisi satunappula-tehtäviä, esim. käyttäen heinäsiirtoa, jota normaali shakkipelissä ei ole. Tässä hän oli hyvin moderni, nykyaikana tämä ostetaan tehtäväshakkipeireissä ilolla.

AG voitti useita kansainvälisiä laadintakilpailuja ja hänen laatimiaan ja julkaisemiaan tehtäviä on valittu FIDE-albumiin 15 kappaletta. FIDE on kansainvälisen shakki-liiton lyhenne ja albumiin valitaan kolmen vuoden jaksoissa vain aivan ehdottomat huipputehtävät.

AG:lle myönnettiin Suomen Tehtävieniekkojen kunniakiertopalkinto v. 1969. AG oli taitava ratkaisija. Shakkitehtävien SM-ratkaisukilpailut aloitettiin v. 1955: AG sijoittui hyvälle 6.–7. sijalle. Myöhemmin v. 1967 AG saavutti jaetun Suomen mestaruuden (1.–6.) ja vielä v. 1984 hän sijoittui pronssille (3.–4.). Hyvä ratkaisutaito näkyy AG:n julkaisemissa tehtävissä. Niissä on äärimmäisen harvoin ollut virheitä sivuratkaisujen muodossa. Nykyään tarkastus tehdään tietokoneen avulla, mutta AG:n aktiiviaikana laatijan piti itse tutkia asemansa huolella. Tähän on yksi poikkeus, kolmen siirron itsematti Helsingin Sanomista vuodelta 1940.

AG Ojanen
Helsingin Sanomat 1940

i#3

11+9

Tehtävä esittää suomalaisteemakeksintöä, jossa mustalla on kaksi linjanappulaa, torni b8 ja lähetti a7, joiden linjojen leikkauspisteessä ruudussa b6 on musta sotilas. Valkea voi luoda kaksoisuhan siirtämällä tornia g6, mutta siihen musta voi vastata pelaamalla bxa5! avaten sekä torninsa että lähettinsä linjan torjuen näin molemmat uhat. Tämän jälkeen valkea ei pääse päämääräänsä, pakottamaan mustaa tekemään itsestään matin. Oikein on lyödä alkusiirrosta tähän leikkauspisteeseen 1.Txb6! Ja vaikka musta voi nyt lyödä takaisin joko tornillaan tai lähetillään, niin ei molemmilla ja niin musta on voimaton. (Sivumuunnelmat: 1.- Txe5 2.Dc3+ Kd1 3.De1+ Txe1# ja 1.- Lxh7 2.Dc3+ Kd1 3.Dd3+ Lxd3#) Edellä kuvatulla teemalla on nimi: Suomalainen Novotny. Julkaistussa tehtävässä on kuitenkin sivuratkaisu 1.De3+ Kc2 2.Txb6+ Kd1 3.De2+ fxe2#. Tämä on helppo estää lisäämällä musta lähetti ruutuun g8. Toisaalta julkaistussa kuviossa on tarpeeton musta sotilas ruudussa g4. Epäilen, että tässä on tapahtunut jonkinlainen onnettomuus nappulaluettelon kanssa, AG:llä oli tämä kuin tässä kuviossa on ja toimittaja on vain sählännyt sen virheelliseksi. Nyt siis tämäkin historiallinen virhe tulee korjatuksi.

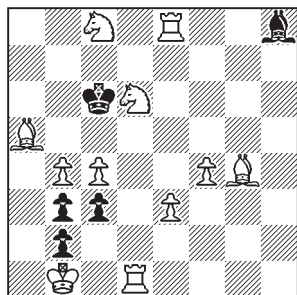
Yksi AG:n merkkipaaluja itsemattien alueella on olympiapronssi Tel Avivin pelishakin olympialaisten 1964 yhteydessä järjestetyssä laadintakilpailussa. Ulla Ojanen muistelee, että se laadittiin perheen lomamatkalla Kanarian saarilla. Kun laadinta-aika oli loppumassa, niin se oli lähetettävä. Ulla muistelee, että lähettämisen jälkeen AG keksi tehtävälle vielä paremman muodon. Olen yrittänyt sitä keksiä, toistaiseksi onnistumatta, hauska haaste!

Tehtävä esittää nelinkertaisen mustan lähetin kiinnityksen, jolla se saadaan liikkumattomaksi niin, että musta joutuu tekemään sotilallaan matin. Tässäkin on AG:lta tuttu mekanismi, shakkaamalla mustan kuningas ajetaan samalle linjalle kuin mustan lähetti on siirtynyt. Varsinainen saavutus se, että

tämä toimii nelinkertaisena, kolminkertainen esitys olisi tavanomaista. Tehtävä on luonnollisesti valittu FIDE-albumiin, maailman valioitehtävien joukkoon.

AG Ojanen

3. palk. Tel Aviv shakkiolympialaiset 1964

i#3

11+5

1.Th1! siirtopakko

1.- Ld4 2.Re7+ K×d6 3.Td1 c2#

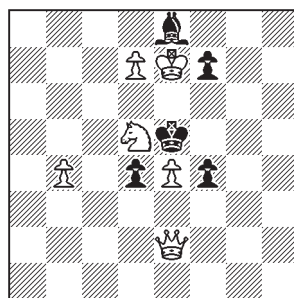
1.- Le5 2.b5+ Kc5 3.Th5 c2#

1.- Lf6 2.Ra7+ K×d6 3.Th6 c2#

1.- Lg7 2.Lf3+ Kd7 3.Th7 c2#

Tehtäväshakki vilisee jargonia, erityissanastoja. Parasta laatijalle on, jos hän saa nimensä ikuistetuksi teeman nimeen. Tällainen onni on käynyt AG:lle. Hän julkaisi *Suomen Shakissa* v. 1944 artikkelin otsikolla ”Uusi teema?” keksimästään ideasta ja näin syntyi ”Ojanen-teema”, joka on selostettuna vielä 2010-luvulla ilmestyneessä tehtäväshakin ensyklopediassa. Teeman määritelmä voi olla vaikea ymmärtää, ellei ole kiinnostunut shakkitehtävistä, mutta tässä se tulee silti: Kahden siirron matissa valkea uhkaa vähintään kolmea mattia. Mustan jokainen siirto torjuu ne kaikki ja sallii uuden, aina erilaisen matin. AG:n esimerkkitehtävä oli mainitussa artikkelissa.

AG Ojanen *Suomen Shakki* 1944

2#

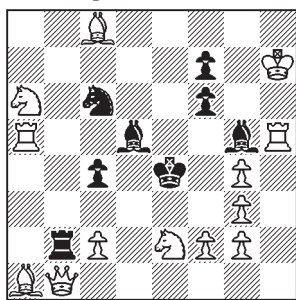
6+5

Alkusiirto 1.Rf6! uhkaa 2. Db5#, 2.Dh5# ja 2.Rg4#. Mustalla on vain kolme vaihtoehtoa siirtoa 1.- d3 2.Db2#; 1.- f3 2.Dh2# ja 1.- Lxd7 2.Rxd7#. Teeman maailmanennätys on seitsemän muunnelmää, laatija jugoslavalainen tehtäväshakin suurmestari Hrvoje Bartolović. Tämä tehtävä julkaistiin yhteispohjoismaisessa tehtäväshakkilehdessä *Stella Polaris* v. 1968. Ojanen teema on varsin vaikea toteuttaa ja siksi hyvin harvinainen nykyään. Teema on läheistä sukua Karlström-Fleck teemalle. Normaali Fleck teemassa, aivan niin kuin Ojanen-teemassakin valkea uhkaa useaa mattia, mutta toisin kuin Ojanen teemassa ne toteutuvat yksitellen. Karlström on taas sellainen puolustus, jossa syntyy uusi mattisiirto Fleck-teema tehtävässä. Ojanen teema on siis sellainen erikoistapaus Fleck teemasta, että varsinaisia Fleck muunnelmia ei ole lainkaan, pelkästään Karlström muunnelmia. Teema ei siis vaikuta erikoisen omaperäiseltä näin jälkikäteen ajateltuna, mutta se oli syntyäkanaan mitä muodikkain ja ansaitsee paikkansa.

Suomalaisteemakeksintöjä on vain noin puolisen tusinaa kansainvälisessä tehtäväshakkijargonissa, vaikka sinänsä Suomi on tehtäväshakin suurmaa, nykyisin hyvinkin vahvempi kuin muut pohjoismaat yhteensä.

Eräs AG:n mieleenpainuvimpia tehtäviä on kahden siirron matti vuodelta 1945. Tehtävä sai toisen palkinnon Suomen Tehtäväniekkojen kilpailussa. Se oli rekonstruktiokilpailun kohteena *ST*-lehdessä taannoin, mutta sen tulosta ei ole vielääkään julkaistu. Nyt siis tämäkin puute tulee korjatuksi. Rekonstruktio on käänteistä laadintaa. Siinä ilmoitetaan ratkaisijalle shakkitehtävän ratkaisu ja hänen tulee keksiä sellainen asema, joka toteuttaa nämä tapahtumat, hyvän tehtävän muodossa

AG Ojanen
2. palk. *ST* 1945

2#

13+8

Tässä siis tiedetään alkusiirto 1.Dd1!, uhkaa 2.Dxd5#. Sen sijaan ei uhkaa 2.Lf5+?, ei 2.Rc5+? eikä 2.Rc3+? koska mustan kuninkaalla on käytettävissä pakoruutu e5. Mustalla on kolme tärkeää puolustusta uhkaa vastaan. Niistä jokainen avaa valkean linjan e5-ruutuun, joten periaatteessa valkealla on nyt kolme mattisiirtoa. Kuitenkin vain yksi, aina eri siirto, on oikein, koska valkea ei saa katkaista juuri avattua linjaansa ja toisaalta mustan siirto estää aina yhden näistä potentiaalisista mattisiirroista. Aivan upeasti ajateltu konsepti AG:lta, ei ihme että tämä on valittu FIDE-albumiin. Siis 1.- Tb5 2.Lf5#; 1.- Ld2 2.Rc5#; 1.- Le6 2.Rc3#.

Laadinnan 5. FIDE World Cup

Kansainvälinen shakkiliitto (FIDE) järjestää, erikoisprojektinsa ”Chess Composition” toteuttamana, laadintakilpailun 5. FIDE World Cup 2017 kahdeksassa ryhmässä (suluissa tuomari):

- A. 2-siirtoiset (Givi Mosiashvili, Georgia)
- B. 3-siirtoiset (Evgeny Bourd, Israel)
- C. Monisiirtoiset (Mihail Marandjuk, Ukraina)
- D. Lopputehtävät (Steffen Slumstrup Nielsen, Tanska)
- E. Apumatit (Vasyl Kryžanivskiy, Ukraina)
- F. Itsematit (Alexander Ažusin, Venäjä)
- G. Satutehtävät (Petko Petkov, Bulgaria)
- H. Retrot ja johtopelit (Kostas Prentos, Kreikka)

Jokaiseen ryhmään sallitaan vain yksi tehtävä kultakin laatijalta. Yhteistehtävät eivät ole sallittuja.

Teema on kaikissa ryhmissä vapaa, samoin siirtomäärä apu- ja itsemattiryhmissä. Saturyhmässä sallitaan vain tehtävät, jotka on tarkastettu jollakin ohjelmasta Alybadix, Popeye tai WinChloe. Laatijan on ilmoitettava, millä ohjelmalla tehtävä on tarkastettu.

Tehtävät lähetetään kuvioina täydellisin ratkaisuin ja mahdollisin kommentein vain sähköpostilla kilpailun johtajalle Boris Šorohoville osoitteella: bbs64@mail.ru.

Osanottajien tulee ilmoittaa sähköpostissa postiosoitteensa.

Kilpailun päättymispäivä on 1. helmikuuta 2017. Kilpailun johtaja lähettää tehtävät tuomareille yhdenmukaisina nimettömin kuvioin 15.2.2017 mennessä. Kaikkien tuomarien tulee laatia tuomionsa 15.5.2017 mennessä. Tulokset julkaistaan internetissä 1.6.2017 mennessä ja valitusaikaa on kaksi kuukautta.

Jokaisessa ryhmässä jaetaan mitalit 1.-3. palkinnoksi, kunniamainintoja ja mainintoja, palkituille FIDE:n presidentin Kirsan Ilyumžinovin allekirjoittamat kunniakirjat.

Tuomio: Suomen Tehtäväniekat 2008–2010, a#,n, award

Vuosina 2008–2010 ST-lehdessä julkaistiin seuraavat 63 yli kolmisiirtoista apumattia / *63 helpmates longer than 3 moves were published in the years 2008–2010 as follows:*

ST 1/2008: 3182, 3183, 3184, 3185
ST 2/2008: 3210
ST 3–4/2008: 3222, 3223, 3224, 3225, 3226
ST 5/2008: s. 163 (Tanner)
ST 6/2008: 3239, 3240, 3241
ST 1/2009: 3269, 3270, 3271
ST 2/2009: s. 55 (Tanner), 3302, 3303, 3304, 3305, 3306, 3307

Ensiksi haluan kiittää Harry Fougiaxisia siitä, että hän pyysi minua tuomariksi tähän kilpailuun, joka on jo pitkään odottanut tuomiotaan. Vuosina 2008–2010 lehdessä julkaistiin 63 [yli kolmisiirtoista a#-]tehtävää (ks. lista edellä), joista 24 oli miniatyyrejä. Tätä kilpailua oli melko vaikea tuomita, koska tämänhetkisestä näkökulmasta jotkin ideat eivät vaikuta erityisen omaperäisiltä. Kilpailun keskimääräinen taso ei ole korkea. Jotkin mielitehtäväni osoittautuivat edelletyiksi tai ne eivät olleet riittävän omaperäisiä.

Huomautuksia muutamista sijoitamattomista tehtävistä. 3210: Molempien kuninkaiden kauniit pitkät marssit ja yllättävä patterimatti, mutta muistuttaa paljon tehtävää A (ks. liite). 3269: Vertaa tehtävään B. 3304: Kaksi paria valkeita pienkorotuksia vierekkäisillä ruuduilla, mutta sama laatija on julkaissut yhteistehtävän, jossa on kuusi korotusta (tehtävä C). 3354: Vertaa tehtävään D. 3469: Edelletty, tehtävä E. 3471: Miellyttävä ”lastentarhatehtävä” (Kindergarten), jossa yhdistyvät Zilahi- ja Tšumakov-teemat, mutta se muistuttaa paljon tehtävää F.

Tässä on tuomioni:

ST 3/2009: 3332, 3333
ST 4–5/2009: 3354, 3355, 3356
ST 6/2009: 3394, 3395 (sivuratkaisu/cooked), 3396, 3397, 3398, 3399
ST 1/2010: 3439, 3440, 3441
ST 2/2010: s. 62 (Tanner), s. 72 (Tanner), 3469, 3470, 3471, 3472
ST 3/2010: 3500, 3501, 3502, 3503, 3504, 3505
ST 4/2010: s. 122 (Pitkänen), s. 125 (Tanner), s. 135 (Tanner), 3534, 3535, 3536, 3537, 3538, 3539
ST 5–6/2010: 3587, 3588, 3589, 3590

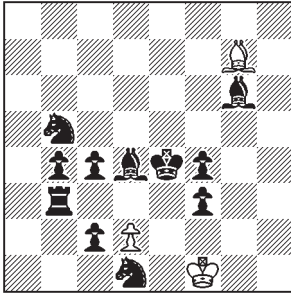
First I would like to thank Harry Fougiaxis for inviting me to judge this overdue tournament. 63 problems were published in 2008–2010 (refer to the detailed list); 24 of them were miniatures. It was rather difficult to judge this tournament, because some ideas seem not very original from the present-day point of view. The average level of the tourney is not high. It turns out that some of my favorite problems are anticipated or not sufficiently original.

A few notes to some problems not included in the award; 3210: Nice long marches of both kings and unexpected battery mate, but very similar to A (see appendix). 3269: Compare to B. 3304: Two pairs of white under-promotions on adjacent squares, but there is a joint problem with six promotions by the same author (see C). 3354: Compare to D. 3469: Anticipated by E. 3471: A nice “kindergarten” problem combining the Zilahi and Chumakov themes, but very similar to F.

Here is my decision:

Unto Heinonen*Suomen Tehtävänäikat*

2008–2010

1. kunniamaininta /
1st Hon. Mention

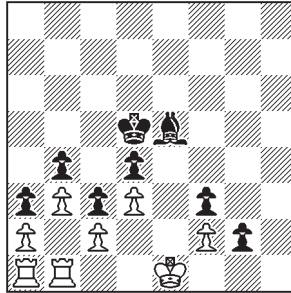
a#4

2.1.1...

3+11

Jorma Pitkänen*Suomen Tehtävänäikat*

2008–2010

2. kunniamaininta /
2nd Hon. Mention

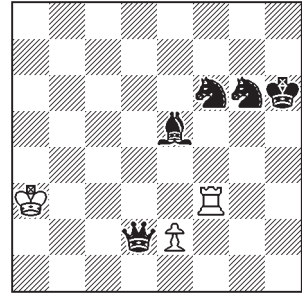
a#4,5

2.1.1...

8+8

Elmar Abdullajev &**Nikolaj Zujev***Suomen Tehtävänäikat*

2008–2010

3. kunniamaininta /
3rd Hon. Mention

a#4

2.1.1...

3+5

1. kunniamaininta / 1st Hon. Mention: U. Heinonen (FIN) (3302, ST 2/2009)

1.Rbc3 dxc3 2.Kd3 cxd4 3.Kc3 Ke1
4.Ld3 d5#, 1.Re3+ dxe3 2.Td3 exf4 3.Ke3
Lh6 4.Le4 f5#

Kahdessa hyvin yhteensopivassa ratkaisussa luodaan sotilaspatterit samansuuntaisille viistoriveille. Mustat ratsut uhrautuvat ruuduilla, joilla mK tulee aikanaan matiksi (aktiivinen Kniest-teema). Peli on yksinkertaista, siksi vain kunniamaininta. / *Two well-matched solutions showing pawn battery creation on parallel lines. Black knights sacrifice on squares where the bK will be mated (active Kniest theme). The play is not complex, so HM only.*

2. kunniamaininta / 2nd Hon. Mention: J. Pitkänen (FIN) (3271, ST 1/2009)

1.- Td1 2.Lg3 Td2 3.Ke5 0-0-0 4.Kf4
fxg3+ 5.Ke3 Te1#, 1.- Tb2 2.axb2 a3 3.b1R
axb4 4.Rd2 Ta6 5.Rc4 bxc4#

Kaksi kiinnostavaa ratkaisua, joista toisessa esiintyy linnoitus, toisessa ei. Toisen ratkaisun linnoitus on odotettu, mutta toinen ratkaisu on hyvin kätkeyty. Valkean tornin ja korottuneen mustan ratsun aktiivinen uhraus, linjanavaus valkealle tornille,

sotilasmatti – mikään näistä osatekijöistä ei ole itsestään selvä kuvioasemassa. / *Two interesting castling/non-castling solutions. While the castling in one solution is predictable, the second solution is well-disguised. Active sacrifices of the white rook and of the promoted black knight, line opening for the white rook, mate by a pawn – all these elements are not obvious in the initial position.*

3. kunniamaininta / 3rd Hon. Mention: E. Abdullajev (AZE) & N. Zujev (LTU) (3502, ST 3/2010)

1.Rg8 e4 2.Lh8 e5 3.Kg7 e6 4.Dh6 Tf7#,
1.Dd5 Tf5 2.Df3+ exf3 3.Rg4 fxg4 4.Lg7
Th5#

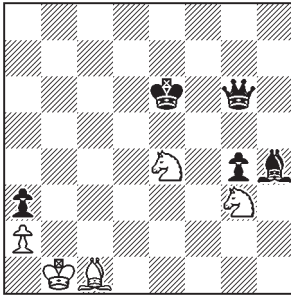
Yksi ratkaisu esittää kaukotukintoja, linjanavauksia valkean nappuloille ja viehättävän olkainmatin, toinen ratkaisu puolestaan mD:n ja mR:n aktiivisen uhrauksen. Ensimmäisessä ratkaisussa valkea sotilas siirtyy pystysuoraan, toisessa viistoon. Tšumakov-teema ja mallimatit taloudellisessa muodossa. / *One solution shows distant self-blocks, line openings for white pieces and nice epaulette mate. The second solution shows active sacrifices of bQ and bS. In the first solution the white pawn moves orthogonally, in the*

Guy Sobrecases*Suomen Tehtävänäiekat*

2008–2010

3. kiitosmain. / 3rd Comm.

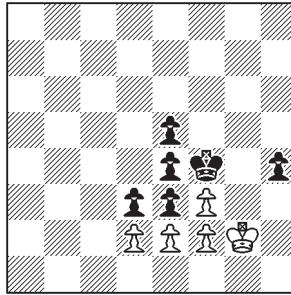

a#3,5   2.1.1...   5+5

Pierre Tritten*Suomen Tehtävänäiekat*

2008–2010

4. kiitosmain. / 4th Comm.

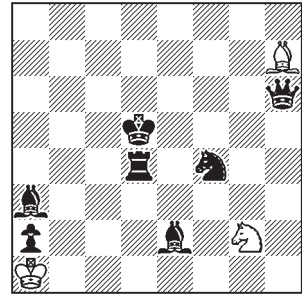

a#4   b) sf3→g4   5+6

Christer Jonsson*Suomen Tehtävänäiekat*

2008–2010

5. kiitosmain. / 5th Comm.

a#4   2.1.1...   3+7

*to different model mates. Nice miniature.***2. kiitosmaininta / 2nd Commendation: C. Jonsson (SWE)** (3397, ST 6/2009)

1.Df8+ Kd7 2.Lf6 Kxe6 3.Dd6+ Kf7 4.Kd5 Ke8 5.Ke6 Lf7#.

*Valkean K:n kierto, Kniest-teema, kaksi kaukotukintaa ja ihannematti hyvin taloudellisessa asemassa. / Rundlauf of wK, Kniest theme, two distant self-blocks, and ideal mate in a very economical position.***3. kiitosmaininta / 3rd Commendation: G. Sobrecases (FRA)** (3500, ST 3/2010)

1.- Rf1 2.Ke5 Rfd2 3.Kf5 Rg3+ 4.Kg5+ Rde4#, 1.- Rf5 2.Dh5 Rd2 3.Kf6 Re7 4.Kg5 Re4#.

*Valkean ratsut vaihtavat paikkaa ensimmäisessä ratkaisussa. Ajatus ei ole uusi (ks. G), mutta tässä tehtävässä käytetään erilaista koneistoa, joka perustuu valkean linjakatkoon ja valkopatterin rakentamiseen. Toisessa ratkaisussa mK tulee matiksi samalta ruudulta, mutta nyt toinen valkea ratsu osallistuu patterin luomiseen. / Two knights exchange their places in the first solution. The idea is not new (see G), but here a different mechanism is used, which is**based on white line closing and creation of the white battery. In the second solution, the bK is mated on the same square, but another white knight participates in battery creation.***4. kiitosmaininta / 4th Commendation: P. Tritten (FRA)** (3535, ST 4/2010)

a) 1.exd2 fxe4 2.d1T f3 3.Tg1+ Kf2 4.Tg5 e3#, b) 1.h3+ Kxh3 2.dxe2 Kh4 3.e1R Kh5 4.Rf3 dxe3#

*”Lastentarhatehtävä”, joka esittää Zilahiä, mustan pienkorotuksia ja tukintoja. / Kindergarten problem showing Zilahi, black under-promotions, and self-blocks.***5. kiitosmaininta / 5th Commendation: C. Jonsson (SWE)** (3587, ST 5–6/2010)

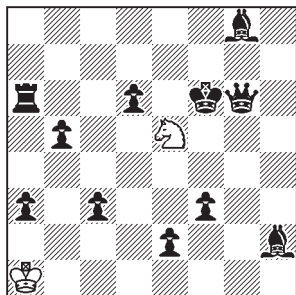
1.Lb5 Lb1 2.Rd3 Rf4+ 3.Kc4 Rd5 4.Lc5 Lxa2#, 1.Lf3 Lg8+ 2.Ke4 Re1 3.Rd5 Rd3 4.De3 Lh7#

Kaukotukinnat ja toistomallimatit (eri tukintanappuloin) lähettillä eri suunnista. Valkea ja musta ratsu vaihtavat paikkaa mattiasemissa ratkaisujen välillä. / Distant self-blocks and echo model mates (with a different blocker) from opposite directions. The white and black knights exchange their places in the final positions.

**Kenneth Solja &
Christer Jonsson**

Suomen Tehtäväniekat
2008–2010

6. kiitosmain. / 6th Comm.

a#5   2.1.1...   2+11

6. kiitosmaininta / 6th Commendation: K. Solja (FIN) & C. Jonsson (SWE) (3589, ST 5–6/2010)

1.Kf5 Kb1 2.Ke4 Kc1 3.Lf4+ Kc2 4.Ke3+ Kxc3 5.De4 Rg4#, 1.Ke6 Ka2 2.Tc6 Kxa3 3.Kd5 Kb3 4.Kc5+ Kxc3 5.Ld5 Rd7#

Analogista peliä, vK matkaa c3:een kahta eri reittiä ja tekee temposiirron toisella siirrollaan, tukintoja, mallimatit. Peli on liian symmetristä. / *Analogous play, the wK goes to c3 by different routes with a tempo move on W2, self-blocks, model mates. The play is too symmetrical.*

7. kiitosmaininta / 7th Commendation: O. Mihalčo (SVK) (3333, ST 3/2009)

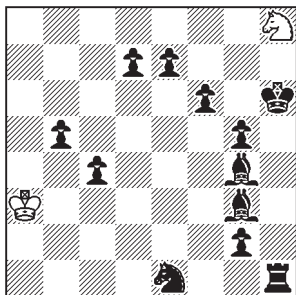
1.Kh5 Rf7 2.Kh4 Re5 3.Kh3 Rd3 4.Kh2 Rxe1 5.Lh3 Rf3#, 1.Kg7 Rg6 2.Kf7 Kb4 3.Ke6 Kc5 4.Kf5 Kd5 5.Lf4 Rxe7#, 1.Le5 Rf7+ 2.Kg6 Kb4 3.Kf5 Kxb5 4.Ke6 Kc5 5.Lf5 Rd8#.

Kolme ratkaisua a#5:ssä valkean ratsun tekemin mallimatein on saavutus, siitä huolimatta että useat siirrot toistuvat ja että vR:n sijainti nurkassa alkuasemassa ei ole erityisen hyvä. / *Three solutions in five moves with model mates by a white knight is an achievement, despite the repetition of several*

Oto Mihalčo

Suomen Tehtäväniekat
2008–2010

7. kiitosmain. / 7th Comm.

a#5   3.1.1...   2+12

moves and not the very good initial position of the wS on the corner of the board.

8. kiitosmaininta / 8th Commendation: H. Tanner (FIN) (3590, ST 5–6/2010)

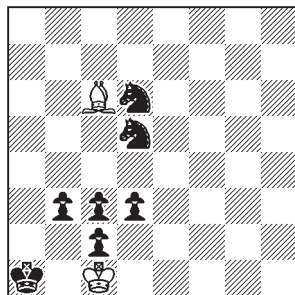
1.- Lb5 2.Ka2 Lxd3 3.b2+ Kxc2 4.b1T Lb5 5.Ta1 Kd3 6.c2 La4 7.c1L Kc2 8.La3 Lb3#

Valkea L suorittaa pitkän manööverin, johon sisältyy paluu, musta tekee pienkorotuksia ja tukintoja. / *Long maneuver of wB with switchback, black under-promotions and self-blocks.*

Henry Tanner

omistus: Suomen
Tehtäväniekat 75 v.
Suomen Tehtäväniekat
2008–2010

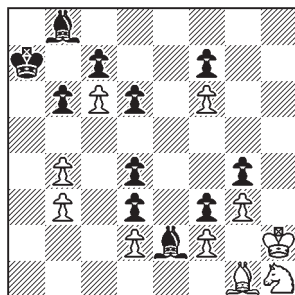
8. kiitosmain. / 8th Comm.

a#7,5   2+7

[A] Zdravko Maslar

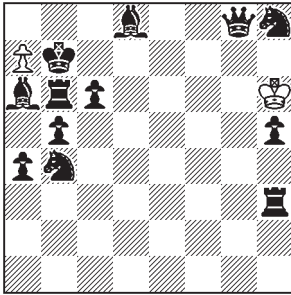
Probleemblad 1958 (v)

a#18   10+11

1.Lf1 b5 2.Lg2 b4 3.Lxh1
Kxh1 4.Ka8 Lh2 5.La7 Kgl
6.Kb8 Kf1 7.Kc8 Ke1 8.Kd8
Kd1 9.Ke8 Kc1 10.Kf8 Kb2
11.Kg8 Kb3 12.Kh7 Kc4
13.Kg6 Kxd4 14.Kf5 Ke3
15.Ke6 Kf4 16.d5 Kxg4
17.Kd6 Kf5 18.Lb8 g4#

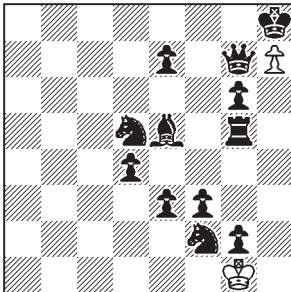
[B] **Guy Sobrecases &
Jacques Rotenberg**
Phénix 2008

a#4,5 3.1.1... 2+12

1.- a8D+ 2.Kc7 Dxa6 3.Kb8
Dc8+ 4.Ka7 Db8+ 5.Ka6
Da8#
1.- a8T 2.a3 Txd8 3.Ka7 Td3
4.Lb7 Txh3 5.Ka6 Txa3#
1.- a8R 2.Ka7 Rc7 3.Tb7 Rd5
4.Lb6 Rxb4 5.Da8 Rxc6#

[C] **Ivan Antipin &
Andrei Dikusarov**
Uralski Problemist 2009

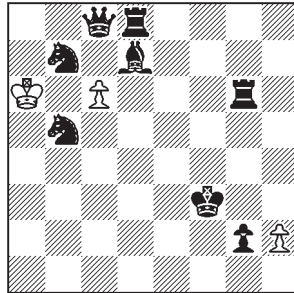

a#4 2+12

b) Dg7→h6
c) =b) Tg5→e8, Rf2→f7
d) =c) Dh6→g7
e) =c) Te8→a7
f) =e) Lf7

a) 1.Lh2+ Kxh2 2.Dg8 Kgl
3.Kg7 hxg8D+ 4.Kh6 Dh8#
b) 1.Kg7 h8D+ 2.Kf7 Dh7+
3.Kf6 Dxxh6 4.e6 Df8#
c) 1.Kg7 h8R 2.Dh7 Rxg6
3.Dg8 Rf4 4.Kf8 Re6#
d) 1.Tg8 hxg8T+ 2.Kh7 Tf8
3.Rg5 Tf4 4.Kh6 Th4#
e) 1.Kg7 h8T 2.Td7 Txh6
3.Kf8 Txg6 4.Ke8 Tg8#
f) 1.Lg8 hxg8R 2.Kh7 Rxe7
3.Lh8 Rxd5 4.Tg7 Rf6#

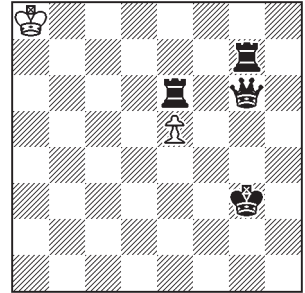
[D] **Jorma Pitkänen**
Springaren 2009
1.-3. palkinto

a#3,5 3.1.1... 3+8

1.- h4 2.Tg5 c7 3.Kg4 cxd8D
4.Kh5 Dxxg5#, 1.- h3 2.Tg4
cxd7 3.Kg3 dxc8D 4.Kh4
Dxxg4#, 1.- Kb6 2.Tg3 cxb7
3.Kg4 b8D 4.Kh3 Dxxg3#

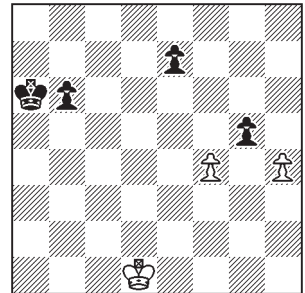
[E] **Andris Boitmanis**
Revista Română de Șah 1986

a#4 3.1.1... 2+4

1.Td6 exd6 2.Kh2 d7 3.Dgl
d8D 4.Tg2 Dh4#
1.Tc6 e6 2.Kh3 e7 3.Dg2 e8D
4.Tg3 Dh5#
1.Tf6 exf6 2.Kh4 f7 3.Dg3
f8D 4.Tg4 Dh6#

[F] **Leonid Nosanovsky &
Mark Pevsner**
Probleemblad 2000

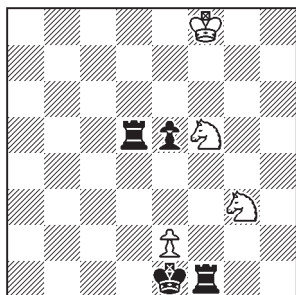
a#5 2.1.1... 3+4

1.gxh4 f5 2.h3 f6 3.h2 fxe7
4.h1L e8D 5.Lb7 Da4#
1.gxf4 h5 2.f3 h6 3.f2 h7
4.f1L h8D 5.Lb5 Da8#

[G] Peter Kniest

4. palkinto 17. TT *Kennst du die Bibel?*

1966

a#4

4+4

1.Kf2 Rg7 2.Ke3+ R3f5+ 3.Ke4 Rh5 4.Tf4
Rhg3#

Henry Tanner:

Lastentarha-apumateista

Tehtävät, joiden kuvioasemassa esiintyy vain kuninkaita ja sotilaita, ovat olleet laatijoiden tutkimuksen kohteena jo vuosisatoja. Esimerkiksi sotilasloppupelit ja -tehtävät ovat laaja ja keskeinen loppupeliteorian ja -taiteen alue.

Tomislav Petrovičín ja Slobodan Šaletičín teos *Kings & Pawns* (1996)* kokosi yhteen sen, mitä aiheesta oli tuolloin laadittu. Toinen laaja aihetta koskeva kokonaisuus oli Jan Mortensenin 13-osainen artikkelisarja ”Bønder og skakopgaven” tanskalaisessa *Thema Danicum* -lehdessä numeroiden 1 (I/1976) ja 67 (VII/1992) välillä. Sarjan osat 1–6 käsittelivät lähinnä mattitehtäviä, osat 7–13 apumatteja.

Saksalainen laatija, tehtävätoimittaja ja -kirjailija Peter Kniest (1914–1993) on eri lähteiden mukaan ensimmäisenä käyttänyt alueesta nimitystä *Kindergartenprobleme*, eli lastentarhatehtävät. Tämä näppärä termi esiintyy nykyään usein myös englanninkielisissä tehtäväartikkeleissa. (Mikä ei ole

Viktoras Paliulionis

Vilna / *Vilnius*,

toukokuu / *May*, 2016

Monet kiitokset Viktorasille hänen harkitusta ja huolellisesti toteutetusta tuomiostaan. Mahdolliset huomautukset tuomiota vastaan tulee lähettää minulle viimeistään 3 kuukauden kuluessa lehden kannessa ilmoitetusta julkaisupäivästä. / *Many thanks to Viktoras for his well-thought and carefully prepared award. Any claims should be addressed to me no later than 3 months after the date shown on cover* [HF]

Suomennos / *Translation*: Henry Tanner

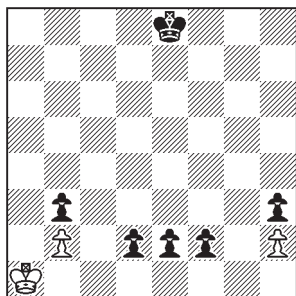
yllättävää sikäli, että tuo saksankielinen sana on nykyisin vakiintunut myös englanninkieleen.)

Olen ollut kiinnostunut lastentarhatehtävistä (erityisesti apumateista) jo pitkään, sekä laatijana että toimittajana – mistä yksi osoitus löytyy lehtemme tämän numeron Menestyneitä suomalaistehtäviä -osastosta – mutta vasta tänä vuonna olen ryhtynyt kirjoittamaan a#-aluetta järjestelmällisemmin. Toivon voivani *TN*-lehden seuraavissa numeroissa esitellä lastentarha-apumatteja sekä mestaritehtävien että omien uusien löytöjeni kautta. Nyt vain kolme esimerkkitehtävää tältä laajalta alueelta.

Täyskorotukset ovat olleet hyvin suosittuja, kuuluvathan sotilaat ja korottuminen kiinteästi yhteen. Eräänlainen viimeismuoto on Rolf Trautnerin 6-nappulainen (2+4) a#7 vuodelta 1960, mutta kiinnostavampi on T. R. Dawsonin (1889–1951) sotilasasemaltaan symmetrinen tehtävä.

Thomas R. Dawson

2. kum. *Deutsche Märchenschachzeitung*
1932

a#7

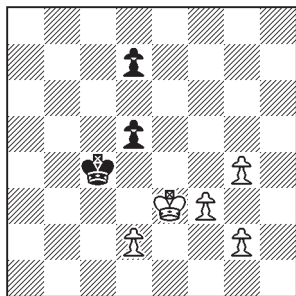
3+6

Ratkaisu on tälle tehtäväryhmälle tyypillinen, korotusratsu uhrataan ja L ja T tukkivat. 1.f1R Kb1 2.Rg3 hxg3 3.d1L g4 4.e1T g5 5.Te7 g6 6.Lg4 g7 7.Ld7 g8D#. Jos vK olisi kuvioasemassa h1:ssä, tehtävässä ei olisi ratkaisua, koska siirron 1.d1R jälkeen valkea olisi patti.

Kaksiratkaisuiset (tai -muotoiset) mallimattitehtävät eivät ole erityisen yleisiä tällä alueella. Saksalaisen Harald Grubertin (s. 1948) tehtävässä on kuitenkin jopa kameleonttitoistoihannematit!

Harald Grubert

12 *The Desert Knight* 1987–1988

a#4

5+3

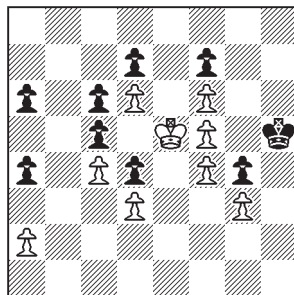
b) vsg2→g5

a) 1. d4+ Ke2 2. Kd5 f4 3. Ke4 g3 4. d5 d3#;
b) 1. Kc5 f4 2. Kd6 f5 3. Ke5 d3 4. d6 d4#.
Tehtävä on julkaistu New Mexicon osavaltion shakkiliiton lehdessä.

Pituusennätysten rikkominen on monesta laatijasta mukavaa, jopa sellaisen yrittäminen. Lastentarha-apumattien pituusennätystä on pitänyt hallussaan jo yli 40 vuotta serbialainen Živa Tomić (1912–2010) 21,5-siirtoisellaan. Monia ennätysyrityksiä on tehty ja yhden puolisiirron päähän päästy... Todettakoon vielä, että pituusennätykseksi ei hyväksytä tehtävää, joka päättyy korotusduaaliin (esim. D ja T), vaikka muutoin tällaisia tehtäviä korrekteinä pidetäänkin. (Korotusduaaliin päättyvä a#22 on jo julkaistu.)

Živa Tomić

Mat 1974 (v)

a#21,5

9+9

1.- Ke4 2.Kh6 ... 12.Kb4 a3+ 13.Kxa3 Ke5
14.Kb4 Ke4 ... 17.a1D ... 19.Dc7 dxc7 20.a5
c8D 21.a4 Dxc6 22.Ka5 Db5#.

* Tomislav Petrović ja Slobodan Šaletić, *Kings & Pawns*, Belgrad 1996, omakustanne. 160 sivua, 941 tehtävää, joista n# – 141, n= – 25, a#n – 401, a=n – 228, i#n – 13 (ja lisäksi yksi i#n-pisinsiirtainen), i=n – 10 ja lopuksi 122 sarjasiirtoista tehtävää, joista kolmessa on lisäksi satuetto

Älypuhelinien hyötykäyttöä

Älypuhelimille löytyy jos jonkinlaisia shakkiohjelmia. Useimmat niistä keskittyvät pelaamiseen, mutta etsivä löytää myös shakkitehtävien harrastajille suunnattuja apuvälineitä. Seuraavassa muutama suositeltava mahdollisuus Android-käyttöjärjestelmälle.

Chess Composer

Ohjelma on kehitetty bulgarialaisen tehtäväniekan Diyan Kostadinovin aloitteesta. Ensimmäiset versiot vaativat pienen maksun, nykyisin ei. Sillä voi laatia, tallentaa tuotoksensa ja tarkistaa sen korrektilisyyden Popeye-ohjelmalla internet-yhteyden ollessa kunnossa. Satunappuloita ja -ehtoja on käytettävissä. Chess Composer toimii Android-käyttöjärjestelmällä varustetuissa älypuhelimissa ja tableteissa.

Ohjelma on ladattavissa Kostadinovin verkkosivuilta <http://www.kobulchess.com/chess-composer-v5.1/ChessComposer.apk>

7-piece chess endgame training

Seitsennappulaisten asemien totuus löytyy nyt Android-käyttöjärjestelmän älypuhelimille saatavissa olevasta ohjelmasta. Taustalla ovat Lomonosov-lopputehtävätietokannat. Käyttö vaatii internet-yhteyden, käyttöliittymä on selkeä ja hinta-laatusuhde on kunnossa, sillä ohjelma on ilmainen. Erinomainen lopputehtävien laadinnan apuväline!

Chess Puzzler

Kooste vanhoista, Anders Thulinin sähköiseen muotoon saattamista tehtäväkirjoista. Ensin valitaan teos, jonka tehtäviä halutaan tarkastella. Sen jälkeen avautuvasta listasta valitaan yksittäinen tehtävä, jonka kuvio tulee näytölle. Nappuloita ei voi siirtää ja mahdollisen ratkaisemisyriytyksen jälkeen voi tarkistaa, onko valinnut oikean alkusiirron. Ohjelma kertoo vain oikean alkusiirron, muunnemat jäävät itse selvitettäväksi. Teh-

tävän voi merkitä ratkaistuksi ja siirtyä nuolella joko seuraavaan tai edelliseen. Kirjoja on nopeasti laskien 18 ja jokaisessa paljon tehtäviä, joten himoratkaisijallekin tässä on riittävästi urakkaa.

Mukavaa ratkaisemista vanhanaikaisin tehtävin, mutta eipä juuri muuta. Olisi paljon mielenkiintoisempi, jos tähän olisi yhdistetty ratkaisuohtelma.

ChessDiags

Niekan kannalta tässä on kiinnostavinta mahdollisuus tehdä ja tallentaa kuvioita omista tehtävistään. Juuri muuta tehtäväshakillista käyttöä sinänsä sympaattisella ilmaisohjelmalla ei ole. Ranskalaisen Olivier Levittin kehittämä ohjelma, saatavissa Googlen Play Storesta kuten kaksi edellistäkin.

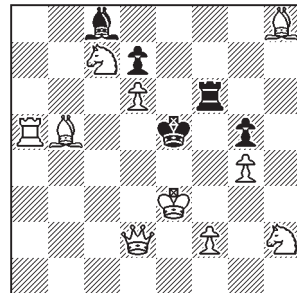
Jorma Paavilainen

Paha Pähkinä 70

Toinen kova tämänvuotisesta ratkaisemisen Englannin mestaruuskilpailusta. / *Another toughie from this year's British Solving Championship.*

P. H. Williams

Chess Review 1893

i#5

10 + 5

Ratkaisu/Solution to Paha Pähkinä 69:

1.Tb4 Rf2+ 2.Te4 exf6#

1.Tb5 e6 2.Td5 Rxf6#

Joose Norri:

Walther Jørgensen 3.10.1916 – 17.10.1989

Kööpenhaminassa syntynyt ja kuollut tanskalainen julkaisi esikoisensa 1941 ja on pohjoismaiden tärkeimpiä laatijoita, mistä jo albumisaldo 49,53 pistettä kertoo. Ainutlaatuiseksi hänen roolinsa tekee noin 35 tehtäväkirjan julkaiseminen.

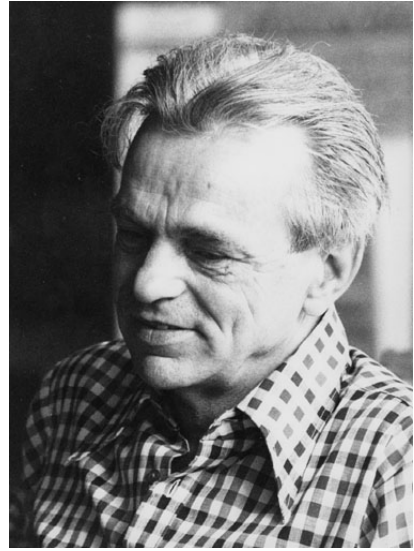
Mistään sarjatuotannosta ei ollut kyse. Hän latoi kotonaan käsin jokaisen sivun, kirjain kirjaimelta, ruutu ruudulta, nappula nappulalta, asetti paperin kerrallaan käsiprssiin ja tämä kaikki painoksen vaatiman määrän kertoja, molemmin puolin. Paperit aina kuivumaan ja lopuksi puretaan painolaatta, jotta päästään latomaan seuraavaa sivua.

Kirjoista eniten on pohjoismaisten laatijoiden kokoelmia ja valikoimia, sitten eri pohjoismaiden kokoelmia. Joukossa on tietysti Hanneliuksen *100 år finländska miniatyrer*. Lisäksi vielä muutama temaattinen kirja, esim. Jørgensenin *4 varianter med 1 bonde* ja Hilding Fröbergin *Bindingsproblem med modellmatter*.

Tanskassa hän julkaisi vuosia *Problemmotera*. Myöhemmin *Stella Polaris*, joka muuten valmistettiin offsetilla, hyötyi hänen painamistaan kuvioista, niin niistä tuli paljon parempia.

Jørgensen oli sähkömies, mutta eläköityi varhain liikenneonnettomuuden vuoksi.

Ykköstehtävässä mustan kuningastähti on valmiina: 1.- Ke4/Kc4/Kxc6/Kxe6 2.De5/Dxd4/Dd7/Rf4# (L~2.De5). Tempon puuttuessa tyypillinen heilurialkusiirto **1.Df8!** (sp.) muuttaa matit: 2.Df5/Dc5/Da8/Rc7# (2.Df5). Vladimirov laati version, jonka Jørgensen julkaisi kirjassaan *170 Skakopgaver* vuonna 1975. Siinä neljä houkutusta kumoutuu vuorollaan tähtisiirtoihin; mutta toisaalta matteja toistuu paljon, yksi houkutuksista estää yhden sakaran, ja houkutussiirtojen

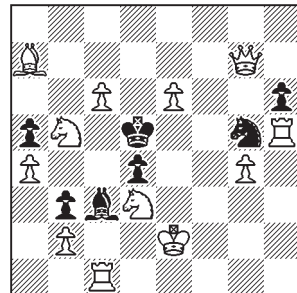
valkeat haitat ovat karkeita.

Kakkosessa esipeli-Grimshaw 1.- Ld5/Td5 2.Rb5/De4# muuttuu houkutuksessa 1.Dxf7? (2.Dc4#) Ld5/Td5 2.Da7/Df4# (1.-Tc5!) ja ratkaisussa **1.Rd5!** (2.Td1#) Lxd5/Txd5 2.Lc5/Tc4#, eli Zagorujko, jossa teemanmuutos alkusiirron antaman pakoruudun tukinnoiksi. Mustan esipelisiirtojen mielekkyyden voi taas kyseenalaistaa, mutta täytyy olla aika vähätelias ratkaisija, jos ei kahden muun vaiheen jälkeen sitäkin tarkista.

Lempiteemoja olivat täyskorotus, kierrot ja tähdet/ristit, kyllä myös muut vastaavat.

1

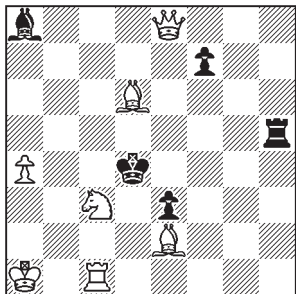
1. palkinto *Arbeider-Skak* 1950–51

2#

12+7

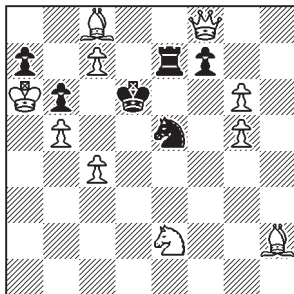
2
2. palkinto *Problemschack*
1953

2#

7+5

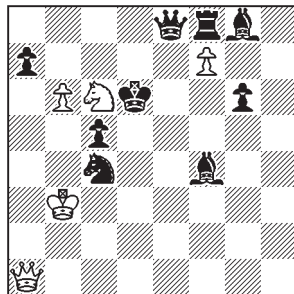
3
1. palkinto *Arbeider-Skak*
1950–51

3#

10+6

4
2. palkinto *Europe Echecs*
1972

a#2

4.1.1.1

5+9

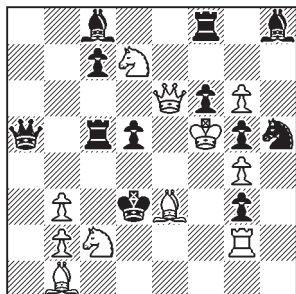
Tehtävä kolme yhdistää täyskorotuksen pickaninnuyn. **1.Le6!** f6 2.c8D; 1.- fxe6 2.c8T; 1.- fxcg6 2.c8L; 1.- f5 2.c8R+. (1.- Kxe6 2.c8D+) Missä määrin haittaa, että daamikorotus uhkaa? Apumatissa 4 on täyskorotus ja kuningasristi: 1.Kxc6 fxe8D+ 2.Kb7 Dxa7#; 1.Ke6 fxe8T+ 2.Kf7 Te7#; 1.Kd7 fxe8L+ 2.Kc8 Da6#; 1.Kd5 fxe8R 2.Le6 Dh1#.

WCCT:ssä oli itsemattiteemana puolikiinnitys. **1.Lc1!** (2.Txg3+ Rxg3#) johtaa vaihtelevaan peliin: 1.- d4+ 2.Rxc5+ Dxc5#; 1.- Rf4 2.De4+ dxe4#; 1.- Dd2 2.Re5+ fxe5#; 1.- De1 2.Dxd5+ Txd5# 1.- Txc2 2.Dxd5 Dxd5#. Kaikkien näiden teemamuunnelmien mustat haitat ovat aitoa itsemattia eli eivät mahdollisia suorassa matissa. Mainittakoon

sekin, että kahdessa viimeisessä muunnelmassa tapahtuu onneksi matinmuutos samaan valkean siirtoon.

Jørgensenin tyyli herätti myös arvostelua. Petko Petkov huomauttaa itsemattikirjassaan kuuluisasta täyskorotus-tornitähti-kuutosesta, että peli päättyy valkean kolmanteen siirtoon. Tehtävää ei kuitenkaan noin vain voi muuttaa pattitehtäväksi, sillä muunnelmassa 1.- Txf6 daami saa suojata d5:n vain a8:sta, ei c5:stä tai d8:sta. Ei kriittikkiä silti kohtuuttomana voi pitää, todellinen itsematin tuoksu puuttuu. **1.Ta7!** Txf6 2.g8D+ Tf7 3.Da8; 1.- Txg5 2.f8T+ Txg8 3.Txg8; 1.- Txf4 2.f8L+ Kxe5 3.Lc5; 1.- Txe5 2.f8R+ Kd6 3.Re6.

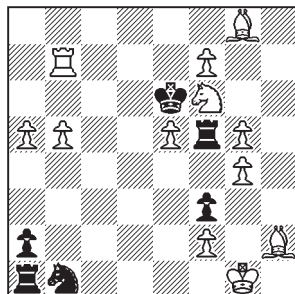
5
2. sija WCCT 1972–75

i#2

11+12

6
2. palkinto *Die Schwalbe* 1966

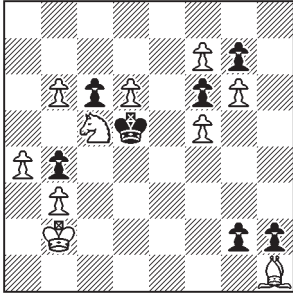

i#3

12+6

7

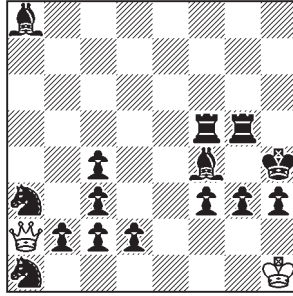
Bo Lindgren & WJ
2. palkinto *feenschach* 1978
om. A.H. Kniestille

1→ & sa=5 10+7
b) vKe8 c) vKc7 d) vKg4

8

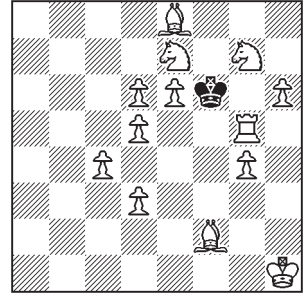
Diagramme und Figuren
1967 (k. 170 *Skakopgaver*)
om. A.H. Kniestille

sa#9 2+15

9

Diagramme und Figuren
1966

sa#19* 13+1

Seitsemäisessä kaksi pohjoismaista ohjelmistotehtävähirmua yhdistävät kaikkorotukset ("Babson") ja kuningasristin. a) 1.f8D Kd4 2.g1D 3.Dg3 4.Dxd6 5.De7 Dxe7=; b) 1.f8R Kxd6 2.g1R 3.Rf3 4.Re5 5.Rd7 R8xd7=; c) 1.f8T Kxc5 2.g1T 3.Td1 4.Txd6 5.Td8 Txd8=; d) 1.f8L Ke5 2.g1L 3.Lxc5 4.Lxd6 5.Lc5 Lxc5=.

Sarjasiirtoisia molemmin puolin seuraavissa kahdessa. 1.c1L 2.b1T 3.Tb7 4.f2 5.f1R 6.d1D 7.Dh5 8.Kg4 9.Dh4 De2#. Täyskorotus sarjasiirtoisessa yksiratkaisuisessa apumatissa oli onnistunut ensimmäisenä Myllyniemeltä 1966, tämä on seitsemän siirtoa lyhyempi. Myllyniemen tehtävä ei jostain syystä ole albumissa, tästä on alkuperäinen virheellinen muoto... Yhdeksikössä kuningas raivaa laudan kolmella kierrolla: 1.- Tf5#; 1.-4.Kxg5xh6xg7-f6 5.-8.Kxe5xd6xe7-f6 9.-18.Kg5xg4 (kolmas kierros lähtee tästä ruudusta, suuremmassa neliossa) -f3-e2xd3xc4xd5xe6-f5-g4 19.Kh3 Ld7#.

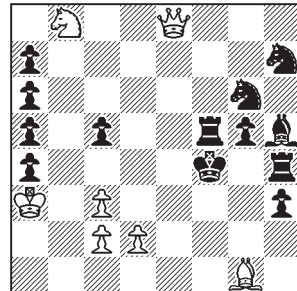
Ja klassinen tempopumppu kymmissä. 1.Lh2+ Kf3 2.De3+ Kg2 3.Dg1+ Kf3 4.Df1+ Kg4 5.De2+ Tf3 6.De6+ Tf5 7.Rd7. Tämä pitää molemmat ratsut kurissa, joten 7.- Kf3, ja viisiirtoinen manööveri toistuu, ja aina välillä kuningas siirtyy d1:n suuntaan. Sitten mustan on siirrettävä sotilaitaan, jotka ku-

ningas käy lyömässä a3:ssa. c5-c4 hidastaa vielä (se täytyy pelata ennen viimeistä lyöntiä a3:ssa), musta vastaa tempomanööverin Df1+:iin Ke4! (Tällöin valkea kuningas ei saa olla suojaamassa d2:a, tai d2-d3+) Dxc4+ Kf3 Df1+ Kg4. Lopuksi tulee 224. Kd1 ja kahden siirron matti.

133-siirtoinen alkuperäismuoto vuodelta 1969 kärsyi. Mustan sotilaat olivat b-rivillä, ja jossain kohdassa valkea voi pelata Dg1+:n jälkeen Kd1. Nyt se ei pääse kuin c1:een, eikä 200-siirtoista korjausta sen enempää kuin tätä ole tietääkseni vielä kärytetty.

10

Erikoispalkinto *Die Schwalbe* 1976
(v. *Thema Danicum* 1982)

226#

7+13

Unkarilaisteemoja ja -laatijoita II

Artikkelini I osan tehtäväshakillisessa A-osuudessa käsitelin unkarilaisten laatijoiden keksimiä tai heidän mukaansa nimettyjä matti- ja lopputehtäviä, joista sitten kertyikin huomattava esimerkki-tehtävien määrä. Tässä katsaukseni II osassa keskityn aluksi unkarilaisten mukaan nimettyihin apumattiteemoihin ja päätän esitykseni poimimalla unkarilaistuotannosta vielä joitakin tehtäviä, jotka mielestäni ansaitsevat erityishuomion ja olisi hyvä tuntea. Makuja on tietysti monenlaisia, ja jonkun toisen tekemä otos olisi perustellusti toisenlainen.

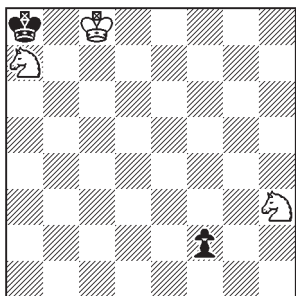
Zilahi-teema

Kirjoitelmani I osan lopuksi annoin väliot-sikon teemasta laatijan oman esimerkin vuodelta 1944 (U45) ja teemamääritelmän, jonka tässä toistan hiukan eri sanamuodossa ”Kussakin vaiheessa musta lyö valkean nappulan, joka toisessa vaiheessa tekee matin” (FIDE-albumi 2004–2006, s. 647). Lisäksi kysäisin provosoivasti, että eikö Zilahi voisi olla yhtä hyvin mattitehtävän teema, ei vain apumatin, kuten yleensä annetaan ymmärtää

(näin myös *ECP*:ssä, s. 474). Onhan aika tavallista, että mattitehtäväteemat ”vaeltavat” apumattiteemastoon silloinkin, kun niiden ”henki” tämän siirtymän johdosta muuttuu aika olennaisesti (esim. intialainen sommitelma). Zilahin kohdalla teeman olennainen luonne säilyy, sillä onhan valkean yhdessä vaiheessa matin tekevän nappulan lyödyksi tuleminen (tai uhrautuminen) toisessa vaiheessa paradoksaalista myös mattitehtävässä – niin, ja lopputehtävissä! Määritelmässä sanaa ”vaiheessa” voisi täydentää esim. ”tai muunnelmassa”.

Jääköön tämä asia hautumaan. Esitin myös, että tehtävän U45 lisäksi on olemassa muitakin Zilahin ennen vuotta 1956 (1. palk. *Problem*) laatimia teemaesityksiä. Zoltán Zilahilta itseltään on ainakin kaksi esimerkkiä 1950-luvulta. Sen lisäksi on *ECP*:n tehtävä n:o 911 vuodelta 1949 ja yksi vielä varhaisempi on **46**, joka esittää toistoihannematit eri vaiheissa: *1.- Rg1 2.fxg1L Rb5 3.La7 Rc7#, 1.f1T Rf4 2.Ta1 Rd5 3.Txa7 Rb6#. Toistaiseksi vanhin löytämäni teemaesimerkki on **47**: a) 1.g1L Rc3 2.dxc3 Lg4 3.Ld4 Le2#, b) 1.Dd3 Lxd7 2.Tcc3 Lb5+ 3.axb5 Rb6#, c)

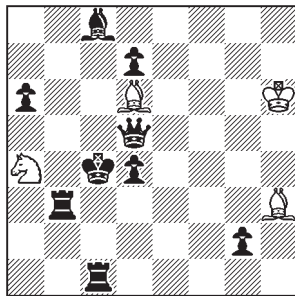
U46. Vratislav Miltner
981. *Šach* 1943
(omist. M. Soukup)

a#3*

3+2

U47. A. M. A. van der Ven
1. palk. *British Chess Federation* 1937–38

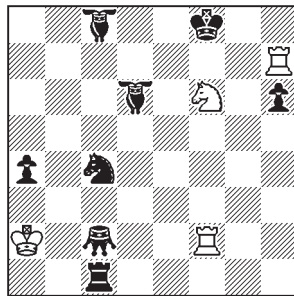
a#3

b) Dd5→f5

4+9

c) Dd5→f7

U48. As-Suli
103. Ms. Abd'al Hamid
ennen v. 946

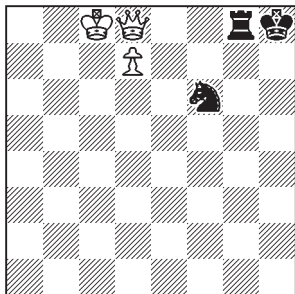
4#

Ac8 & Ad6; Fc2

4+8

U49. Unto Heinonen

1. palk. Eero Bonsdorff JT
1971

a#2 duplex 3+3

1.a5 Lb4 2.d5 Lxc8 3.axb4 La6#. C-muoto on tässä Zilahin kannalta epätemaattinen (ja ylimääräinen), mutta ei kai se haittaa?

Jos hyväksytään, että Zilahi voi olla myös matti- ja lopputehtäväteema, niin sitten vanhimmasta päästä taitaa olla tehtävä **48**, jonka ratkaisemista voi helpottaa se tieto, että alfilit c8 ja d6 liikkuvat ”hypäten” (eli myös välissä olevan nappulan yli) kaksi askelta viistoon ja fers c2 siirtyy yhden askelen viistoon: **1.Rd7+!**, 1.- Ke8 2.Tf8+ Axf8 3.Rf6+ Kd8 4.Td7#, 1.- Kg8 2.Tg2+ Kxh7 3.Rf6+ Kh8 4.Tg8#. 90 °:n toistomallimatit. Valkealla on kiire sommitella, sillä uhkaa 1.- Fb3#.

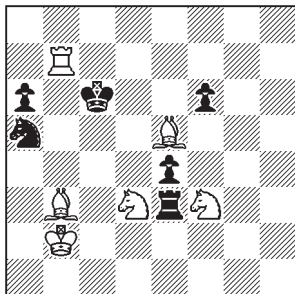
Zilahi-muunnokset

Meille suomalaisille tutuimpia tulkintoja on **49**, jossa duplex-lisävaatimus tuottaa kaksintai kolminkertaisen Zilahin: *1.- Re8 2.Dc7 Rd6#, 1.Df8 Rd5 2.Kd8 Txf8#, 1.- Df8 2.Re8 Dh6#, 1.Te8 dxe8D+ 2.Rg8 Dxc8#. Valkean daami sekä uhrautuu että tekee matin, ja samoin tekevät *sekä* mT *että* mR, sillä siirrossa 2.- Rd6 ne ovat kumpikin matintekijöitä kaksosshakin ansiosta! Erikoinen rajatapaus!

Zilahi on tyypillinen vuorotteluteema, jonka esittäminen syklistesti tulee helposti mieleen. Määritelmä: ”Kolmessa tai useammassa vaiheessa tapahtuu niin, että yhdessä

U50. Árpád Molnár

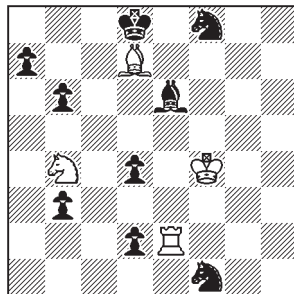
2. palk. Olympiaturn. 1982

a#2 5.1.1.1 6+6

U51. János Koch

1. kum. Magyar Sakkélet
1980

a#2 b) mLe6→e7 4+9

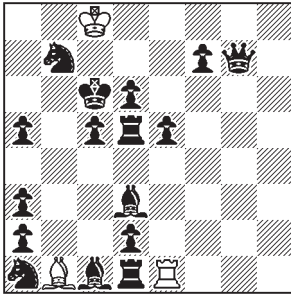
- c) b&Kd8→a5
- d) c& msd4→d6
- e) d&mKa5→d1
- f) e&mLe7→b5

vaiheessa matin tekevä valkea nappula lyödään seuraavassa vaiheessa jne. Viimeisessä vaiheessa lyötävä valkea nappula tekee matin ensimmäisessä vaiheessa, jolloin kehä sulkeutuu”. Varhaisin peräti 5-kertainen kehä on Zilahin maanmiehen **50** (ECP n:o 1718): 1.Rxb3 Tc7+ 2.Kd5 Rf4#, 1.exd3 Tb6+ 2.Kc5 Ld4#, 1.fxe5 Rfxe5+ 2.Kd6 Td7#, 1.Rxb7 Lc7 2.Kb5 Rd4#, 1.Txf3 Ld1 2.e3 Lxf3#. Toisen maanmiehen pari vuotta aikaisemmin laatima **51** oli jo yritys jonkinmoiseksi syklisteksi esitykseksi: a) 1.Lxd7 Te7 2.Lc8 Rc6#, b) 1.Kxd7 Rc6 2.Ke8 Txe7#, c) 1.Lxb4 Te5+ 2.Ka6 Lc8#, d) 1.Kxb4 Te4+ 2.Ka5 Ta4#, e) 1.Kxe2 Lg4+ 2.Kel Rd3#, f) 1.Lxe2 Rd3 2.b2 La4#. Kukin valkean upseeri tulee kahdesti lyödyksi ja tekee kahdesti matin. Jatkuva kaksostus ja varsinkin mK:n siirtely ovat hiukan rankka hinta tästä saavutuksesta.

Kaksinkertaisen Zilahin voi esittää kahdellakin tavalla: Joko 1) tehtävässä on kaksi temaattista nappulaa, joista yksi uhrautuu yhdessä vaiheessa ja toinen tekee matin, ja osat vaihtuvat toisessa vaiheessa. Lisäksi tehtävässä on kaksi muuta vaihetta, joissa nappuloiden osat vuorottelevat samalla tavalla.

U52. Milomir Babić

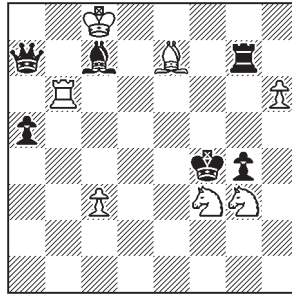
2. palk. *Problem-Echo* TT
1997

a#3 2.1.1.1... 3+16
b) sa5→e6

U53. Bruno Stucker

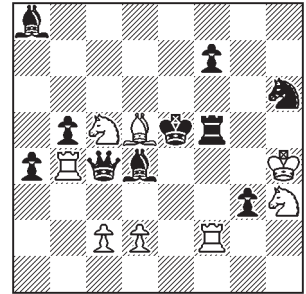
1. palk. *Die Schwalbe* 1989

a#2 b) msg4→g5 7+6
c) +msf5 d) mKf4→h3

U54. Petko A. Petkov

2. palk. *Mat* 1978

a#2 b) vKh4→g2 8+10

Toinen tapa: 2) tehtävässä on neljä valkeaa teemanappulaa. Kahdessa vaiheessa kaksi niistä, A ja B, vuoroin lyödään ja vuoroin tekee matin. Kahdessa muussa vaiheessa nappulat C ja D vuoroin lyödään ja vuoroin tekevät matin. Esimerkit, jotka ovat samat kuin *ECP*:ssä annetut tehtävät (*ECP* n:o 1719 ja 1720), saattavat kumpikin olla aiheensa ensiesityksiä. Ensin **52**: a) 1.dxe1D Lxd3 2.Db4 Lf5 3.Db6 Ld7#, 1.axb1T Txe5 2.Tb6 Te7 3.Lb5 Tc7#, b) 1.dxe1L Lxd3 2.La5 Lc2 3.Lb6 La4#, 1.axb1R Te4 2.Rc3 Ta4 3.Rb5 Ta6#. Toiseksi **53**: a) 1.Txe7 Rf1 2.Te4 Tf6#, b) 1.Lxb6 Rh2 2.Le3 Ld6#, c) 1.gxf3 Te6 2.Tg4 Rh5#, d) 1.Lxg3 Tb2 2.Dg1 Rxg1#.

Laajennetun Zilahi-teeman määrittelee *ECP* (475) seuraavasti: ”Yhden vaiheen nappula, joka tekee matin, ja toinen nappula, joka on aktiivinen mattiasemassa, lyödään toisessa vaiheessa, jolloin edellisessä vaiheessa lyöty nappula tekee matin ja toinen on mattiasemassa aktiivinen.” *ECP*:n tehtävä n:o 1721 voi olla taas ideaan ensimmäinen toteutus (tehtävä **54**): a) 1.Lxf2+ Rf4 2.Kxf4 Rd3#, b) 1.Dxd5+ Re4 2.Kxe4 Te2#. Perus-Zilahista on lukuisia esimerkkitehtäviä, samoin tästä laajennetusta variantista.

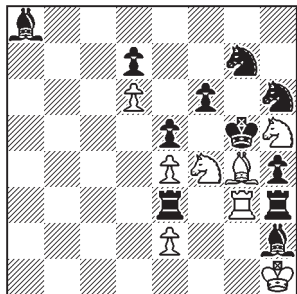
Unto Heinonen laajensi Zilahiä niin, että tehtävässä **55** kaikki neljä nappulaa ovat temaattisia ja kukin niistä lyödään kahdesti:

1.Rxg4 Rxf6 2.Kxf4 Txc4#, 1.Rxh5 Lf5+ 2.Lxg3+ Rxh3#, 1.Texg3 Re6+ 2.Kxg4 Rxf6#, 1.exf4 Lf5+ 2.Kxh5 Lg6#. Koskaan ei pitäisi tuomiota arvostella tutustumatta tuomarin lausuntoon ja kilpailun muihin osanottotehtäviin, niinpä tämän tehtävän täydellinen sijoittumattomuus jättää nyt vain sanantellomaksi.

Laajennetun syklisen Zilahin määrittelee *ECP* (475) näin: ”Kolmen temaattisen valkean nappulan tehtävät vaihtuvat kolmessa vaiheessa syklisesti: kukin tekee kerran matin ja lyödään kahdesti”. Jätin määritelmästä tarkoituksella pois ”kahden siirron apumattisa”, sillä tehtävä voi olla pitempi ja se voi olla muutakin lajia kuin apumatti (esim. sarjasiirtoinen a#, tai jopa mattitehtävä!). Esimerkki **56** (*ECP*, n:o 1723): 1.Dxa5 f5 2.Rxd4 Lf4#, 1.Dxd2 b6 2.Rxa5 Rb5#, 1.Dxd4 a7 2.Rxd2 Ta6#. MD ja R kärsivät ahtaasta tilasta niin, että niille ei jää juuri muuta tehtävää kuin lyödä valkeita nappuloita.

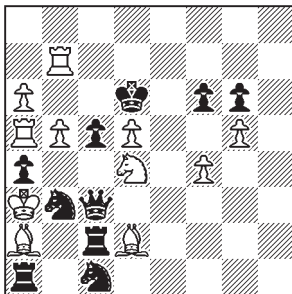
Milan Velimirović viittaa edelliseen tehtävään ja kutsuu siinä esiintyvää kehää *todelliseksi* tai *oikeaksi* ja jatkaa: ”Edelleen ollakseen *puhdas kehä*, tulisi ensimmäisen valkean siirron olla temaattisen nappulan aktiivinen uhraus”, kuten [*ECP*:n] tehtävässä n:o 1724, joka on koosteessamme numero **57**: 1.exf3 Txd4+ 2.Kxd4 Dxd3#, b) 1.Lxf4

U55. Unto Heinonen
Die Schwalbe 2000

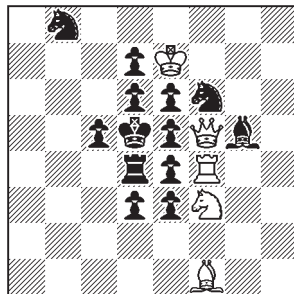
a#2 4.1.1.1 8+11

U56. Valerij Gurov
1. palk. *Probleemblad* 2001
(omist. Mario Parrinello)

a#2 3.1.1.1 11+10

U57. Christopher J, Feather
3. palk. *Schach-Report* 1993

a#2 b) Lf1→g2 5+13
c) Lf1→h3

Dxe4+ 2.Kxe4 Rh4#, c) 1.exf5 Rxe5 2.Kxe5 Txf5#.

Koska tämän kirjoitelman aiheena ovat unkarilaisteemat ja -laatijat, on paikallaan Zilahi-teeman yhteydessä muistella nuorena pois nukkunutta unkarilaista Gábor Csehä (1974–2001), jonka pari Zilahi-tulkintaa ennätti herättää kansainvälistä huomiota. Ensimmäinen niistä on **58**: a) 1.- c8D 2.Re8 fxe8D 3.Dxe6 Dxc3 4.Dxe5 Dxb2+ 5.Kxb2 Dxe5#, b) 1.- f8D 2.Rd8 cxd8D 3.Dxb6 Dxa3 4.Dxa5 Dza2+ 5.Kxa2 Dxa5#. Teemanappuloina ovat korottuvat valkeat D:t. Tehtävissä **59** rooleja vaihtavat korottuvat vsa7 ja vsf7: 1.gxf4 f8D 2.f3 Db4 3.f2 Dxb3+ 4.Kxb3 a8L

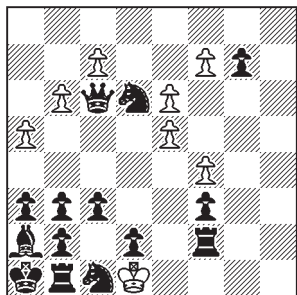
5.Ka2 Ld5#, 1.gxh4 a8L 2.h3 Lxg2 3.Dxg2 f8D 4.Dg7 Dh8 5.Dxb2+ Dxb2#. Zilahi-teeman lisäksi tehtävä esittää ns. *Ceriami 2-teemaa*, eli ”korottuneen upseerin lyöntiä”.

Korotusennätyksiä

Artikkelini I osassa mainitsin ohimennen, että Ottó Bláthyn saavutuksiin kuului muun muassa ensimmäisen *täyskorotuksen* esitys yksiratkaisuisessa apumatissa, mutta en esitellyt tehtävää, koska halusin säästää sen tähän ”apumattiosuuteen”. Tehtävä **60**: 1.h1R dxe3 2.Rg3 e4 3.Rf5 exf5 4.e1L f6 5.g1T f7 6.Tg4 f8D 7.Lg3 Dh6#. Näitä pitkiä

U58. Gábor Cseh

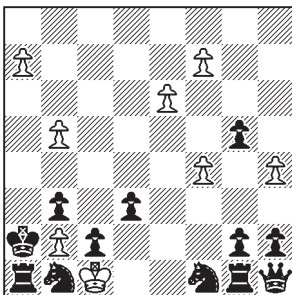
1. palk. *The Problemist* 1998

a#4,5 b) Dc6↔Rd6 8+14

U59. Gábor Cseh

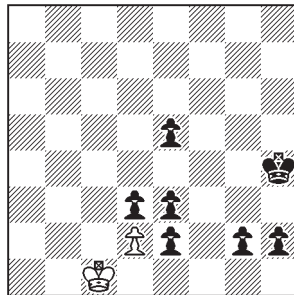
1. palk. *The Problemist* 2001

a#5 8+12

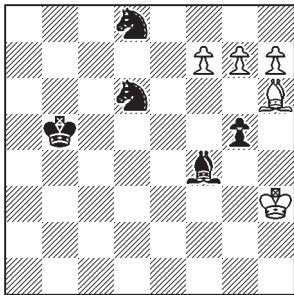
U60. Ottó Bláthy

24. *Magyar Sakkvilág*
1.11.1922

a#7 2+7

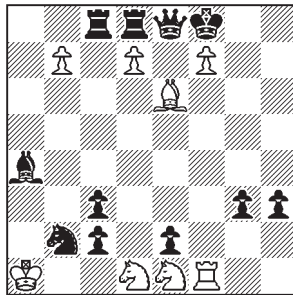
U61. Imre Telkes
*Deutsche Märchenschach-
zeitung* 1932

a#3

5+6

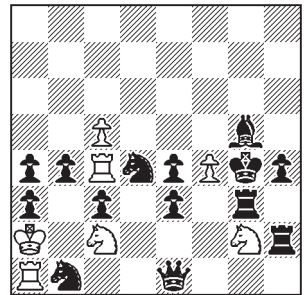
U62. Géza Schweig
1. palk. *Magyar Sakkvilág*
1933

a#2

8+11

U63. József Bajtay
1. palk. *Deutsche Märchen-
schachzeitung* 1932

a#2

7+14

kaksivärisiä täyskorotusapumatteja on sittemmin suurin piirtein samoin mattikuvin ja sotilasasemin nähty runsaasti, mutta tästä se kaikki alkoi!

Tehtävän **61** laatijan onnistui toteuttaa 3 peräkkäistä valkeaa R-kotusta hyvin vähin joutonappuloin:

1.Kc6 h8R 2.Kd7 f8R+ 3.Ke7 g8R#. Vielä yhdestä eriskummallisesta korotusesityksestä kertoo György Bakcsi: ”Juuri ennen tämän tehtävän ilmestymistä, jonka sisältö merkitsi valtavaa saavutusta, asiantuntijat ilmaisivat kantanaan, että tätä teemaa (2a#:a neljin korotuksin) ei olisi mahdollista esittää. Laatijan kuitenkin onnistui tehdä se!” (Bakcsi, *Ungarische...*84) Tehtävä **62**: 1.c1R bxc8R 2.exd1T fxe8R#.

Sam Loydin ja Albert Barben lähes samanaikaisesti vuonna 1861 keksimä apumatti ei aluksi sytyttänyt suurta intoa tätä uutta tehtävälajia kohtaan paria pohjoisamerikkalaisen *Dubque Chess Journal* -lehden laadintakilpailua lukuun ottamatta. Ebert ja Gruber ovat laskeneet, että 1800-luvun loppuun mennessä oli julkaistu 50 apumattia. Lajin uusi tuleminen alkoi 1910-luvulla ja varsinkin 1920-luvulla, jolloin muun muassa arvostettu *The Chess Amateur* järjesti apumattiturnauksia, joihin aloite tuli unkarilaisilta, jotka olivat hyvin kiinnostuneita uudesta tehtävälajista. Unkarilaislaattijoiden

menestys näissä ensimmäisissä laadintakilpiluissa oli erinomainen.

Bajtay-teema

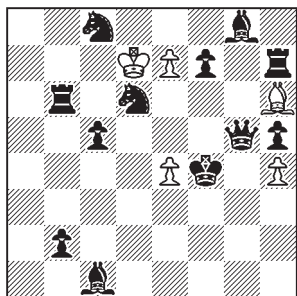
Ensimmäinen varsinainen unkarilainen apumattiteema nimettiin monipuolisen laatijan József Bajtayn (1902–1988) mukaan, jonka ensimmäinen esimerkki teemasta ilmestyi 1932. *Bajtay-teeman* määritelmä: ”Ensimmäisellä siirrollaan musta kiinnittää oman nappulansa. Valkea samanaikaisesti päästää mustan itsekiinnittämän nappulan ja kiinnittää valkean nappulan. Toisella siirrollaan päästetty musta nappula päästää valkean kiinnittyneen nappulan, joka tekee matin”. (*ECP*, 50). Ensiesitys on **63**: 1.exf3 o.l. Rf4 2.Re2 Rxe3#. Vaikka teema on hankala laadittava, on siitä olemassa kaksinkertaisiakin esityksiä (ks. *ECP* n:o 149).

Unkari-teema 1

Unkarilaislaattijat ovat aina olleet kiinnostuneita esittämään tempopeliä apumateissa. Muuan tempoteemakin on nimetty *Unkari-teema 1*:ksi: ”Valkean temposiirto apumattitehtävässä”. Näin lyhyesti sen määrittelevät sekä Basisty (419) että Breuer (244). Varhaisin löytämäni unkarilaislaattijalta peräisin oleva esimerkki on **64**, jonka laatijalta niitä

U64. György Páros

2. palk. *Magyar Sakkvilág*
1940

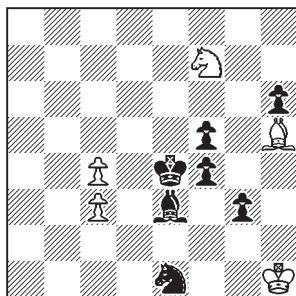

a#3

5+12

U65. Róbert Darvas

1. palk. *Probleemblad* 1954

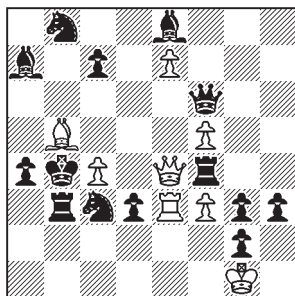

a#2*

5+7

U66. György Páros

1. palk. N. Kovács MT 1949

a#2

b) +vRa5

8+14

löytyy useampiakin: 1.Ke5 e8L! 2.Dg6 Ld2 3.Kf6 Lc3#. Vahinko, että teemamääritelmät eivät anna edes tehtävän siirtolukua, mutta ehkä ne implisiittisesti sulkevat ulkopuolelle hyvin pitkät apumatit, joissa puolet tai enempikin osa valkean siirroista on esimerkiksi kahden ruudun välillä tapahtuvia ”heilurimaisia” odotussiirtoja.

Niinpä annan muutaman esimerkin lyhyistä apumateista, mutta ennen sitä tutkistelen, mitä *ECP* sanoo ”temposiirrosta” ja ”tempopelistä”. Temposiirto: ”...apumatissa jommankumman tekemä siirto, jonka tarkoitus on olla häiritsemättä tulevaa jatkoa tai mittasiirtoa”. Tempopeli: ”1) eräänlainen odotusmanööveri, jonka suorittaa se puoli, joka on jo saavuttanut tavoiteaseman; siirto, jolla ei ole muuta tarkoitusta kuin käyttää loppuun tarjolla oleva ylimääräinen aika; 2) manööveri, jonka valkea (apupelissä myös musta) tarvitsee voittaakseen yhden tai useamman siirron pystyäkseen toteuttamaan suunnitelmansa”. (*ECP*, 421) Sen lisäksi kaivataan vielä kuvausta otsikon ”Houkutus apumatissa” alta: ”Apumatissa laatija voi sisällyttää peliin houkutuspelejä monin eri tavoin: toinen puoli näyttää olevan temposiirron tarpeessa, siirrot on pelattava tiettyssä järjestyksessä jne.” (*ECP*, 441). Jotkut ovat myös sitä mieltä, että aidosta, puhtaasta tempopelistä on kysymys silloin, kun valkea

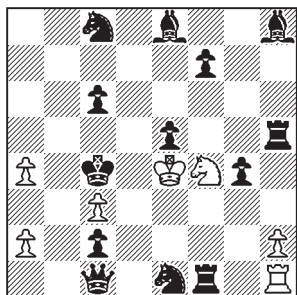
pystyisi ilman sitä toteuttamaan matin sarjasiirtoisesti. Jälkimmäinen vaatimus ei täyty ainakaan tehtävän 64 kohdalla.

En nyt ota kantaa yksityiskohtiin tai eri painotuksiin, mutta tässä kohtaa voi olla hyvä esitellä *täydellinen vaihdelmäapumatti*” (complete help-mate), semminkin kun esimerkin **65** laatija on unkarilainen: !?? Ld1 2.Rf3 Lc2# (= vaihdelmä), 1.f3 ?? 2.f4 Lg6# (valkealta puuttuu tempo), 1.Rd3 Kg2 2.?? Lf3# (mustalta puuttuu tempo), 1.Rd3 Le2 2.Re5 Rd6# (= ratkaisu). Idean on määritellyt ranskalainen Roméo Bedoni näin: ”Nelivaiheinen [2 siirron] apumatti: Yhdessä vaiheessa mustalta puuttuu temposiirto, toisessa vaiheessa valkealta puuttuu 1. siirto, kolmannessa vaiheessa mustalta puuttuu 2. siirto ja neljäs vaihe on ratkaisu.” Tässä tehtävässä siis mustalta puuttuu temposiirto kaksi kertaa, valkealta kerran.

Esittelen nyt muutaman tehtävän, joissa tuon yllä annetun niukan määritelmän mukainen Unkari 1 -teema toteutuu. Yksi kaikkien aikojen tunnetuimpia apumatti-tehtäviä on **66**, joka yleensä julkaistaan vain b-muodossa, mutta jota György Bakcsin mukaan ”Páros myöhemmin piti ja julkaisi aina kaksostehtävänä”: a) 1.Ta3 Dxd3 2.Kb3 Db1#, b) 1.Kc5 Da8! 2.Kd6 Rb7#. Teemamme kannalta kiinnostava on b-muoto, jossa valkea on jo kuvioasemassa saavuttanut ta-

U67. György Páros

1. palk. *Magyar Sakkvilág*
1945

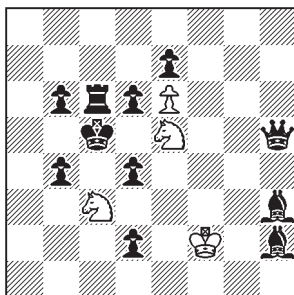

a#3

6+12

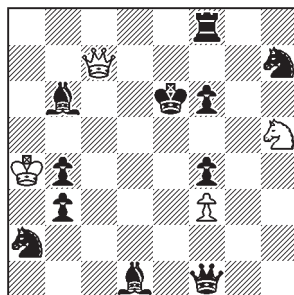
U68. László Lindner

1. palk. *Centenaris verseny*
1948 (omist. Sándor Boros)

a#2   b) mTc6→d5 4+11
c) mTc6→c4 d) mTc6→b5

U69. László Lindner
Magyar Sakkvilág 1942

a#2

4+11

voittelemansa aseman, ja hänen on keksittävä siirto, joka ei tuhoa tätä asemaa.

Tehtävä 67 lienee yhtä tunnettu kuin edellinenkin: 1.Txh2 Kf5 2.Td2 Th6 3.Td7 Txc6# Tässä tehtävässä kaikki Rf4:n siirrot ovat houkutus siirtoja, ja ainoa asemaa järkyttämätön siirto on 1.- Kf5! Valkean ratsun houkutus-temposiirrot muodostavat virtuaalisen ratsupyörän.

Yksi keino korostaa valkean tempostrategiaa on, että musta antaa valkealle sen tarvitseman temposiirron. Tehtävässä 68 valkealla on joka muodossa mattisiirto jo valmiina, jos musta vain tukkisi jäljellä olevan pakoruudun: a) 1.Lxe6 Kg2 (Kf1?) 2.Lc4 Rd7# (Rd3?), b) 1.De8 Kf3 (Ke2?) 2.Db5 Re4# (Ra4?), c) 1.De8 Ke2 (Kf3?) 2.Dc6 Rd3# (Rd7?), d) 1.Lxe6 Kf1 (Kg2?) 2.Ld5 Ra4# (Re4?). Mattisiirroissa on dualinvälttöä, ja mustan ensimmäiset siirrot tarjoavat vK:lle tarvittavat temposiirrot, jotka sen on kuitenkin valittava tarkasti.

Tehtävässä 69 on taas erityyppistä tempostrategiaa tarjolla: 1.Rc3+? Kxb4 2.Rd5+ ??, 1.Lxf3? Kxb3 2.Ld5+ ??, 1.Dxf3? Kb5 2.Dd5+ ??, 1.Ld4! Ka5 2.Kd5 Rxf4#. Alkuasemassa näyttää valkealla olevan matti tarjolla siirrolla 2.- Rg7#, kunhan musta vain tulisi tukkimaan ruudun d5. Sitten valkea tarvitsisi vain temposiirron, jotta mattisiirto

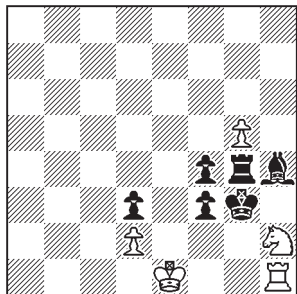
toteutuisi. Mutta mustan yritykset antaa tuo temposiirto kariutuvat siihen, että antaapa se vK:lle mahdollisuuden mihin temposiirtoon tahansa, tukinta d5:ssä kariutuu aina shakkaukseen. Temposiirto 1.- Ka5 on kuitenkin mahdollinen, mutta vain siten, että mattisuunnitelma muuttuu: tukitaankin ruutu d4 ja siirretään mK d5:een.

Lindner-teemat

Kaksi edellä annettua tehtävää ovat László Lindnerin (1916–2004) käsialaa. Hän oli yksi FIDEn tehtäväshakillisen toimikunnan (PCCC) perustajista, kansainvälinen tehtävätuomari ja ahkera kirjoittaja ja toimittaja, Hän oli erityisesti kiinnostunut apumateista ja niissä juuri tempoideoista. Eipä siis ihme, että hänen nimissään on parikin apumattiteemaa. *Lindner-teema 1*: ”Mustan temposiirto apumatin vaihdelmassa ja valkean ratkaisussa.” Tehtävän 70 laatija teki lyhyen uran laatijana 1950-luvun jälkipuoliskolla laatien apumatteja ja -patteja: *1.- 0-0 2.Txg5 Txf3#, 1.Lxg5 Kd1 2.Kh4 Rf1#. Vaihdelman peli ei käy ratkaisussa, sillä siinä valkealla ei ole linnoitus oikeutta, koska sen on viimeksi täytynyt siirtää joko K:tä tai T:a.

Se toinen, eli *Lindner-teema 2*, on sitten ihan toisenlainen, vaikka siinäkin on kysy-

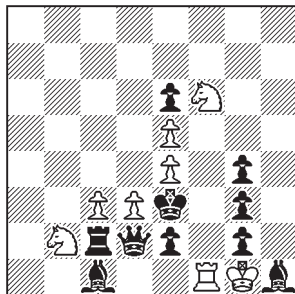
U70. Ottó Kerekes
1. palk. *Problem* TT 1956

a#2*

5+6

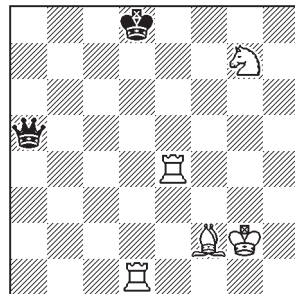
U71. László Lindner
1386. *Problem* 1/1959

a#2*

8+10

U72. Vilmos Schneider
1. sija Italia–Unkari 2. T
1971

a#2

2.1.1.1

5+2

mys tempoista tai niiden puuttumisesta: ”Alkuasemassa valkea ’uhkaa 1 siirron mattia’, eli tehtävässän on yhden siirron vaihdella. 1. siirrollaan musta joutuu torjumaan tämän matin, jota valkea ’uhkaa’ jälleen 1. siirtonsa jälkeen. Mustan on jälleen pakko torjua tämä matti, ja lopulta seuraakin eri matti”. (*ECP*, 260). Esimerkkinä on Lindnerin oma 71: *1.-Rxf4#, 1.e1R Tf2 (2.- Rxf4#) 2.Rxd3 Rc4#.

Vielä Unkari-teemasta

On olemassa toinenkin Unkari-teema, jonka tosin olen tavannut vain Gino Mentastin kirjasta. Nimitän sitä nyt paremman puutteessa *Unkari-teema 2*:ksi: ”MK on alkuasemassa shakissa. Musta torjuu shakin siirtämällä nappulan shakkauslinjalle kiinnittäen sen ja samalla kiinnittäen myös valkean nappulan. Toisella siirrollaan musta päästää äsken kiinnittämänsä valkean nappulan, joka tekee [malli]matin”. (Mentasti.) Teema oli toisena apumattiteemana laadintamaottelussa Italia–Unkari, ja koska Mentasti nimittää sitä Unkari-teema 2:ksi, se oli luultavasti unkarilaisten teemoittama. Koostaessamme *ECP*:tä Milan ja minä päätimme jättää teeman kirjastamme pois, koska se mainittiin vain yhdessä lähteessä ja oli selvästikin muotoiltu vain ko. yhtä ottelua varten. Tulokoon tämä teema nyt tässä kuitenkin esiteltyä voitta-

jatehtävän 72 kera: 1.Dd2 Tc4 2.Dd7 Lh4#, 1.Dd5 Lg3 2.Dd7 Te8#. *Kiinnitysmallimatit aristokraattisessa miniatyyrimuodossa.*

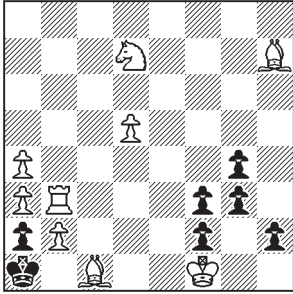
Vilmos Schneiderin (1933–2001) turnausmenestys alkoi jo alle 20-vuotiaana. Hänen tuotantonsa on suhteellisen niukka mutta monipuolinen. ja menestyksellinen. Erityisalana 3#- ja ennätystehtävät.

Tuo Unkari-teema on jäänyt vaivaamaan minua kirjamme ilmestymisen jälkeen. Ensimmäkin tuo ”valkean temposiirto apumattissa” tuntuu turhan niukalta ja samalla väljältä määritelmältä. Toiseksi Milan Velimirović määritteli teeman *ECP*:ssä aivan toisella tavalla: ”Apumatti, jossa yksi osapuoli pelaa samalla nappulalla peräkkäisiä temposiirtoja (*ECP*, 217). En tietenkään usko, että Milan olisi määritelmää hatustaan vetänyt, joten en ryhtynyt kyselemään asian perään. Hän antoi esimerkkitehtävän (*ECP*, n:o 779), joka sopisi myös toiseen unkarilaisteemaan eli *Kárpáti-teemaan*: ”Kolmen siirron apumattissa musta korottaa ja tekee sen lisäksi vähintään yhden temposiirron” (*ECP*, 233). Vanhin löytämäni unkarilais(ten) laatima tehtävä on 73: 1.h1L Txf3 2.Lxf3 Rc5 3.Lh1 Rb3#, mutta varhaisempiakin teemaesityksiä todennäköisesti löytyy.

Aurél Kárpátin (1916–2006) mielialueita olivat itse- ja apumattitehtävät. Bakcsi maintsee, että ”1950-luvulla hän saavutti merkit-

U73. Péter Takács

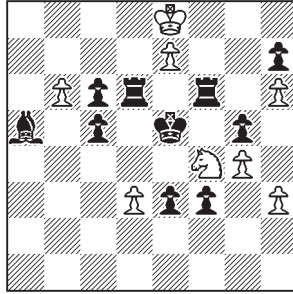
3. kum. Béla Várady MT
1948

a#3

9+7

U74. Tivadar Kardos
Die Schwalbe 1962

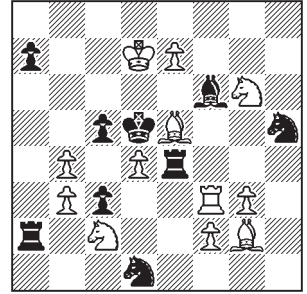
a#2

2.1.2.1

8+10

U75. János Kiss

1. palk. Unkarin SL TT 1974

2#

12+9

tävää menestystä tempopeliin ja korotuksiin perustuvilla tehtävillään”.

Kardos-tyypin apumatti

Varsinkin 1950-luvulla kehittyivät ns. muunnelma-apumatit, joissa valkealla ja/ tai mustalla oli eri siirroissa mahdollisuus pelata useammalla kuin yhdellä tavalla. Yksi näistä sai aluksi nimityksen unkarilaisen laatijan Tivadar Kardosin (1921–1998), mukaan. *Kardos-tyypin* apumatit merkittiin aluksi esim. ”Kardos 2/2”, mikä tarkoitti, että apumatin muunnellut haarautuivat mustan 1. ja 2. siirroissa. PCCC:n kongressissa Varnassa vuonna 1969 tehtiin päätös korvata tällaiset vaatimukset pelkin numeroin, joten esimerkiksi tehtävä **74** oli vaatimukseltaan a#2 2.1.2.1: 1.Td8+ exd8L 2.Kd6 Lc7#, 2.Kd4 Lxf6#, 1.Tf8+ exf8L 2.Kf6 Lg7#, 2.Kxf4 Lxd6#. *MK-tähti*, mutta kovasti symmetriaa, mikä ei tietenkään tarkoita sitä, etteikö tällä tavalla voisi esittää mielekkäitä ideoita kiinnostavastikin. Tuosta vaatimukseen liitettävästä numerosarjasta nykyään pudotetaan nuo välipisteetkin usein pois.

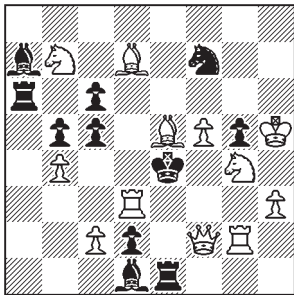
Muita unkarilaisten laadintasaavutuksia

Seuraavaksi esittelen joitakin unkarilaisten

laatimia tehtäviä, joita pidän temaattisesti tärkeinä. Ne eivät ole missään erityisessä aika- tai teemajärjestyksessä. Muutama vuosi sitten kuolleen ukrainalaislaatijan mukaan on nimetty 2#-teema. *Bogdanov-teeman* määritelmä: ”Vähintään kaksi esi- tai houkutuspelin mattisiirtoa esiintyy houkutuksen tai houkutusten ja ratkaisun alkusiirtoina”. Tehtävä **75** on mahdollisesti laadittu jo ennen teeman nimeämistä, tai sitten teemoittajana on toiminut kilpailun tuomari Jevgeni Bogdanov: *1.- Txd4 2.Td3#, 1.- Te1 2.Te3#, 1.- Txe5 2.Tf5#, 1.- Th4 2.Tf4#; 1.Td3? (2.dxc5#), 1.- R~2 2.Re3#, 1.- Rf4 2.Rxf4#, 1.- Lxe5 2.dxe5#, 1.- cxd4 2.Txd4#, 1.- c4!; 1.Te3? (2.Lxe4#), 1.- Rxe3 2.Rxe3#, 1.- Rxc3 2.Rf4#, 1.- Rxf2!; 1.Tf4? (2.Lxe4#), 1.- Rxf2 2.Re3#, 1.- Rxf4 2.Rxf4#, 1.- Rxc3!; **1.Tf5!** (2.Lxf6#), 1.- Lxe5 2.Txe5#, 1.- Re3 2.Rxe3#, 1.- Rxc3 2.Rf4#, 1.- Rg7 2.Rf4#. Nelinkertainen teemaesitys.

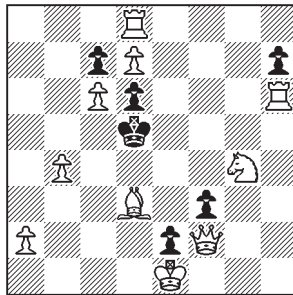
János Kiss (1909–1999) julkaisi tuhatkunta lähinnä 2#-tehtävää, joista noin puolet sijoittui kilpailuissa, ja parhaiten hänen laadintatekniikkansa pääsi oikeuksiinsa teematurnauksissa. Myös seuraava kaksinkertaisen Grimshaw’n sisältävä tehtävä **76** niitti maailmanmainetta: *1.- Lb6 2.Lxc6#, 1.- Tb6 2.Rxc5#, 1.- Te2, Lf3, Lxc2 2.D[x]f3#, 1.- Le2 2.De3#, 1.- Rf~ 2.Rd6#, **1.Dxc5!** (sp.),

U76. János Kiss
3. palk. *Probleemblad* 1953

2# 12+10

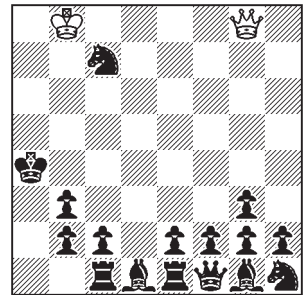
U77. György Bakcsi
2. palk. *Probleemblad* 1971

2# 10+6

b) vsa2→a4 c) vsa2→a5
d) vsa2→a6 e) vsa2→a7

U78. Ottó Bláthy
The Chess Amateur
VIII/1922

14# 2+16

1.- Lb6 2.Dxc6#, 1.- Tb6 2.Dd4#, 1.- Te2 2.Rf6#, 1.- Le2 2.Te3#, 1.- Rxe5 2.Dxe5#, 1.- Lxc5 2.Rxc5#, 1.- Lf3 2.Td4#, 1.- Lxc2 2.Rf2#, 1.- Lxg4+ 2.Txg4#. Tehtävssä on ainakin viisi (laskutavasta riippuen seitsemän) matinmuutosta ja yksi puolustuksenmuutos, vaikka matiton alkuasemashakki 1.- Lxg4+ onkin ikävä. Vaihdelma- eli White-to-play -tyyppisten tehtävien joukossa tätä pidetään joka tapauksessa jonkinmoisena ennätysnä.

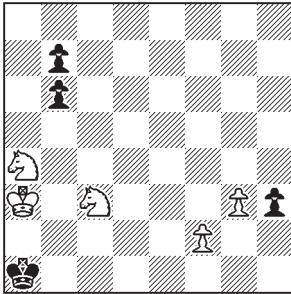
Seuraava tehtävä on valittu *ECP*:hen havainnollistamaan *kaksostus-teemaa*, jonka voisi määritellä niin, että se on ”mikä tahansa teemasisältö, jonka oleellinen osa on jokin kaksostukseen liittyvä elementti” (*ECP*, 444). Kansainvälinen laadinnan suurmestari György Bakcsi (1933) on monipuolinen laittaja, Unkarin monivuotinen edustaja PCCC:ssä (nyk. WFCC), ja vaikka hänen mukaansa ei tiettävästi olekaan nimetty mitään teemaa, jälkipainoksena julkaistavista tehtävistä ei ole puutetta, yhtenä esimerkkinä tunnettu 77: a) **1.a4!** Kxc6 2.Le4#, b) **1.a5!** Kxc6 2.Dxf3#, c) **1.a6!** Kxc6 2.Dc5#, d) **1.a7!** Kxc6 2.a8L,D#, e) **1.a8R!** Kxc6 2.Dxf3#. Toinen teemanimike voisi olla vaikka *kei-notekoinen excelsior*.

The Chess Amateur -lehdessä julkaistiin

vuonna 1922 otsikon ”Dark Doings!” alla 55 Ottó Bláthy:n tehtävää – lähinnä matti- ja itsestättä tehtäviä, mutta joukossa oli muutama lopputehtäväkin – joissa valkealla oli K:n lisäksi vain yksi nappula. Vaikka valkealla oli siis vastassaan koko (tai melkein koko) mustan sotajoukko, se silti pystyi toteuttamaan [itse]matin tai voiton. Artikkelisarjan tekstistä vastasi T. R. Dawson, jolta lienee peräisin myös sarjan otsikko. Olen rohjentanut antaa sille suomalaisen nimen *pimeyden työt*. Yksi esimerkki 78: **1.Dc4!** Ka3 (jos 1.- Ka5? niin 2.Kxc7 b1R ja nyt dualistisesti 3.Dc5+ tai 3.Kc6 ja matti jo 13. siirrossa) 2.Dc5+ Ka2! (siirtoa 2.- Ka4? seuraa dualiltaan lyhytmuunnelma: 3.Kxc7 b1R 4.Kb6 b2 5.Dc4+ Ka3 6.Kb5 Rc3 7.Dxc3 Ka2 8.Da5+ Kb1! 9.Ka4 Ka2 10.Kb4+ Kb1 11.Ka3 Ka1 12.Kb3+ Kb1 13.Da2#) 3.Da7+ Kb1 (3.- Ra6+? 4.Dxa6+ Kb1 5.Db7[c6] Ka2 6.Da8+ Kb1 7.Ka7 jne.) 4.Dxc7 Ka2 5.Da7+ Kb1 6.Db7 Ka2 7.Da8+ Kb1 8.Ka7 Ka2 9.Kb6+ Kb1 10.Ka5 Ka2 11.Kb4+ Kb1 12.Ka3 Ka1 13.Kxb3+ Kb1 14.Da2#. (Tehtävissä on kaksi pienehköä duaalia, sillä valkea voi pelata päämuunnelmassa 3. ja 5. siirrossa myös Da5+, esim.: 3.Da5+ Kb1 4.Dxc7 Ka1 5.Da5+ Kb1 6.Dd5 Ka1 7.Da8+ jne.) ”Intialainen portaikko” a-linjalla.

U79. Pál Benkő

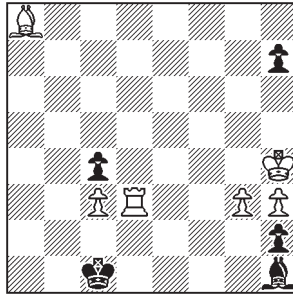
1. palk. *Magyar Sakkélet*
1972

+ 5+4

U80. Attila Korányi

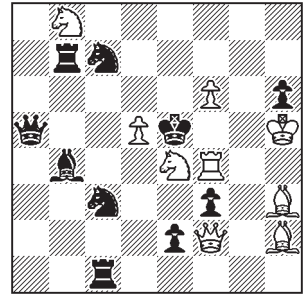
1. sija WCCT 1972–75

+ 6+5

U81. János Buglós

1.–2. palk. *Rakéta* 1942

2# 9+10

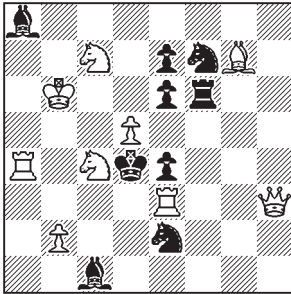
Pelishakin suurmestari ja tehtävashakin kansainvälinen mestari Pál Benkő (1928) syntyi Amiensissa Ranskassa ja emigroitui USA:han jo 1958. Vaikka hän on amerikkalaistuttuaan siivonnut nimestään aksentit, häntä voi kai silti pitää unkarilaislaattijana. Hän on laatinut sekä matti- että apumattitehtäviä, vaikka hänet tunnetaan ennen muuta lopputehtäväspesialistina, ja hän on laatinut lopputehtäviä vielä myöhäisellä iälläkin. Unkarilaislähteessä julkaistu ja palkittu **79** olkoon näytteenä hänen tarkasta, analyytisestä tyylistään: 1.Rb5! h2 (1.- Kb1 2.Rac3+ Kc2 3.Rd4+ Kxc3 [3.- Kd3 4.Rd1! h2 5.f4 Kxd4 6.Rf2 Kc3 7.f5 b5 8.f6 b4+ 9.Ka2 Kc2 10.f7 b3+ 11.Ka3 b2 12.f8D b1D 13.Df5+ +-] 4.Re2+ Kc4 [4.- Kd2 5.Rg1 h2 6.Rf3+] 5.g4 h2 6.Rg3 Kc3 7.Ka4 Kc4 8.g5 b5+ 9.Ka5 +-) 2.Rac3 h1D 3.Rd4 Dc1+ 4.Kb3 Db2+ 5.Kc4 b5+ 6.Kd3 Dxf2 7.Rc2+ Kb2 8.Rd1+ +- . Runsa sisältö: etäännyvä ja pakoruudun antava alkusiirto, seuraavaksi mD:n aiheuttamat tukinnat ja sekä pää- että sivumuunnelmassa ratsuhaarukat.

Unkarilaisesta lopputehtävätaiteesta ei voi puhua mainitsematta Attila Korányi (1934–1999), joka on tunnettu juuri lopputehtävistään, vaikka hän laati jonkin verran myös muuntyyppisiä tehtäviä, erityisesti monisiirtoisia mattitehtäviä. Hänen menes-

tyslopputehtäviään voisi luetella paljonkin, mutta eniten huomiota lienevät herättäneet huippusijoitukset WCCT-kilpailuissa ja sitä edeltäneessä hollantilaisten organisoimassa joukkuekilpailussa. Yhtenä esimerkkinä suomalaisten järjestämän WCCT-kilpailun voittajatehtävä **80**, jossa aiheena oli valkean patteripeli: 1.Tf3 (1.Td1+? Kxd1 2.Lxh1 Kd2 3.g4 Kxc3 4.Kg3 Kd3!) Lg2 (1.- Lxf3 2.Lxf3 Kd2 3.g4 Kxc3 4.Kg3) 2.Tf2 h1D 3.Lxg2 Dh2 (3.- D..1 4.Tf1[+]) 4.Kg4 (4.Ta2? h6! 5.Kg4 h5+ 6.Kh4 Kb1 7.Tf2 Kal ja valkea on siirtopakossa) h5+ 5.Kh4 Kb1 6.Le4+ Ka1 7.Tg2 (7.Txh2 patti) Dh1 8.Ta2+ +- . Tehtävä on hyvä esimerkki siitä, miten patteri voi lopputehtävässä kohdistua muuhunkin mustan nappulaan kuin kuninkaaseen, esimerkiksi mustan daamiin tai korottuvaan sotilaaseen.

Tunnetuimpiin teemoihin kuuluu *Stocchi-tukinnat*: ”Vähintään kolme mustan suorittamaa tukintaa samalla kuninkaan pakoruudulla duaalinvältöin”. Teemasta on nykyään laadittu jo 5-kertaisiakin esityksiä, mutta **81** kolmine matinmuutoksineen oli aikoinaan – ja olisi vielä nykyäänkin – kova saavutus: *1.- Dxd5 2.Th4#, 1.- R7xd5 2.Rc6#, 1.- R3xd5 2.Rd7# (1.- Rxe4 2.Tf5#), **1.Rd6!** (2.Tf5#), 1.- Dxd5 2.Txf3#, 1.- R7xd5 2.Rc4#, 1.- R3xd5 2.Rf7# (1.- Kxd5,Lxd6

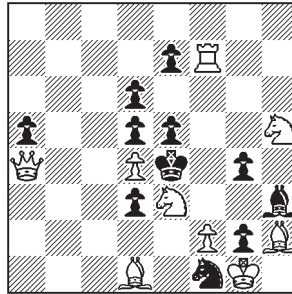
U82. László Schór
Grantham Journal 1933

2#

9+9

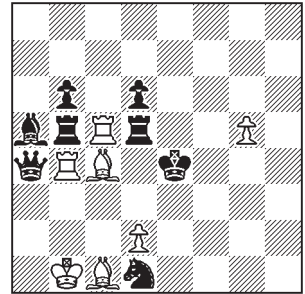
U83. Ferenc Fleck
Palkinto Magyar Sakkvilág
1943

2#

9+11

U84. Norbert Kovács
1. palk. British Chess
Problem Society 1934

a#2*

7+8

2.Dd4#). Matiton pakoruutu alkuasemassa on harmillinen puute. János Buglos (1923) herätti huomiota 1940-luvulla vaativilla 2#-tehtävillään, mutta Bakcsin mukaan hänen laadintansa lopahti 1950-luvun alussa. Toisaalta samanniminen (sama?) laatija esiintyy tietokannoissa taas 1990-luvulla.

Jo aiemmin esittelemäni László Schór saattaa olla ensimmäinen laatija, joka esitti ns. *radikaalimuutoksen*: ”Kahden vaiheen välillä muuttuvat sekä puolustukset, matit että teema (strategia)”. Ensiesitys saattaa olla **82**: *1.- exd5+ 2.Re6#, 1.- e5+ 2.Rd6# (1.- Lxe3 2.Dxe3#), **1.Dxe6!** (2.Rb5#), 1.- Rd6 2.De5#, 1.- Lc6 2.Dxe4# (1.- Lxe3 2.Re5#, 1.- Rc3 2.bxc3#). Esipelin shakkaukset itsetukinnoin vaihtuvat ratkaisussa katkopäästöiksi.

Unkarilaiset 2#-laatijat ovat olleet pääosin kiinnostuneita strategisista aiheista, mutta harrastusta on riittänyt myös perinteistä anglo-amerikkalaista suuntausta kohtaan. Siinäähän uhka- ja siirtopakkotehtävien erotelu on tärkeä samoin kuin viimeainittujen tyypittely eri kategorioihin. *Vaihdelma-matinmuutos*-tehtävissä (Mutate, saks. Zugwechsel) valkea ei pysty säilyttämään alkuaseman siirtopakkoa vaan luo sen sijaan alkusiirrolla uuden siirtopakkoaseman, jolloin vähintään yksi esipelin (= vaihdelma) mateista muuttuu. Jos kaikki matit muuttu-

vat, kyse on *täydellisestä vaihdelma-matinmuutostehtävästä* (Total Mutate), jollaisesta **83** on hyvä esimerkki: *1.- d2 2.Lc2#, 1.- e6 2.Rf6#, 1.- exd4 2.Te7#, 1.- R~ 2.Rhg3#, 1.- g3 2.Lf3#, **1.Rf5!** (sp.), 1.- d2 2.Dc2#, 1.- e6 2.Rxd6#, 1.- exd4 2.Dxd4#, 1.- R~ 2.Rfg3#, 1.- g3 2.f3#. Peräti viisi matinmuutosta.

Norbert Kovács (1874–1946) oli monipuolinen laatija, joka saavutti mainetta erityisesti apumattien popularisoina ja kehittäjänä. *Toistomattien* löytäminen **84**:sta tuottanee päänvaivaa vielä nytkin, 80 vuotta myöhemmin: *1.- Le2+ 2.Td4 d3#, 1.Tf5 Ld5+ 2.Ke5 d4#.

Lopuksi kunnianosoituksena ehkä suurimmalle unkarilaiselle aikalaistaatijalle György Bakcsin pieni apumattiherkkupala **85**, jossa teemana on apumatille hyvin epätyypillistä *jatkettua hyökkäystä*:

1.f5 Rxg4! (1.- R?? 2.Dxc7+ Dxc7#) 2.Lxg4 Dh2#. Tehtävä on hyvin perinteiseltä vaikuttava yksiratkaisuinen apumatti, joka houkutusneen tuo mieleen Párosin U67:n virtuaalisen ratsupyörän ja voisi olla laadittu unkarilaisen apumatin kulta-aikana, eli 50–60 vuotta aikaisemmin, mutta teema on hyvin moderni – ainakin tässä tehtävälajissa.

Saatteeksi

Tässä aakkosittain etenevässä artikkelisar-

Suuri mestari Maslar

Serbiassa 26.10.1032 syntynyt, Saksassa 1960-luvulta lähtien asunut Zdravko Maslar on laatijana tunnettu erityisesti loistavista apumateistaan, mutta hän on myös toiminut vuodesta 1975 lähtien omistamassaan ravintolassa Andernachissa järjestettyjen satushakkitapaamisten isäntänä. Toukokuussa 2016 tapaaminen järjestettiin jo 42. kerran!

Maslarin tuotannon tasokkuuteen nähden hänelle on kertynyt Fide-albumeista 1945–2009 ”vaatimattomat” 38,5 pistettä, mutta Maslar kertoo panostaneensa tehtävissään erityisesti laatuun, ei määrään. Laadinnan KvM-arvo hänelle myönnettiin vuonna 2001. Suuri mestari siis, vaan ei suurmestari.

Satushakkilehti *feenschachin* päätoimittaja Bernd Ellinghoven on vuodesta 1992 julkaissut korkeatasoista FEE=NIX-kirjasarjaa, jonka 14. osana on tänä kesänä ilmestynyt Maslarin valikoitujen tehtävien kokoelma nimeltään *Atelier 64 – Ausgewählte Schachaufgaben*, kommentiert von meinen Freunden. Alaotsikko kertoo tämän kirjan erikoisuuden: Maslarin tehtäviä kommentoivat lähinnä muut kuin laatija itse.

Kirjassa on 180 varsinaista valittua tehtävää, mutta myös runsaasti vertailutehtäviä, osa Maslarin laatimia, osa muiden. Kommentoijia on satakunta, monista eri maista ja monella kielellä. Valtaosa tehtävistä on apumatteja, mutta mukana on myös matti- ja satutehtäviä. Kovakantisessa kirjassa on 220 sivua ja tehtävien ohella myös runsaasti valokuvia. Kirjan hinta on 35 euroa, mihin saatavat tulla lisäksi postituskulut. Kustantaja Ellinghovenin sp-osoite: be.fee@t-online.de. Lisää tietoa Maslarin kirjasta ja muista saman sarjan kirjoista sekä *feenschach*-lehdestä: <http://www.feenschach.de/>. Thomas Brandin kotisivuilta <http://www.thbrand.de/>

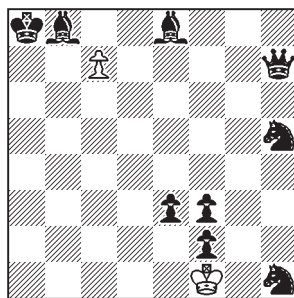
de/2016/08/02/atelier-64/ löytyy lyhyehkö saksankielinen arvostelu teoksesta.

Lopuksi pieni valikoima Maslarin apumattituotannosta.

Zdravko Maslar

omistus: John Niemann 75 v.

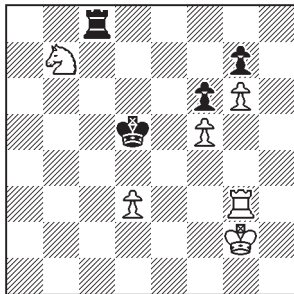
1. palk. *feenschach* 1980

Yksi laatijansa kuuluisimmista tehtävistä ja nro 820 vuosien 1980–1982 Fide-albumissa. Valkea voisi korottaa sotilaansa kuningattareksi, mutta mustat tukenappulat eivät sovelu D-mattiin ja vK:n tuominen apuun kestäisi liian kauan. Ratsukorotus siis, ja nurkkamatti lopuksi. Valkea ratso tekee matin c7:stä, ei b6:sta, mikä ei ole aivan itsestään selvää kuvioasemasta. Mustalta kestää juuri kuusi siirtoa tukkia mK:n kolme vierusruutua, ja kun h5-ratso tulee tukkimaan b8-ruudun, valkean on jossain vaiheessa lyötävä mLb8. Sotilas voisi lyödä lähetin heti, mutta tehtävän keskeinen oivallus on, että sotilaan on ensin korotettava c8:aan ja sen jälkeen käytettävä kolme siirtoa lähetin lyöntiin. Korottunut vR palaa ruutuun, josta vs lähti. Siirtojärjestyksen yksimääreisyys on hoidettu näppärästi. 1.Lc6 c8R 2.Da7 Re7 3.Lb7 Rc6 4.Rf6 Rxb8 5.Rd7 Ra6 6.Rb8 Rc7#.

Zdravko Maslar

2. palk. *feenschach* 1984

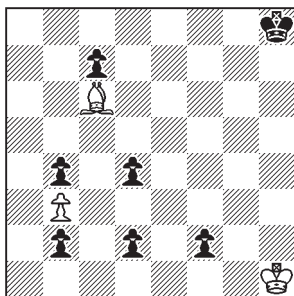

a#3   2.1...   6+4

Pinnalta katsoen tämä on yksinkertainen mattikuvatehtävä: kun mT tukkii ruudun d4, vT tekee matin c5:stä, ja kun mT tukkii ruudun e5, vT matittaa d6:sta. Ja mT pääsee ruutuihin d4 ja e5 kahdessa siirrossa. Ongelma on, että mT:n päämääräruudut ovat vT:n kulkureitillä, joten mT:n on tultava väijytyksiin vT:n taakse päästäkseen tukintaruutuihin haitatta. 1.Th8 Tg4 2.Th4 Tc4 3.Td4 Tc5# ja 1.Tc1 Te3 2.Te1 Te6 3.Te5 Td6#. Tehtävähakkijargonilla mT:n kaksi ensimmäistä siirtoa suorittavat perikriittisen manööverin, ja vT:n 2. siirrot valko-musta-urauksen.

Zdravko Maslar

1. kum. *The Problemist* 1999

a#7   3+7

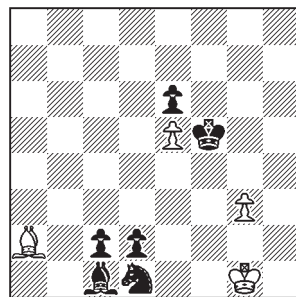
Korotuksia esittävät pitkät apumattit ovat yksi alue, jota Maslar on tutkinut intensiivisesti. Tässä tehtävässä esiintyy neljä L-korotusta, joista viimeisin on valkean korotus; ja kai-

kille on yhteistä se, että D-korotus ei toimi shakin takia. Neljä L-korotusta on varmaan toteutettu useasti ennen vuotta 1999, mutta kaunis kuvioasema ja selkeä ratkaisu tekevät tästä oikein mukavan tehtävän. Vuosikilpailun tuomari, oma Neal Turnerimme, totesi: ”Four B-promotions made to look easy by a master of the art.” Kaikki näyttää helpolta, kunhan mestari ensin näyttää, miten se pitää tehdä. 1.f1L Ld5 2.Lc4 bxc4 3.d1L c5 4.Lg4 c6 5.Ld7 cxd7 6.b1L d8L 7.Lh7 Lf6#.

Zdravko Maslar

omistus: Peter Kniest

3. kum. *feenschach* 1990

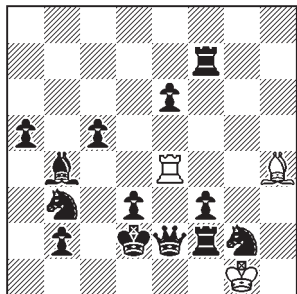
a#4   4+6

Feeniks-teema on suosittu erityisesti apumattilaatijoiden tuotannossa: tietyntyylinen nappula lyödään, ja myöhemmin tehdään korotus vastaavaksi nappulaksi. Teeman nimi tulee feenikslinnusta, jälleensyntymisen (ym.) symbolista. 1.Rf2 Kxf2 2.d1R+ Kf3 3.Lf4 gxf4 4.c1L Lb1#. Tehtävän tapahtumat ovat helposti ymmärrettäviä, mutta todettakoon silti, että koska mRd1:n pitää siirtyä, jotta d2-sotilas pääsisi korottumaan ja avaamaan Lb1:n linjan, ratsun täytyy uhrautua, niin ettei se pääse lopussa b1–f5-viistoriville. R-korotus perustuu samaan. Ja kun mLc1 on uhrautunut ja mustan pitää avata em. viistorivi, nyt vain L-korotus mahdollistaa matin. Siis kaksinkertainen feeniks kevyesti esitetynä, mutta omaa vähäeleistä huumoriaan tässäkin on. Tehtävä valittiin myös vuosien 1989–1991 Fide-albumiin.

MENESTYNEITÄ SUOMALAISTEHTÄVIÄ 6

Jorma Pitkänen

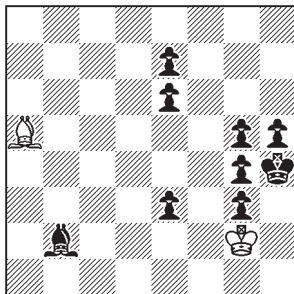
1. main *The Problemist* 2013

a#3 0.4.1.1... 3+13

Jorma Pitkänen

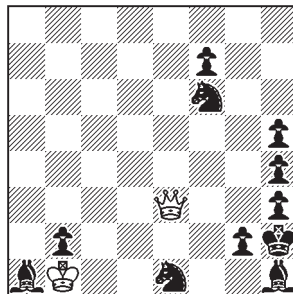
main. *Springaren* 2012

7# 2+9

Jorma Pitkänen

main. *Springaren* 2012

11# 2+11

Jorma Pitkänen, *The Problemist* 2013

- 1.- Te3 2.Kc1 Lg5 3.Dc2 Te1#
 1.- Txb4 2.Ke3 Le7 3.Rd2 Lxc5#
 1.- Tc4 2.Ke1 Tc2 3.Dd1 Lxf2#
 1.- Te5 2.Kc3 Lf6 3.Dd2 Txc5#

Combination of fourfold white rook's play on first move, black king's star-flights and black self-block in two pairs of thematically connected solutions with not quirw harmonious play.

Tuomari: Živko Janevski, *The Problemist* syysk. 2015

Jorma Pitkänen, *Springaren* 2012

- 1.Le1? Le5!
 1.Lc7! e5 2.La5 (>3.Le1) e4 3.Lc7 e5 4.La5 (>5.Le1) Lc3 5.Lxc3 e2 6.Le1 e3 7.Lxg3#

Tuomari: Hans Peter Rehm

Jorma Pitkänen, *Springaren* 2012

- 1.De5+! Kg1 2.Dxe1+ Kh2 3.De5+ Kg1 4.Dxf6 Kh2 5.Df4+ Kg1 6.Dxf7 Kh2 7.Dc7+ Kg1 8.Df4 h2 9.Df3 h3 10.De2 h4 11.De1#

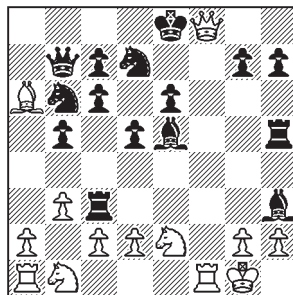
Tuomari: Hans Peter Rehm

Unto Heinonen (FA6)

- 1.e4 d5 2.e5 Lh3 3.e6 Dc8 4.exf7+ Kd7 5.f4 e6 6.f5 Ld6 7.f8D Le5 8.Dc5 Re7 9.Dc6+ bxc6 10.f6 Db7 11.f7 Re8 12.f8L Ke8 13.Lc5

Unto Heinonen

2. kum. *StrateGems* 2014

JP 21,5 13+15

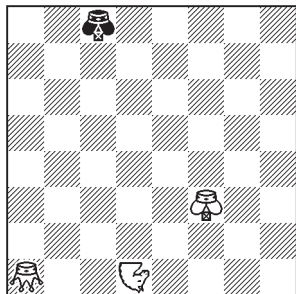
- Rd7 14.Lb6 axb6 15.Df3 Ta3 16.La6 Tc3 17.b3 b5 18.La3 Rcb6 19.Lf8 Txf8 20.Re2 Tf5 21.0-0 Th5 22.Df8+

The difficult Anti-Pronkin theme is shown in a double setting: A promoted Bishop and a promoted Queen are captured, and then the thematic original Bishop and Queen move to the thematic promotion square. And there is added value: Both Anti-Pronkins use the same square, and one Anti-Pronkin piece is even captured.

Tuomari: Bernd Gräfrath, *StrateGems* loka-jouluk. 2015

Neal Turner

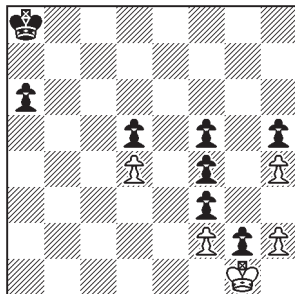
5. kum. Julia's Fairies –
2014/III (JF660)

psr-s#13 SAT 3+1
kuninkaalliset heinäsiirkat
f3 c8

Henry Tanner

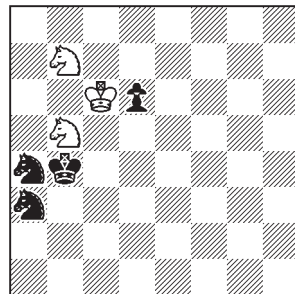
1. kim. Viktoras Paliulionis
JT 2015

a#10 b) mKa8->a6 5+8/7

Kenneth Solja

1. kum. 16. *harmonie-aktiv*
TT

ai=4 Kōko 3+4
Duplex

Neal Turner

1.Ng7 2.Gh8 3.Na4 4.Nb6 5.Nf8+ rGg8
6.Nb6 7.Nh3 8.Gh2 9.Nd1 10.Nb2 11.Ga2
12.Na4 13.Ne6+ rGd5#
1.Ge1 2.Gc1 3.Ng7 4.Nc5+ rGc4 5.Ne1 6.Na3
7.Nb1 8.Ga1 9.Ne7 10.Na5 11.Ga6 12.Ga4
13.Gd4+ rGe4#

The expert in SAT selfmates with royal grasshoppers (quite a specialized field!) has come up with a variation on his normal formula: two long parry-series-mover solutions instead of the usual collection of intricate short variations with black counterplay. The result is very good and comparatively easy to understand. I am amused by the way the white G + N have to walk along the walls of their 8×8 room in order to avoid unwanted checks (in addition to the two intentional parry-provoking checks) or self-checks, i.e. not to give any royal G a flight. I also appreciate the change of function of G/N in the two final positions: one acts as a hurdle for the black royal G, and the other makes its move SAT-legal by guarding the square behind that hurdle. In both solutions, the result is that the white royal G gets a flight and cannot change

that situation – so White is mated.

Tuomari: Kjell Widlert

Henry Tanner

a) 1.a5 h3 2.a4 Kh2 3.a3 Kg1 4.a2 Kh2 5.a1R
Kg1 6.Rb3 Kh2 7.Rc5 dxc5 8.g1T c6 9.Ta1 c7
10.Ta7 c8D#
b) 1.Kb5 h3 2.Kc4 Lh2 3.g1R Kh1 4.Rxh3
Kh2 5.Rg5 hxg5 6.Kd3 g6 7.Ke2 g7 8.Kxf2
g8D 9.Kf1 Dg4 10.f2 Dd1#

There are two variations with usual play. Tuomari Viktoras Paliulionis, 15.12.2015. Tuomari ei maininnut mitään siitä, että tehtävä lukeutuu ns. lastentarhatehtäviin (Kindergarten problems), ja näin pitkiä kaksimuotoisia (tai kaksiratkaisuisia) lastentarhatehtäviä on toistaiseksi laadittu vain muutama. HT

Kenneth Solja

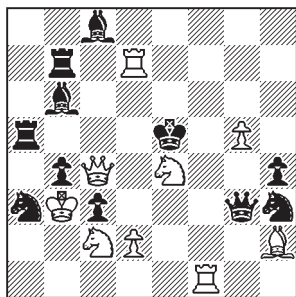
Valkea: 1.Rxa3 Kxa3 2.Kc7 Rc5 3.Kb8 Rxb7
4.Ka8 Rc5=
Musta: 1.Rb6 Kxb6 2.Rc4+ Ka7 3.Ra5 Rxa5
4.Kxa5 Rc7=#

Two solutions harmoniously related.

Tuomari: Michael Barth

Comins Mansfield
Probleemblad 1967

2#

9+11

1.Rc5! (2.Td5/Rd3/De2/De6/Dd5/De4/Dd4/d4#)

1.- Rf2 2.Td5#, 1.- cxd2+ 2.Rd3#, 1.- Txc5 2.De2#, 1.- Txd7 2.De6#, 1.- Lxc5 2.Dd5#, 1.- Rf4 2.De4#, 1.- Lxd7 2.Dd4#, 1.- Rxc4 2.d4#

Alkusiirto luo 8 uhkausta ja yllä mainitut mustan puolustukset sallivat kerrallaan vain yhden niistä. Mustalla on myös siirtoja, jotka sallivat kaksi tai useamman uhkamatin: 1.- Rg1/Dxh2, 1.- Rb5, 1.- Rxc2, 1.- Rxg5, 1.- Df4.

Barnesin mukaan tehtävän teema on *Partial Primary Fleck*, mikä voitaneen kääntää termillä osittainen tai vapaa ensimmäisen asteen Fleck.

Edelleen Barnes kertoo, että täydellisessä Fleck-teemassa, jossa jokainen mustan puolustus sallii vain yhden uhkamateista, ennätys on kahdeksan muunnelmaa. Tämän intron jälkeen on aika katsoa itse kilpailun voittajatehtävä:

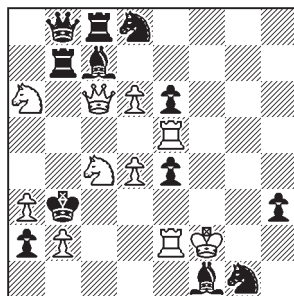
Springaren-lehden kesäkilpailu kaikenlaisille tehtäville, joissa molemmat kuninkaat siirtyvät samassa muunnelmassa tai (apupelissä) ratkaisussa. Kaikki satuehdot ja -vaatimukset ovat sallittuja.

Lähetys ennen 1.10.2016 osoitteeseen Rolf Uppström, Godhemsgatan 24c, SE-41468 Göteborg, Sverige tai rolf.uppstrom@springaren.se. Tuomari Kjell Widlert.

Kari Valtonen

(Comins Mansfieldin mukaan)

1. palkinto Milan Velimirović 64 MT

2#

10+12

1.Rb6! (2.Dc4/Dc3/Dc2/Db5/Da4/Tb5/Rc5#)

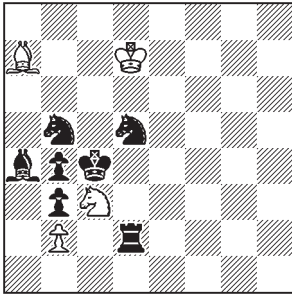
1.- a1~ 2.Dc4#, 1.- Lxe2 2.Dc3#, 1.- Txb6 2.Dc2#, 1.- Lxb6 2.Db5#, 1.- Lxd6 2.Da4#, 1.- Rxe2 2.Tb5#, 1.- Rxc6 2.Rc5# ja 1.- e3+ 2.T5xe3#.

Barnes ehdottaa tehtävän teemanimitykseksi *Essential Fleck*. Siinä kaikki mustan muut siirrot sallivat kaikki uhkaavat matit – eivätkä kahta tai useampaa, kuten osittaisessa/vapaassa Fleckissä. Nämä siirrot ovat 1.- D~/Ta7/Rf7/h2/Lg2/Rf3. Karlström-Fleckistä tuttu täyspuolustus on lisänä, siis kaikki seitsemän uhkaa torjuva 1.- e3+ 2.T5xe3#. Kuten tuomari kirjoittaa, niin Comins Mansfield olisi ilahtunut erinomaisesta alkusiirrosta ja hyvästä rakenteesta. Hieno saavutus!

JÄSENMAKSU 2016 on vielä mobelta maksamatta. Ohjeet ovat edellisessä numerossa. Jos haluat lehden tulevan jatkossakin, varmista jäsenmaksun hoitaminen.

Omistustehtävä ja vertailua

Gábor Tar (HUN)
omistus J. Pitkänen 75 v.

a#2   b) Td2→d3   4+7

- a) 1.Rf4+ Rd5 2.Rd3 Re3#
b) 1.Rd4+ Rb5 2.Rc6 Rd6#

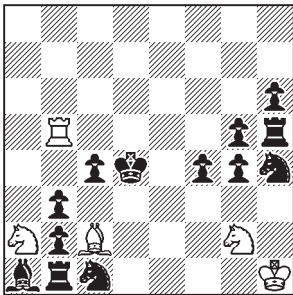
Mustan ratsupatterien aika vanhanaikaista ja tuttua peliä yhdistettynä valkean ratsun kiinnittymisiin ja jatkossa katkopäästöt ratsulla, joka toimii patterin etunappulana. Mallimatit

ovat hienot, mutta ikävä kyllä a-muodossa mustan toinen siirto tukkii päästön lisäksi.

On mielenkiintoista verrata aikaisempiin esityksiin. Tehtävissä [1] ja [2] laatijat ovat onnistuneet esittämään puhtaat päästöt mustan toisessa siirrossa käyttämällä kahta valkeaa ratsua; molemmissa asemissa on runsaasti materiaalia. [3] käyttää voimakasta kaksosmuotoa ja yhtä valkeaa ratsua pääosassa mustan ratsujen toisessa siirrossa päästäessä valkean ratsun ja katkoessa mustan kuningattaren linjan. Hyvin samanlaiset [4], [5] ja [6] esittävät yhden mustan patterin ja kaksi valkean teemaratsua; duaalinvälttöpeliä ei pidä jättää huomaamatta. [7] on tauludellisin asema kun mustan ratsujen pitää molemmissa muodoissa tukkia pakoruutu; muut kolme pakoruutua hoidetaan muodon muutoksella ja mattisiirrolla. [8] ja edelletty [9] laajentavat idean kolmeen ratkaisuun, kaikissa mallimatit.

[1] Dieter Müller

1. main. *Schach* 1977 (v)

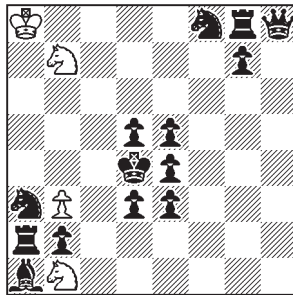

a#2   2.1.1.1   5+13

- 1.Rf3+ Rh4 2.Rh2 Rf5#
1.Rd3+ Rc1 2.Re1 Re2#

[2] Stanislav Tolstoi

Mat 1978

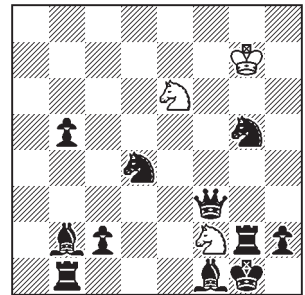

a#2   2.1.1.1   4+14

- 1.Rd7+ Rd8 2.Rb8 Re6#
1.Rc4+ Ra3 2.Ra5 Rb5#

[3] Aleksei Ivunin & Aleksandr Pankratjev

Probleemblad 1994

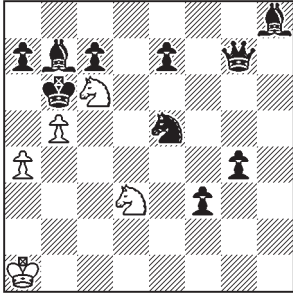

a#2   b) Kg1→c1   3+11

- a) 1.Re4+ Rg5 2.Rg3 Rgh3#
b) 1.Re2+ Rd4 2.Rc3 Rb3#

[4] **Almiro Zarur**

1. kunniamain. 8. T.T.
Guaratinguetà Chess Club
1965–66

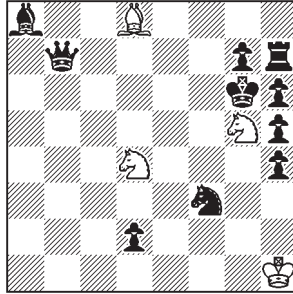

a#2   2.1.1.1   5+10

1.Rd7+ Rce5 2.Rf6 Rc4#
1.Rc4+ Rde5 2.Rb2 Rd7#

[5] **Felix Sonnenfeld & Almiro Zarur**

Canadian Chess Chat 1980

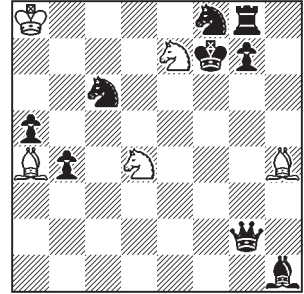

a#2   2.1.1.1   4+10

1.Re5+ Rdf3 2.Rc6 Rxh4#
1.Re1+ Rgf3 2.Rg2 Re5#

[6] **Almiro Zarur**

Die Schwalbe 2008

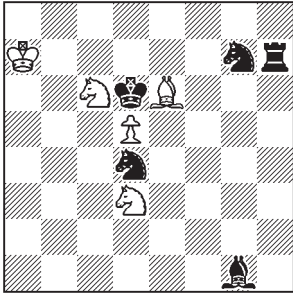

a#2   2.1.1.1   5+9

1.Re5+ Rdc6 2.Rf3 Rd8#
1.Rd8+ Rec6 2.Rb7 Re5#

[7] **Dieter Müller & Frank Fiedler**

1. main. 6. Jasinovataja-
turnaus 2002

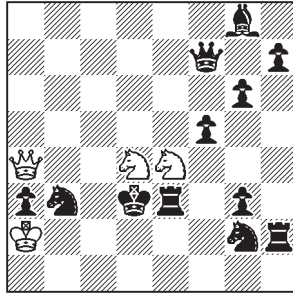

a#2   b) Rd3→g6   5+5

a) 1.Re8+ Re7 2.Rc7 Rc8#
b) 1.Rb3+ Rd4 2.Rc5 Rb5#

[8] **Vjačeslav Anufrijev**

2. main. *Probleemblad* 1990

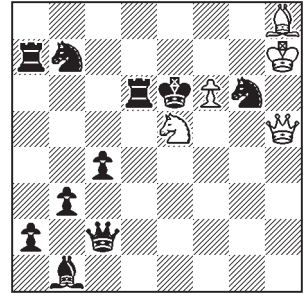

a#2   3.1.1.1   4+12

1.Re1+ Re2 2.Rc2 Rf4#
1.Rf4+ Rc2 2.Re2 Re1#
1.Rc5+ Rb3 2.Re6 Rc1#

[9] **Juri Bereznoi**

Springaren 1995

a#2   3.1.1.1   5+10

1.Rc5+ Rf7 2.Rd7 Rd8#
1.Rd8+ Rd7 2.Rf7 Rc5#
1.Rf4+ Rg6 2.Rd3 Rf8#

ENSIPAINOKSET – ORIGINALS

Tällä palstalla julkaistavat ensipainokset ottavat osaa lehden vuosikilpailuihin. Laatiojia pyydetään lähettämään tehtäviään osastojen toimittajille: mattitehtävät Kari Valtoselle, apumatit Harry Fougiaxisille, itsematit Johan Beijelle sekä satushakki- ja retrotehtävät Kenneth Soljalle. Lopputehtävät Tehtäväniekka 4/2016-lehteen Pauli Perkonojalle, etsimme osaston toimittajaa ensi vuodesta eteenpäin, ilmoittautumiset päätoimittajalle. Tehtäviin liittyvät kommentit Janne Syväniemelle (janne.syvaniemi@kolumbus.fi).

Suurissa mateissa (n#) ja itsemateissa (i#n) kuvion alla oleva **h** tarkoittaa temaattista houkutusta, **e** esipeliä (= jos musta olisi siirtovuorossa). Apumateissa vaihdelma ilmaistaan asteriskilla, esim. a#2*.

Originals published in this section are eligible for the informal tournaments of the magazine. Composers are requested to send their original compositions to the editors: direct mates to Kari Valtonen; helpmates to Harry Fougiaxis, selfmates to Johan Beije; fairies and retros to Kenneth Solja. Studies for Tehtäväniekka 4/2016 to Pauli Perkonoja, we are looking for the editor from 2017 onwards, voluntaries can report to the editor-in-chief. All comments related to the problems should be sent to Janne Syväniemi (janne.syvaniemi@kolumbus.fi).

*In direct mates (n#) and selfmates (i#n) **h** under the diagram means a thematic try, while **e** means setplay. In helpmates setplay is indicated by an asterisk, e.g. a#2* (=help-mate in two with setplay).*

Piece abbreviations are: K = King, D = Queen, T = Rook, L = Bishop, R = Knight.

MATTITEHTÄVÄT – DIRECT MATES

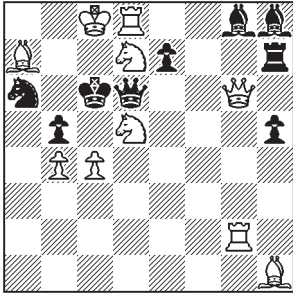
Kari Valtonen, Hämeenpuisto 17-19 B 23, FI-33210 Tampere, Finland (karivaltonen83@gmail.com)

Tuomarit – Judges: 2# 2016–2017: **NN**, 3# 2016–2017: **NN**, n# 2016–2017: **Kari Valtonen**

Minimitarjonta tällä kertaa, mitä tulee ensipainosten lukumäärään. Vaikka kotimaisten tarjokkaiden anti on mielestäni ihan kunnioitettava, odotan malttamattomana, milloin ulkomaiset avustajamme havaitsevat, että Tehtäväniekkojen mattitehtäväensipainospalstaa edelleen toimitetaan, joskin uudesta osoitteesta käsin. 2-siirtoisemme esittelee vanhaa Pelle-teema D/L-Grimshaw-muodossa. 3-siirtoisessa alkusiirron jälkeen tarjoutuu siirtopakonomainen asema. Pitkäsen monisiirtoisessa on muun muassa kyse eri korotuksista.

The minimum supply of originals, as far as the number of them is concerned. Although the domestic originals are quite respectable, I barely can wait until our foreign contributors find out that the mate originals are still published in Tehtäväniekka, from different address only. This time the 2-mover features two ancient themes: the Pelle theme with Q/B Grimshaw, while in the 3-mover, after the key a Zugzwang-like position emerges, and the multi-mover by Pitkänen deals with different promotions.

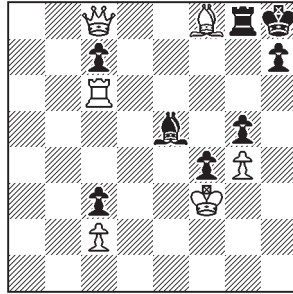
4406. Kari Valtonen
Tampere

2#

10+9

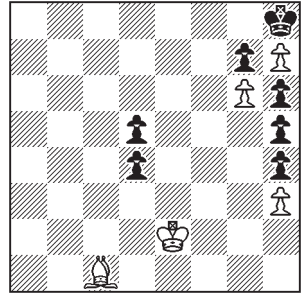
4407. Ismo Tompuri
Hamina

3#

6+8

4408. Jorma Pitkänen
Lahti

12#

5+7

LOPPUTEHTÄVÄT – STUDIES

Pauli Perkonoja, Parolanpolku 12 B 20, 20360 Turku, Finland (kurka@saunalahti.fi)
Tuomari – Judge: 2014-2016: **Ed van de Gevel**

Ei lopputehtäviä tässä numerossa. Tehtävänäiekkä etsii uutta osastotoimittajaa ensi vuoden alusta alkaen.

No studies in this issue. Tehtävänäiekkä is looking for a new editor for studies from the beginning of the next year.

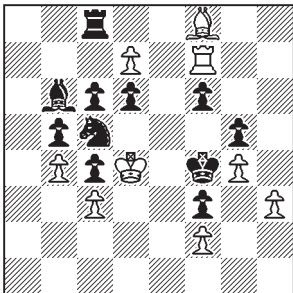
ITSEMATIT – SELFMATES

Johan Beije, Korenbloemweg 83, NL-1338 XT, Almere, Nederland (johan.beije@live.nl)
Tuomari – Judge: 2016–2017: **NN**

A warm welcome to Daniele Gatti from Italy. He composed his first selfmate for Tehtävänäiekkä showing minorpromotion. Two longer selfmates by Jorma Pitkänen

completes this column. The s#8 has a rare seen finish. In the last selfmate, the wK is already in the corner, but how to get the black pawn to move and open the diagonal a8-h1?

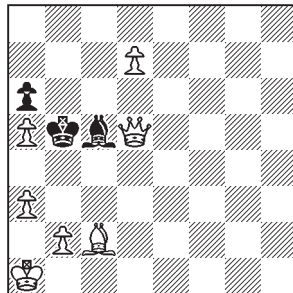
4409. Daniele Gatti
ITA

i#2

9+11

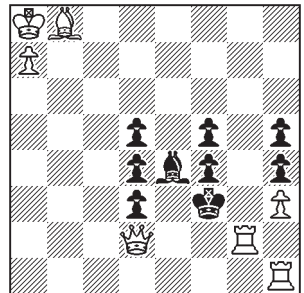
4410. Jorma Pitkänen
Lahti

i#8

7+3

4411. Jorma Pitkänen
Lahti

i#10

7+9

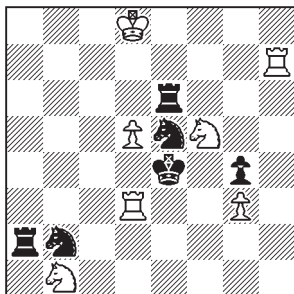
APUMATIT – HELPMATES

Harry Fougiaxis, Delvinou 4 GR-11363 Athens, Greece (loyaldragon@gmail.com)

Tuomarit – Judges: a#2/h#2 2015–16: Michal Dragoun, a#3/h#3 2015–16: Dmitri Turevski,

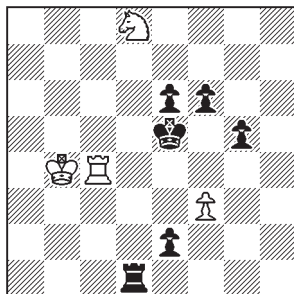
a#n/h#n 2015–16: Eckart Kummer

4412. Christer Jonsson
SWE

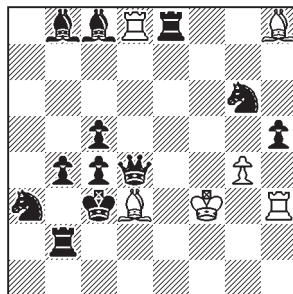
a#2 2.1.1.1 7+6

4413. Živko Janevski
MKD om. M. Kovačević

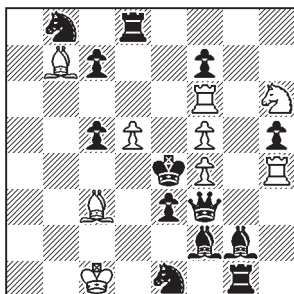
a#2 4.1.1.1 4+6

4414. Viktor Syzonenko
UKR

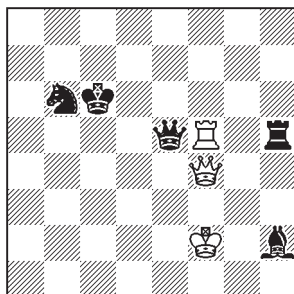
a#2 4.1.1.1 6+12

4415. Abdelaziz Onkoud
MAR

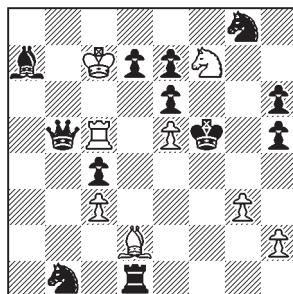
a#2 4.1.1.1 9+13

4416. Pierre Tritten
FRA

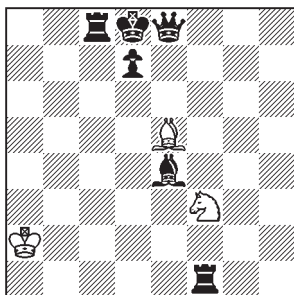
a#2 b) -mRb6 3+5

4417. Abdelaziz Onkoud
MAR

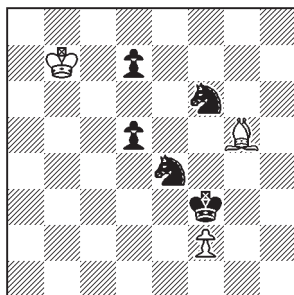
a#2½ b) c3→e2 8+12

4418. Christer Jonsson
SWE

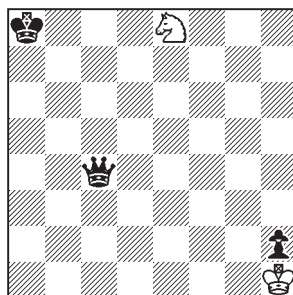
a#3 b) -mTf1 3+6

4419. Jorma Pitkänen
Lahti

a#5 2.1.1... 3+5

[A] Harald Schmid
kim., *Schach* 1986

a#7 2+3

SATUSHAKKI JA RETROT – FAIRIES AND RETROS

Kenneth Solja, Hansatie 2 A 9,02780 Espoo, Finland (kenneth.solja@gmail.com)
Tuomari – Judge: 2016: Ladislav Packa

Satuehdot

Anti-Circe: Lyönnin jälkeen lyövän nappulan (Kuninkaat mukaalukien) täytyy välittömästi siirtyä omalle pelin alkuruudulleen (sen täytyy olla vapaa, muutoin lyönti on laiton). T, L & R menevät samanväriselle alkuruudulle kuin lyöntiruutu. Sotilaat pysyvät omalla lyöntilinjallaan; satunappulat menevät korotusrudulle lyöntilinjalla.

Köko (Kontaktishakki): siirto on laillinen vain jos saapumisruudun vieressä on mikä tahansa nappula, tämä koskee myös kuninkaan lyöntiä.

Neutraali nappula(n): Tällaista nappulaa voi siirtää vuorollaan joko valkea tai musta. Neutraalit sotilaat korottuvat neutraaleiksi upseereiksi.

Proca Retractor: Retraktoreissa, valkea ja musta ottavat takaisin annetun määrän siirtoja (-n siirtoa), jotta saavutettaisiin asema, josta eteenpäin vaade toteutuu (e.g.

#1, #s1). Proca on puolustava retraktori. Vallinnan mukaan, musta voi ottaa takaisin ne siirrot, jotka välttävät tai viivyttävät valkean tavoitetta. Musta voi puolustautua tekemällä valkeasta matin eteenpäin siirrolla, jos sellainen mahdollisuus ilmaantuu jonkin mustan takaisinoton jälkeen. Jos ei toisin mainita eteenpäin puolustus on oletusehto Proca retraktoreissa.

vMax: Valkea tekee geometrisesti pisimmän siirtonsa. (Mustan siirron pituutta ei ole rajoitettu).

vMin: Valkea tekee geometrisesti lyhimmän siirtonsa. (Mustan siirron pituutta ei ole rajoitettu).

Fairy Conditions

Anti-Circe: After a capture the capturing piece (Ks included) must immediately be removed to its game array square (necessarily vacant, else the capture is illegal). R, B & S

	Satunappula	Lyh.	Selitys	Fairy piece	Abbr.	Explanation
	Kardinaali	C	Lähetti joka ponnahtaa (vain kerran) kuin biljardipallo laudan reunasta. Ponnahdus näkyy Kardinaalin värin vaihtumisena: Kardinaali d7 voi siirtyä e8 ja sitten f8-g7-h6.	Cardinal	C	Bishop which can rebound (only once) like a billiard ball when he reaches a square on the edge of the board. The rebound occurs on the edge of the board: A Cardinal on d7 can move on e8 then f8-g7-h6.
	Prinsessa	PR	nappula joka voi siirtyä kuten lähetti tai ratsu.	Princess	PR	a piece combining the powers of Bishop and Knight.

go to the square of the same colour as the capture; Ps stay on the file of capture; fairy pieces go to the promotion square of the file of capture.

Köko Chess (Contact Chess): a move is legal only if the arrival square is adjacent to any piece, this applies also to the capture of king. **Neutral piece (n):** A unit with this characteristic may be regarded as of either colour by the side whose turn it is to play. Neutral pawns promote to neutral pieces.

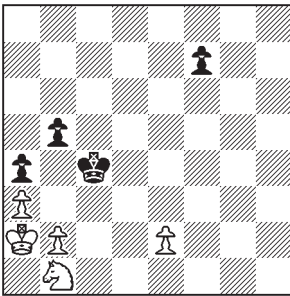
Proca Retractor: In Retractors, White and Black retract (take back) a given number of moves (-n moves), in order to reach a position

in which a forward stipulation (e.g. #1, s#1) is met. Proca is a defensive retractor. Given a choice, Black will retract those moves that avoid or delay White's goal. Black may defend by mating White through a forward move, if such an opportunity exists after one of Black's retractions. Unless otherwise specified, forward defense is the default condition of Proca retractors

vMax: White makes geometrically his longest move. (Black's moves are free.)

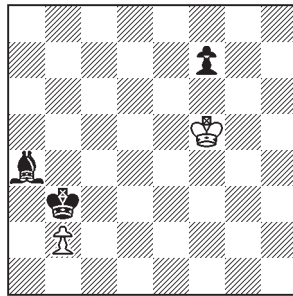
vMin: White makes geometrically his shortest move. (Black's moves are free.)

4420. Jorma Pitkänen
Lahti

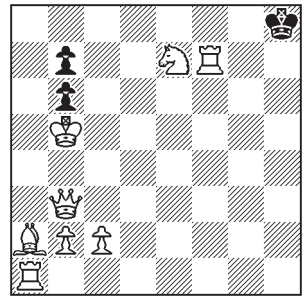
ai#7 0-asema 5+4
a) msf7→g7 b) msb5→d7

4421. Jorma Pitkänen
Lahti

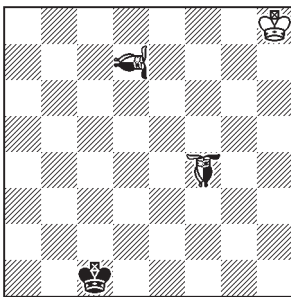
ai#10½ vMax 2+3

4422. Jorma Pitkänen
Lahti

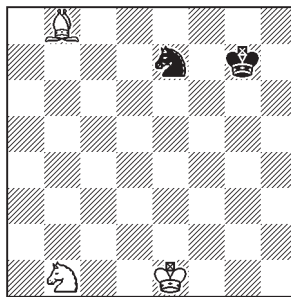
i=9 8+3

4423. Kenneth Solja
Espoo

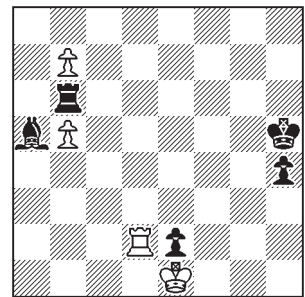
ai#10* KöKo, vMin 1+1+2n
Neutraalit/Neutral
Kardinaali/Cardinal d7
Prinsessa/Princess f4

4424. Andreas Thoma
GER

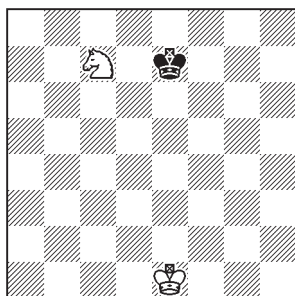
-2/#1 Proca Retractor 3+2
Anticirce Cheylan
ilman jatkuuolustusta/
without forward defense

4425. Andreas Thoma
GER

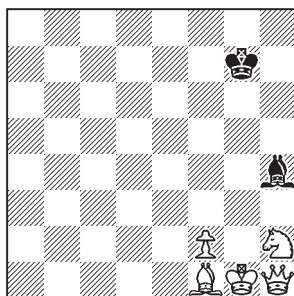
-3/#1 Proca Retractor 4+5
Anticirce Cheylan

4426. Andreas Thoma
GER

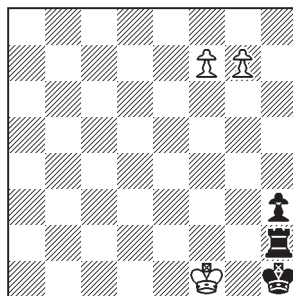
-3/#1 b) Rc7→f6, -6/#1 2+1
Proca Retractor
Anticirce Cheylan

4427. Andreas Thoma
GER

-3/i#1 Proca Retractor 5+2
Anticirce Cheylan

4428. Henry Tanner
Helsinki
omistus Olli Heimo 70 v.

si#7 Isardam 3+3

ENSIPAINOSTEN RATKAISUT – SOLUTIONS TO ORIGINALS

4406. Valtonen 1.Rc7! (2.cxb5#), 1.- De6 2.Td2#, 1.- Df6 2.Re5#, 1.- Lxc4 2.Tc2#, 1.- bxc4 2.b5#, 1.- Rxc7 2.Rb8#, 1.- Dxc6 2.Txc6#.

4407. Tompuri 1.Dd8! (sp), 1.- L~ 2.D(x)f6+, 1.- Lg7 2.Lxg7+, 1.- Ld4 2.Dxd4+, 1.- Tg6/ Tg7 2.Ld6+.

4408. Pitkänen 1.Lxh6! d3+ 2.Kxd3 d4 3.Lxg7+Kxg7 4.Kxd4 Kh8 5.Ke5 Kg7 6.h8D+ Kxh8 7.Kf6 Kg8 8.g7 Kh7 9.Kf7 Kh6 10.g8T Kh7 11.Tg6 Kh8 12.Th6#.

4409. Gati 1.d8R! (2.Re6+ Rxe6#) 1.- Lxd8 2.Txf6+ Lxf6#, 1.- Txd8 2.Lxd6+ Txd6#.

4410. Pitkänen 1.Ka2! Kxa5 2.d8D+ Kb5 3.D5d7+ Kc4 4.D8c7 a5 5.Lb1 a4 6.Df4+ Ld4 7.Dc1+ Lc3 8.b4 axb3 e.p.#.

4411. Pitkänen 1.Tgh2! Kg3 2.De1+ Kf3 3.Tf2+ Kg3 4.Td2+ Kf3 5.Dxh4 Ke3 6.De1+ Kf3 7.Dg1 h4 8.Dxd4 Kg3 9.Dg7+ Kf3 10.Dg1 d4#. Note that the black pawn f4 can be white with the same solution.

4412. Jonsson 1.Rexd3 Th2 (Tc7?) 2.Kf3 Rd2#, 1.Rbxd3 Tc7 (Th2?) 2.Kxd5 Rc3#. The composer indicates that the manoeuvres 1.- Td2/Tc3 2.Kf3/Kd5 Rd2/Rc3#?? do not

work, as the rook occupies the mating squares; therefore Black has to capture Td3 and the other rook should guard the necessary flights. Model mates and dual avoidance, once based on unblock and once due to line-opening (Harry Fougiaxis).

4413. Janevski 1.Kd5 Tc7 2.e5 Td7#; 1.Td5 Tc3 2.Kd4 Rc6#; 1.Td6 Rc6+ 2.Kd5 Tc5#; 1.g4 fxc4 2.Td5 Rf7#. Two pairs of thematically connected solutions with changed function of the black moves on the same square [Kd5 & Td5] in an economical Meredith position. The changed function of the white move (Rc6) connects both pairs! (Composer)

4414. Syzonenko 1.Le5 Lb1 2.De4+ Kxe4#; 1.Te5 Lxg6 2.Df4+ Kxf4#; 1.De5 Lf5 2.hxc4+ Kxc4#; 1.Kxd3 Th2 2.Dd5+ Txd5#. In three solutions well-matched interferences on the same square followed by black sacrifices and mates from the masked royal battery. In the anti-identical fourth solution, the black king destroys the battery and a sacrifice follows again. Personally I would skip this solution (HF).

4415. Onkoud 1.De2 Rxf7 (Txf7?) 2.Dd3 Rg5#; 1.Lf1 Txf7 (Rxf7?) 2.Ld3 Te7#; 1.Txd5

Tc6 2.Td3 Te6#; 1.Dxf4 Rg4 2.Df3 Rxf2#. TF-helpmate with exchanged roles of the pairs Th4/Lb7 and Tf6/Rh6 (Composer). Interesting complex of ideas that sadly needs a lot of material (HF).

4416. Tritten a) 1.Db5 Tf7 2.Td5 Tc7# b) 1.Dc7 Db4 2.Ld6 Db5#. Black Bristol and interchange of functions between the white officers (black line opening and mate / protection of the mating piece) (Composer). A visually very appealing near-miniature (HF). Erittäin hieno kahden urauksen tehtävä, jossa myös valkean peli on kauniin analogista ja kaksostus on miellyttävä (Janne Syväniemi).

4417. Onkoud a) 1.- Le3 2.Td5 Rd6+ 3.Kxe5 Ld4# b) 1.- Td5 2.Le3 g4+ 3.Kf4 Td4#. Gate-openings are followed by anticipatory self-pins that lead to model pin-mates on the same square. Tc5/Td1 and Ld2/La7 play to the same square (d5 and e3) (Composer). Ratkaisijalle vaikea erityisesti mattiasemien ja V2 siirtojen vuoksi eikä kaksosmuotokkaan anna selkeää vihjettä mitä tuleman pitää, analogista kaikesta huolimatta (JS).

4418. Jonsson a) 1.Dh8 Rg5 2.Tf8 Ld6 3.Te8 Rf7# b) 1.Dh5 Rd4 2.Lg6 Rb5 3.Le8 Lf6#. Rather familiar black Loyd-Turton manoeuvres (HF).

4419. Pitkänen 1.Kg4 f3+ 2.Kf5 fxe4+ 3.Ke6 e5 4.Ke7 exf6+ 5.Kd8 f7#; 1.Rg8 Ld8 2.Kf4 Kb6 3.Ke5 f4+ 4.Kd6 f5 5.Re7 Lc7#. Ratkaisijan yllättää miellyttävästi tyystin erilaiset ratkaisut (JS).

The unlucky corner

The received h#6, Kh2/a8 of Jean Carf is surpassed by the 30-years older but superior composition [A] **Schmid** 1.Dh4 Kg2 2.h1R Kf3 3.Rf2 Ke3 4.Rg4 Kd4 5.Re5+ Kc5 6.Rc6 Kb6 7.Rb8 Rc7#. The other works of Jean Carf (h#2, Kb6/d5) and Jean-François Carf (h#2, Kc4/c6 and h#3, Kh2/e5) do not meet the minimum standard that I would like to establish in the publication of originals and, therefore, are back at the composers' disposal. Tar a) 1.Rf4+ Rd5 2.Rd3 Re3# b) 1.Rd4+ Rb5 2.Rc6 Rd6# Rather old-fashioned and fami-

liar play of black knight-batteries combined with direct self-pins of the white knight and subsequent interference unpins by the knight that used to be the front battery piece. Model mates are fine, but sadly in part (a) the B2 move not only unpins but also blocks.

4420. Pitkänen a) 1.e4 g5 2.e5 g4 3.e6 g3 4.e7 g2 5.e8D g1L 6.De4+ Ld4 7.b4 axb3# b) 1.e4 d5 2.e5 d4 3.e6 d5 4.exf7 d2 5.f8D d1D 6.Df5 Dd4 7.b3+ axb3#

4421. Pitkänen 1.- Ka2 2. b4 Ld1 3.Ke4 f5+ 4.Kd3 Le2+ 5.Kc2 f4 6.b5 f3 7.b6 f2 8.b7 f1D 9.b8D Dd1+ 10.Kc3 Da1+ 11.Db2+ Dxb2#.

4422. Pitkänen 1.Kb4b5 2.Lb1 b6 3.Ka3 b4+ 4.Ka2 b5 5.Dc3+ bxc3 6.b3 b4 7.Rg6+ Kg8 8.Rh8 Kxh8 9.Tg7 Kxg7=.

4423. Solja 1.- nCg7 2.Kh7 nCf3 3.nCe4 nPRd2 4.nCd3 nPRc3 5.nPRb2 Kd2 6.nCe2 Ke3 7.nCf3 Kf4 8.nCg4 Kg5 9.nCh5 nCc1 10.Kh6+ Kg6#; 1.nPRe6 nCb2 2.nPRg7 Kc2 3.Kg8 nPRc3 4.nPRd2 Kd3 5.nPRe3 Ke4 6.nPRf4 Kf5 7.nPRe5 nPRc3 8.nPRb1 nCh8 9.Kg7 nCg8 10.Kg6+ Kf6#.

4424. Thoma 1.Kd8xTe8→e1 Kh8-g7+ 2.h7xLg8S→b1; 1.Lb8-e5#.

4425. Thoma 1.Ke1xDd1→e1 Dc2-d1+ 2.Kf5xLe6→e1 Dc8-c2+ 3.Td7-d2; 1.Th7# 1.- Db3-d1+ 2.Td8-d2 Dc3-b3+ 3.Kf5xsf6→e1; 1.Th8# 2.- Db4-c3+ 3.KxRe6/sf6→e1 ...

4426. Thoma a) 1.Kd5xsc6→e1 Kd7-e7+ 2.Re8-c7 c6-c7 3.e7-e8R; 1.e8D# b) 1.Ke1xsd2→e1 d3-d2+ 2.Ke1xTd1→e1 Td2-d1+ 3.Kf2xLg2→e1 Td1-d2+ 4.Ke1-f2 Td2-d1+ 5.Kc6xDd5→e1 Kd8-e7+ Re8-f6; 1.Kc6-d7#.

4427. Thoma 1.Lf1xTg2→f1 Kh8-g7+ 2.Ld1xRf3→f1 R~f3+ 3.sg6xTf7→f2; 1.sg6-g7+ K~#.

4428. Tanner 1.g8T 2.Te8 3.f8T 4.Kf2 5.Te2 6.Tg8 7.Tg1 (siirtopakko) Kxg1#. Pieni on kaudista -tyyppinen sarjasiirtainen itsemattitehtävä, jossa vT:t toteuttavat Loydin urauksen. Loppuasemassa vK on kiinnittynyt 2. riville tornien e2 ja h2 takia, joten mustan 7.- Kxgl on laillinen siirto.

Summary

The composition on the cover is by Antti Gottfrid Ojanen, born on September 1. Ojanen is the one of two Finns to have achieved three titles of a National Master in all three main genres of chess: over the board chess, correspondence chess and chess composition. In this issue Harri Hurme writes on Ojanen, describing his influence in Finland's chess life in general, but focusing on chess composition. Ojanen started with composing in the middle of 1930s and remained active until his death, scoring 15,67 FIDE Album points. He was best known and most interested in selfmates. The Ojanen theme is named after him.

This issue has reports on the Belgrade congress, during which the 59th meeting of the WCCC took place. In addition, there were many composing competitions, lectures and events. The 40th World Championship in Solving attracted 22 teams and 89 individual solvers. The glory days of Polish solvers continued on both team and individual level. Finns did not manage get close to the top, but better luck or skill next year! In the composing competitions we had only one awarded composition, thanks to Hannu Harkola for saving us from a complete whitewash. Hopefully this is not a sign of things to come...

Viktoras Paliulionis was recently asked to judge helpmate moremovers published in our magazine in 2008–2010. He kindly obliged and the award is now ready, sincere thanks to Viktoras for his expert work!

Henry Tanner writes of Kindergarten helpmates with three examples and a promise to continue with this theme in future issues. On the next page we have a small article on smartphone applications, which may be useful for a problemist.

Walther Jørgensen, born on October 3, 1916, was one of the most important Scandinavian composers. In addition to composing, he is known for his activity as a publisher of approximately 35 books on chess composi-

tion. Joose Norri writes on Jørgensen and presents ten examples of his creative work, which brought him the title of an International Master of Chess Composition.

The second part of Kari Valtonen's article on Hungary and Hungarian chess composition provides a wealth of interesting reading. Not to mention 40 compositions, which are enjoyable even to our foreign readers.

Paha Pähkinä, a Tough Nut to Crack, selected by Neal Turner, can be devilishly difficult. What is your opinion of this Nut, 70th in order? In this year's British Solving Championship this selfmate made solvers sweat, so beware!

The autumn meeting of our society will be held during the first meeting of November. The invitation is in this issue and the report of the event in the next one.

A new book in the famous FEE=NIX series was available in the Belgrade congress. *Atelier 64 – Ausgewählte Schachaufgaben, kommentiert von meinen Freunden*, presents a great composer, Zdravko Maslar. His output is always interesting and of high class, so this collection is warmly recommended. Maslar composed really great long helpmates in the pre-computer era, an admirable feat in itself.

We are happy to publish nine recent successes of Finnish composers, and, in a separate article, a 1st Prize winner of Milan Velimirović 64 MT. Congratulations to Kari Valtonen on the latter!

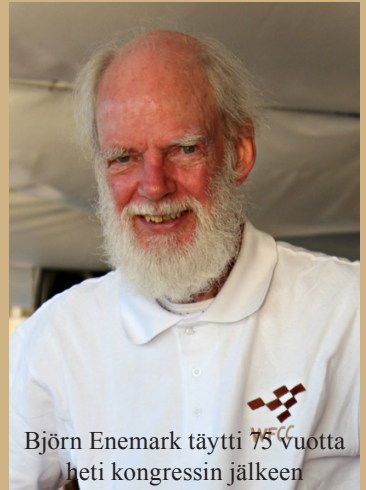
The originals columns consist of all genres with one exception, because for this issue we did not receive any original studies. Your contributions are most welcome to all our originals columns.

Finally, you have surely not forgotten to pay for your subscription for 2016: 25 EUR (within Finland) or 28 EUR (foreign subscribers)?

The next issue is due to appear in December 2016.

MM-ratkaisukilpailu alkamassa

Björn Enemark täytti 75 vuotta
heti kongressin jälkeen

Marian Kovačević ja Terho Marlo

Ratkaisukilpailujen tuomareita: Neal Turner,
Axel Steinbrink, Luc Palmans ja
Brian Stephenson